

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ
ΝΟΜΟΣ – Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε.

ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Ε. ΙΩΑΝΝΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

2009

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΠΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο - ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ Μ.Μ.Ε.

- 1.1. ΓΕΝΙΚΑ
- 1.2. ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Μ.Μ.Ε.
- 1.3. ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Μ.Μ.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο – ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ Μ.Μ.Ε.

- 2.1. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ
- 2.2. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΚΟΠΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο – ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ – ΠΛΑΙΣΙΑ

- 3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ
- 3.2. ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ
  - 3.2.1. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ
  - 3.2.2. ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
- 3.3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ
  - 3.3.1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ
  - 3.3.2. ΓΕΝΙΚΕΣ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
  - 3.3.3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ
  - 3.3.4. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

- 3.4. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
- 3.5. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ
- 3.6. ΚΟΣΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ - ΕΠΙΤΟΚΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο – ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ – ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ Μ.Μ.Ε.

- 4.1. ΓΕΝΙΚΑ
- 4.2. ΑΜΕΣΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ
  - 4.2.1. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ
  - 4.2.2. ΜΕΣΟΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ
- 4.3. ΕΜΜΕΣΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ
  - 4.3.1. ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ
  - 4.3.2. ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΝΕΓΓΥΑ ΠΙΣΤΩΣΗ
  - 4.3.3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (LEASING)
  - 4.3.4. ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Μ.Μ.Ε. – ΤΙ ΕΞΕΤΑΖΟΥΜΕ

- 5.1. ΓΕΝΙΚΑ
- 5.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΒΙΒΛΙΑ
  - 5.2.1. ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
  - 5.2.2. ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
- 5.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΒΙΒΛΙΑ

5.3.1. ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

5.3.2. ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο –ΠΟΡΕΙΑ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

- 6.1. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ
- 6.2. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ
- 6.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
- 6.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ
- 6.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
- 6.6. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ
- 6.7. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΙΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/04

- 7.1. ΓΕΝΙΚΑ
- 7.2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΦΟΡΕΙΣ
- 7.3. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
- 7.4. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
- 7.5. ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΣΕ 3 ΖΩΝΕΣ
- 7.6. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο – Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε.

- 8.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ
- 8.2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
- 8.3. ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

- 8.4. ΘΕΣΜΙΚΟ & ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
- 8.5. ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
- 8.6. ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
  - 8.6.1. «ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ – Α΄ Φάση»
  - 8.6.2. «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – Β΄ Φάση»
  - 8.6.3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ Α΄ & Β΄ Φάση
  - 8.6.4. ΤΑ «ΚΑΚΩΣ ΚΕΙΜΕΝΑ»
- 8.7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
- 8.8. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ –ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες δραματικών και ραγδαίων εξελίξεων, νέα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα δημιουργούν νέες συνθήκες στο παγκόσμιο περιβάλλον. Η παγκοσμιοποιημένη κοινωνία που συνεπάγεται το άνοιγμα των παγκόσμιων αγορών και την ελεύθερη διασυνοριακή ροή προϊόντων, κεφαλαίων και πληροφοριών είναι πλέον γεγονός.

Οι τράπεζες ως ανταγωνιστικές επιχειρήσεις καλούνται να αναπτύξουν τα προϊόντα τους και να τα εξελίξουν σύμφωνα με τα διεθνή δρώμενα. Οι χορηγήσεις συνθέτουν το μεγαλύτερο κομμάτι του Ενεργητικού των Τραπεζών δηλαδή των απαιτήσεων που έχουν από τους πελάτες τους, αποτελώντας έτσι το κομμάτι των εργασιών αυτών που αναμένεται να αποδώσει τέτοια περιθώρια κέρδους, που θα επιτρέψουν στην τράπεζα να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της δηλ. Το Παθητικό της και να αποδώσει τόκους στους πελάτες-καταθέτες αλλά και κέρδη στους μετόχους της. Ταυτόχρονα αποτελούν το κομμάτι εκείνο που φυσικά εμπεριέχει το μεγαλύτερο ρίσκο καθώς από τον πιστωτικό κίνδυνο (credit risk), προκύπτει ο κίνδυνος αθέτησης (default risk) των υποχρεώσεων των πιστούχων της, που μπορεί να οδηγήσει την τράπεζα σε απώλεια των κεφαλαίων της.

Από την άλλη πλευρά οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις γνωρίζουν τις ανάγκες τους αλλά δεν γνωρίζουν τα τραπεζικά προϊόντα με αποτέλεσμα να δανείζονται λάθος. Άλλες μικρομεσαίες επιχειρήσεις μη γνωρίζοντας τα πλεονεκτήματα αλλά και τις δυνατότητες χρηματοδότησης δεν έχουν συνάψει λογαριασμούς χρηματοδότησης με το τραπεζικό σύστημα, αλλά στηρίζουν τη λειτουργία τους στην αυτοχρηματοδότηση και την εξωτραπεζική χρηματοδότηση από συγγενικά πρόσωπα. Το τελευταίο έχει ως αποτέλεσμα πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις είτε να κλείνουν είτε να εξαναγκάζονται να αναπτύξουν υπό δύσκολες συνθήκες την επιχειρηματική και επενδυτική τους δραστηριότητα με τη χρήση μόνο των ιδίων κεφαλαίων τους και τις υψηλού κόστους πιστωτικές διευκολύνσεις των προμηθευτών τους ή άλλων μεσολαβητών στην ανεπίσημη αγορά χρήματος.

Η παρούσα εργασία, προσπαθεί να δώσει βήμα-βήμα την τακτική που ακολουθείται από τις τράπεζες κατά την διαδικασία χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα προϊόντα που έχουν συνθέσει οι τράπεζες για την ικανοποίηση κάθε ανάγκης που μπορεί να παρουσιαστεί σε μια μικρομεσαία επιχείρηση.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο - ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ Μ.Μ.Ε.

1.1.ΓΕΝΙΚΑ

Η οικονομική θεωρία μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του 1970 τόνιζε τα πλεονεκτήματα των μεγάλων επιχειρήσεων θεωρώντας ότι η επιτυχία μίας επιχείρησης συμβαδίζει με τη τάξη μεγέθους της.

Το μέγεθος της παραγωγής και οι οικονομίες κλίμακας θεωρούνταν καθοριστικά στοιχεία για την ανταγωνιστικότητα και την επιβίωση μίας επιχείρησης, προβλέποντας την επικράτηση των μεγάλων επιχειρήσεων και την εξαφάνιση των μικρομεσαίων. Τα εμπειρικά όμως στοιχεία διεθνώς δείχνουν ότι τα οικονομικά αποτελέσματα δεν συμβαδίζουν με το μέγεθος των επιχειρήσεων. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) εμφανίζονται να αποτελούν πάνω από το 95% του συνόλου των επιχειρήσεων αλλά και να απασχολούν το μεγαλύτερο μέρος του εργατικού δυναμικού. Οι ΜΜΕ διαδραματίζουν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, ιδιαίτερα σε περιόδους ύφεσης όταν οι μεγάλες επιχειρήσεις μειώνουν το εργατικό τους δυναμικό. Είναι περισσότερο εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό αλλά συγχρόνως και πιο ευέλικτες από τις μεγάλες επιχειρήσεις και γι' αυτό το λόγο βρίσκονται στο προσκήνιο της καινοτομίας.

Βέβαια δεν αμφισβητείται η σημασία των μεγάλων επιχειρήσεων. Οι ΜΜΕ μαζί με τις μεγάλες εταιρείες αλληλοσυμπληρώνονται αλλά οι ΜΜΕ έχει αποδειχθεί ότι αποτελούν την κινητήριο δύναμη της οικονομίας.

1.2.ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΜΕ

Δεν υπάρχει ένας ενιαίος γενικά αποδεκτός ορισμός της μικρομεσαίας επιχείρησης, αλλά ορίζεται κάθε φορά σε σχέση με τις συγκεκριμένες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες κάθε χώρας και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές. Διαφορές στον ορισμό του μεγέθους μιας ΜΜΕ προκαλούνται επίσης από γεωγραφικές παραμέτρους

και κυρίως από τις διαστάσεις των αγορών. Έτσι στις ΗΠΑ, μικρομεσαία θεωρείται η επιχείρηση που απασχολεί λιγότερους από 500 εργαζόμενους, στην Ισπανία λιγότερο από 300 και στην Αυστραλία λιγότερο από 50 εργαζόμενους. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, τα περισσότερα χρησιμοποιούμενα ποσοτικά κριτήρια για τον ορισμό μίας επιχείρησης ως ΜΜΕ είναι πρωτίστως ο αριθμός των απασχολουμένων και κατά δεύτερον ο κύκλος εργασιών.

Με βάση την επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την απόφαση E2003 (1422) της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 οι ΜΜΕ χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες με τα εξής χαρακτηριστικά γνωρίσματα:

- Η πρώτη κατηγορία των ΜΜΕ ονομάζεται «Μεσαία» και αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 250 εργαζόμενους και των οποίων ο επίσημος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50.000.000 ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43.000.000 ευρώ.
- Η δεύτερη κατηγορία των ΜΜΕ ονομάζεται «Μικρή» και αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 50 εργαζόμενους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 10.000.000 ευρώ.
- Η τρίτη κατηγορία των ΜΜΕ, ονομάζεται «πολύ μικρή» επιχείρηση, η οποία απασχολεί μέχρι 10 εργαζόμενους και της οποίας ο ετήσιος τζίρος δεν υπερβαίνει τα 2.000.000 ευρώ.

1.3.ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΜΕ

Ανεξάρτητα από τα ποσοτικά κριτήρια τα ποιοτικά κριτήρια δίνουν μία καλύτερη εικόνα. Σύμφωνα με τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να ορισθεί ως ΜΜΕ μία οικογενειακή συνήθως επιχείρηση της οποίας:

- Η διοίκηση ταυτίζεται με τη κυριότητα.

- Η καθημερινή διαχείριση γίνεται συνήθως κυρίως από τον επιχειρηματία, γεγονός που επιτρέπει σχετική ευελιξία και ταχύτητα λήψης αποφάσεων καθώς και προσωπικές σχέσεις με τους εργαζόμενους, τους προμηθευτές και τους πελάτες.
- Σε περιπτώσεις βιοτεχνικής δραστηριότητας ο ίδιος ο επιχειρηματίας μπορεί ακόμα και να ασχολείται στη παραγωγή των προϊόντων της επιχείρησης.
- Το διοικητικό προσωπικό είναι ελάχιστα εξειδικευμένο.
- Έχει περιορισμένη δυνατότητα πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης και ως εκ τούτου βασίζεται στην αυτοχρηματοδότηση.
- Έχει μικρή διαπραγματευτική δύναμη στις προμήθειες και τις πωλήσεις.
- Έχει σχετικά μεγάλη δυνατότητα προσαρμογής στις εξελίξεις της προσφοράς και της ζήτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο – ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΜΜΕ

2.1. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

Οι επιχειρήσεις χωρίζονται με βάση τη νομική τους μορφή σε πέντε κατηγορίες:

1. Ανώνυμη Εταιρεία (ΑΕ).

Είναι η νομική μορφή που έχουν ουσιαστικά όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις. Εδώ οι μέτοχοι ευθύνονται μέχρι του ποσού συμμετοχής τους και όχι με την προσωπική τους περιουσία για τις οφειλές της Ανώνυμης εταιρείας.

2. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ).

Και εδώ οι μέτοχοι δεν ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία για τις οφειλές της εταιρείας.

3. Ομόρρυθμη επιχείρηση.

Η Ομόρρυθμη επιχείρηση οφείλει να έχει συσταθεί από τουλάχιστον δύο εταίρους, οι οποίοι είναι υπόχρεοι με όλη τους την ατομική περιουσία (ο καθένας) για το σύνολο των οφειλών της εταιρείας.

4. Ετερόρρυθμη επιχείρηση.

Η Ετερόρρυθμη επιχείρηση επίσης οφείλει να έχει συσταθεί από τουλάχιστον δύο εταίρους. Εδώ όμως τουλάχιστον ο ένας είναι υπόχρεος για τα χρέη της εταιρείας μέχρι του ποσοστού που κατέχει (ετερόρρυθμος εταίρος) ενώ τουλάχιστον ένας είναι υπόχρεος με όλη του την ατομική περιουσία για το σύνολο των οφειλών της εταιρείας (ομόρρυθμος εταίρος).

5. Ατομική επιχείρηση.

Είναι η πιο απλή μορφή επιχείρησης, καθώς εδώ το άτομο και η επιχείρηση ουσιαστικά συμπίπτουν. Ακριβώς επειδή πρόκειται για ατομική επιχείρηση, το άτομο είναι υπόχρεο με όλη του την ατομική περιουσία για το σύνολο των οφειλών της εταιρείας, ενώ δεν υπάρχει και η δυνατότητα (εμφανούς) συνεταιίρου.

2.2. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Είναι σύνηθες οι τράπεζες να εξετάζουν τη νομική μορφή της επιχείρησης. Η νομική μορφή βοηθάει στην τμηματοποίηση και στη συνέχεια στην καλύτερη προσέγγιση των αναγκών της κάθε κατηγορίας, χωρίς βέβαια να υπάρχουν ξεκάθαρες διαχωριστικές γραμμές. Σε κάθε περίπτωση όμως, δύο διαφορές των νομικών μορφών είναι:

- Οι ατομικές επιχειρήσεις σε αντίθεση με τις υπόλοιπες εταιρείες δεν απαιτούν «νομιμοποίηση». Ουσιαστικά η ατομική επιχείρηση είναι μία επιχείρηση-άτομο, η οποία εκπροσωπείται από τον ίδιο τον επιχειρηματία. Αντίθετα, οι υπόλοιπες νομικές μορφές εκπροσωπούνται από ένα ή περισσότερα εξουσιοδοτημένα για το σκοπό αυτό άτομα. Η νομική υπηρεσία κάθε τράπεζας εξετάζει ποια είναι αυτά τα εξουσιοδοτημένα άτομα (αυτό είναι η «νομιμοποίηση»), βάσει κάποιων νομικών εγγράφων.
- Οι ατομικές, ετερόρρυθμες και ομόρρυθμες επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ), εκτός αν επιθυμούν να τηρήσουν βιβλία τρίτης κατηγορίας. Επίσης είναι υποχρεωμένες να τηρούν βιβλία γ' κατηγορίας αν υπερβαίνουν τα τρία εκατομμύρια ευρώ σε πωλήσεις.

Οι Ανώνυμες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης τηρούν υποχρεωτικά βιβλία τρίτης κατηγορίας, τα οποία παρουσιάζουν με πιο ικανοποιητικό τρόπο τα οικονομικά τους στοιχεία, απαιτούν όμως και καλύτερες οικονομικές γνώσεις

από πλευράς των τραπεζικών στελεχών που θα αναλάβουν να εξετάσουν το ενδεχόμενο και τον τρόπο χρηματοδότησής τους.

- Ειδικά οι εισηγμένες εταιρείες είναι υποχρεωμένες να δημοσιεύουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο - ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ - ΠΛΑΙΣΙΑ

3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δυναμική ενός οικονομικού συστήματος δημιουργεί, όπως είναι φυσικό, οικονομικές μονάδες που παρουσιάζουν πλεονάσματα ή ελλείμματα χρηματικών διαθεσίμων. Έτσι όσοι διαθέτουν πλεόνασμα αναζητούν τρόπους να επενδύσουν προκειμένου να αποκομίσουν κέρδη, ενώ όσοι εμφανίζουν έλλειμμα είναι διατεθειμένοι, καταβάλλοντας κάποιο κόστος, να δανειστούν για να αντιμετωπίσουν τις υποχρεώσεις τους.

Οι τράπεζες ως κύριοι εκφραστές του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αναπτύσσουν τον απαιτούμενο μηχανισμό, προκειμένου να γίνεται ασφαλής μεταφορά των κεφαλαίων από τις πλεονασματικές μονάδες στις ελλειμματικές μονάδες προς γενικό όφελος.

Οι καταθέσεις και οι χρηματοδοτήσεις είναι παραδοσιακά οι σημαντικότερες τραπεζικές εργασίες. Η ανάπτυξη βέβαια του τραπεζικού συστήματος έχει δημιουργήσει πλήθος άλλων μεσολαβητικών εργασιών ή παραγώγων προϊόντων, τα οποία αποφέρουν επίσης σημαντικά κέρδη στις τράπεζες. Ωστόσο, οι χρηματοδοτήσεις παραμένουν ένας ιδιαίτερα νευραλγικός τομέας, δεδομένου ότι είναι δυνατόν ο ανεπιτυχής χειρισμός τους να εκθέσει τα συμφέροντα των τραπεζών.

3.2. ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Το οικονομικό περιβάλλον απαιτεί όπως είδαμε από τις τράπεζες να παίζουν τον ρόλο του μεταφορέα εκείνου που θα συνδυάζει συμπληρωματικές ανάγκες και συμφέροντα αλλά και θα μεταφέρει τα κεφάλαια από τις πλεονασματικές μονάδες στις ελλειμματικές. Η μεσολάβηση αυτή συνεπάγεται για τις τράπεζες, εκτός από το κέρδος που είναι και το ζητούμενο κόστος και κινδύνους. Αναμφίβολα η συμμετοχή των τραπεζών στο χρηματοοικονομικό σύστημα δημιουργεί οικονομίες κλίμακας με μακροπρόθεσμα οφέλη αλλά οι τράπεζες δραστηριοποιούνται στη διενέργεια

χρηματοδοτήσεων σε καθημερινό βάση αποβλέποντας στην επίτευξη κυρίως δυο στόχων:

- Έσοδα από τόκους και
- Προσέλκυση παραγωγικών εργασιών.

3.2.1. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ

Οι τράπεζες εμπορεύονται χρήμα που προμηθεύονται από τους καταθέτες τους ή από άλλες τράπεζες (πλεονασματικές μονάδες) αποδίδοντας ένα επιτόκιο και παράλληλα πωλούν χρήμα σε ιδιώτες ή επιχειρήσεις που το έχουν ανάγκη (ελλειμματικές μονάδες) με υψηλότερα επιτόκια (spread) ώστε να αποκτήσουν κέρδος.

Η διαφορά των επιτοκίων αντικατοπτρίζει μόνο το μεικτό κέρδος της τράπεζας, από όπου πρέπει να αφαιρέσουμε το λειτουργικό κόστος των υπηρεσιών, τις αποσβέσεις των παγίων, προβλέψεις για δάνεια τα οποία δεν θα πληρωθούν και φυσικά τους φόρους, ώστε τελικά να προκύψει το καθαρό κέρδος της τράπεζας από τόκους.

Πρέπει επίσης να λάβουμε υπόψη ότι το κέρδος αυτό μειώνεται ακόμη περισσότερο και από άλλους παράγοντες όπως το ενδεχόμενο αδιάθετων κεφαλαίων ή την υποχρέωση των εμπορικών τραπεζών προς την τράπεζα της Ελλάδος με χαμηλότερες αποδόσεις.

3.2.2. ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Όπως αναφέραμε οι τράπεζες, εκτός από τις παραδοσιακές εργασίες των καταθέσεων και των χορηγήσεων, έχουν αναπτύξει ένα πλέγμα παροχής υπηρεσιών προς τους πελάτες τους που περιλαμβάνει εισαγωγές, εξαγωγές, κίνηση κεφαλαίων, παράγωγα προϊόντα συναλλάγματος και πολλές άλλες εργασίες που συνθέτουν το αντικείμενο μιας σύγχρονης εργασίας. Άλλωστε, η τάση των τραπεζών είναι εκμεταλλευόμενες το δίκτυο τους και την πρόσβαση τους στην αγορά, να αναλαμβάνουν την προώθηση χρηματοπιστηριακών ή ασφαλιστικών προϊόντων, να λειτουργήσουν ως σύμβουλοι

επιχειρήσεων και να ασχολούνται εν γένει με την προώθηση της πώλησης προϊόντων, που παραδοσιακά ανήκαν σε άλλους επιχειρηματικούς κλάδους.

Οι κυριότερες πηγές εσόδων είναι οι παρακάτω:

- Προμήθειες από εισερχόμενα και εξερχόμενα εμβάσματα.
- Προμήθειες από την έκδοση τραπεζικών επιταγών, από τη χορήγηση καρνέ, από την αγορά επιταγών.
- Προμήθειες από αγοραπωλησίες και μετατροπές συναλλάγματος.
- Προμήθειες από πάγιες εντολές πληρωμών λογαριασμών πιστωτικών καρτών.
- Προμήθειες από αγοραπωλησίες μετοχών, από την μίσθωση θυρίδων και από συναλλαγές μέσω ηλεκτρονικών δικτύων (ηλεκτρονική τραπεζική με τη χρήση internet).

3.3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

3.3.1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Τα πλαίσια πιστοδοτήσεων αφορούν μια σειρά κανόνων που επιβάλλεται να διέπουν κάθε πιστοδότηση ανεξαρτήτου μορφής, ύψους και διάρκειας.

Οι κανόνες αυτοί διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- Κανόνες νομισματικών / εποπτικών που διαμορφώνονται σύμφωνα με τις Π.Δ.Τ.Ε και τους κανονισμούς της ΕΚΤ
- Εσωτερικούς κανόνες των τραπεζών

Γενικά οι νομισματικές διατάξεις που διέπουν τις χρηματοδοτήσεις διακρίνονται σε:

- Γενικές και ειδικές
- Αναφέρονται σε χρηματοδοτήσεις που διενεργούνται με βάση ειδικές αποφάσεις
- των Νομισματικών Αρχών και

- Απαγορεύουν τη διενέργεια συγκεκριμένων χρηματοδοτήσεων.

3.3.2. ΓΕΝΙΚΕΣ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1) Η πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 1955/91, καθορίζει την χρηματοδότηση των πάσης φύσεως επιχειρήσεων, επαγγελματιών, νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και των ιδιωτών να διενεργείται από τις εμπορικές τράπεζες, χωρίς περιορισμούς ή ειδικούς όρους. Από τον κανόνα αυτό εξαιρείται η χρηματοδότηση της βιοτεχνίας, των ΔΕΚΟ, περιπτώσεων που καλύπτονται από την εγγύηση του Ελληνικού δημοσίου ναυτιλιακών γραφείων χρηματιστηριακών εταιρειών όπου προβλέπονται κατά περίπτωση ειδικές ρυθμίσεις.

Ειδικότερα διευκρινίζεται ότι οι χρηματοδοτήσεις των πάσης φύσεως επιχειρήσεων, των επαγγελματιών, των νομικών προσώπων και των ενώσεων προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα επιτρέπεται να καλύπτουν, εκτός από τις τρέχουσες λειτουργικές τους ανάγκες και:

- Την απόκτηση υφιστάμενων παγίων εγκαταστάσεων, μεταχειρισμένου εξοπλισμού και μεταχειρισμένων μεταφορικών μέσων,
- Δαπάνες παγίων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού που πραγματοποιούνται σε οικοπέδα ή κτίρια τα οποία ανήκουν σε τρίτους, εφόσον εξασφαλίζεται η χρήση τους για την επιχειρηματική δραστηριότητα του δανειολήπτη,
- Δαπάνες επισκευής, συντήρησης και εκσυγχρονισμού / βελτίωσης παγίων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού που πραγματοποιούνται από τους ιδιοκτήτες ή τους μισθωτές τους, με τον όρο της προηγούμενης παραγράφου,
- Την αξία οικοπέδων, εφόσον αυτά εξυπηρετούν την επιχειρησιακή δραστηριότητα του δανειοδοτούμενου ή προορίζονται για την ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων και
- Την απόκτηση μετοχών ή εταιρικών μεριδίων, εφόσον εξασφαλίζεται ο έλεγχος της επιχείρησης, στο κεφάλαιο της οποίας πραγματοποιείται η συμμετοχή ή ο δανειοδοτούμενος διατηρεί ή επαυξάνει το ποσοστό ελέγχου της επιχείρησης, στο κεφάλαιο της οποίας πραγματοποιείται η συμμετοχή.

2) Υπεύθυνες για τις χρηματοδοτήσεις καθίστανται οι τράπεζες, η διενέργεια των οποίων θα πρέπει να είναι πάντοτε σύμφωνη με τα τραπεζικά κριτήρια χρηματοδοτήσεων.

3) Σε όλες τις χρηματοδοτήσεις θα πρέπει να συνομολογείτε με ευθύνη της τράπεζας, ποινική ρήτρα υπέρ του δημοσίου για την τήρηση από τους χρηματοδοτούμενους των καθοριζόμενων όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν στη συγκεκριμένη κατηγορία. Κάθε χρηματοδοτούμενος θα πρέπει να αποδέχεται εγγράφως και πριν από την χορήγηση του δανείου τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για συγκεκριμένη χρηματοδότηση, ώστε να είναι δυνατή η επιβολή ποινών σε περίπτωση παράβασης τους.

4) Επιτρέπεται η μεταξύ των τραπεζών εκχώρηση ή αποδοχή δανείων σε Ευρώ ή συνάλλαγμα που έχουν χορηγηθεί σε επιχειρήσεις.

Είναι δυνατόν να μεταφερθεί μια σύμβαση χρηματοδότησης από μία τράπεζα σε άλλη που επιθυμεί ο πελάτης. Κατά τη μεταφορά της σύμβασης μεταφέρονται και οι αντίστοιχες εξασφαλίσεις. Έτσι, στην περίπτωση που ένας χρηματοδοτούμενος πελάτης θελήσει να αλλάξει τράπεζα, αποφεύγεται η εκ νέου εγγραφή εξασφαλίσεων, που συνεπάγεται κόστος χρήματος και χρόνου. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι στην περίπτωση αυτή θα πρέπει η τράπεζα αποδοχής να ενημερώσει τον υποθηκοφύλακα του ακινήτου ή τον κάτοχο των ενεχύρων ότι τα συγκεκριμένα πράγματα συνιστούν πλέον ασφάλεια υπέρ αυτής.

5) Επιτρέπεται στα πιστωτικά ιδρύματα να ρυθμίζουν τις απαιτήσεις τους ληξιπρόθεσμες ή μη των δανείων σε Ευρώ ή συνάλλαγμα.

Ανήκει πλέον στη διακριτική ευχέρεια των τραπεζών να ρυθμίζουν κατά βούληση τον τρόπο εξόφλησης των δανείων που χορηγούν.

6) Σε περίπτωση παράβασης των κείμενων διατάξεων, πέραν της κατάπτωσης των σχετικών ποινικών ρητρών, κηρύσσονται οι σχετικές πιστώσεις ληξιπρόθεσμες και σε

σοβαρές παραβάσεις είναι δυνατόν οι διενεργήσαντες αυτές να στερηθούν περαιτέρω χρηματοδότησης για ορισμένο ή αόριστο χρόνο.

Σε περίπτωση παραβάσεως των όσων προβλέπονται, οι χρηματοδοτούμενοι αλλά και οι τράπεζες όταν προκύπτει υπαιτιότητά τους, καλούνται να καταβάλλουν χρηματικά πρόστιμα στην Τράπεζα της Ελλάδος. Ο εντοπισμός των παραβάσεων γίνεται είτε από τους καταστατικούς ελέγχους που διεξάγει η τράπεζα της Ελλάδος είτε ύστερα από καταγγελία.

7) Πριν από κάθε χρηματοδότηση θα πρέπει να προσκομίζεται απαραίτητα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας του χρηματοδοτούμενου.

Οι χρηματοδοτήσεις χρησιμοποιούνται ως μοχλός πίεσης του επιχειρηματικού κόσμου να είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του προς την εφορία και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ασφαλιστική ενημερότητα αφορά την κάλυψη του προσωπικού των επιχειρήσεων, εφόσον απασχοληθούν και όχι την κάλυψη των ίδιων των επιχειρηματιών.

3.3.3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Οι χρηματοδοτήσεις αυτές αφορούν :

- Τη ναυτιλία
- Μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις από το ειδικό κεφάλαιο της ANE 197/78, όπως ισχύει
- Περιπτώσεις που καλύπτονται με την εγγύηση του Ελληνικού δημοσίου ή και το επιτόκιο τους επιδοτείται είτε από το λογαριασμό του Νόμου 128/75 είτε απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- Δημόσιες Επιχειρήσεις και οργανισμούς, των οποίων οι συνολικές δανειακές ανάγκες υπόκεινται σε όρια. (Για τη χρηματοδότηση νομικών προσώπων που υπάγονται στον Α.Ν 1611/50 απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, συνηγορία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και του εποπτεύοντος Υπουργείου).

- Πληγέντες από έκτατα περιστατικά (π.χ. σεισμοπαθείς, πλημμυροπαθείς, πυροπαθείς).

3.3.4. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Δεν επιτρέπεται η χρηματοδότηση:

1. Για αγορά τίτλων:

- Χρηματιστηριακών εταιρειών
- Εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου
- Εταιρειών αμοιβαίων κεφαλαίων

2. Για οποιαδήποτε αιτία (χρηματοδότηση αλλά και γενικότερα πίστωση με οποιαδήποτε μορφή, προς ιδρυτές, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενικούς Διευθυντές ή Διευθυντές του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και προς τους συγγενείς αυτών μέχρι του τρίτου βαθμού εξ αίματος ή αγχιστείας συμπεριλαμβανομένου ή συζύγους αυτών. Επίσης δάνεια σε τρίτους (και κάθε μορφής πίστωση) με σκοπό την απόκτηση από αυτούς μετοχών της δανειοδοτούσας απαγορεύονται απόλυτα και άκυρα.

3.4. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γενικά οι κανόνες - αρχές που εφαρμόζουν οι περισσότερες τράπεζες, συνοψίζονται στα εξής:

i. ΑΡΧΗ ΧΡΗΣΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.

Οι Τράπεζες προσδοκούν από τα στελέχη τους και αυτά φυσικά έχουν την υποχρέωση, κατά την ανάληψη πιστωτικών κινδύνων και τη διαχείριση των κεφαλαίων

των μετόχων και των καταθετών, να επιδεικνύουν καλή πίστη, σωστή κρίση και επιμέλεια, ώστε να διασφαλίζονται κατά τον καλύτερο τρόπο, τα συμφέροντα της Τράπεζας και των μετόχων της.

ii. ΑΡΧΗ ΓΝΩΣΗΣ ΠΕΛΑΤΗ (KNOW YOUR CUSTOMER).

Οι Τράπεζες δεν παρέχουν πιστοδοτήσεις σε επιχειρήσεις ή ιδιώτες που διευθύνονται ή ελέγχονται από άτομα των οποίων το ήθος, το κύρος και η νομιμότητα της δραστηριότητας τους είναι αμφισβητήσιμη. Είναι κατά συνέπεια απαραίτητο κάθε στέλεχος να γνωρίζει το παρελθόν του κάθε πελάτη με τον οποίο συναλλάσσεται, να γνωρίζει σε βάθος τα ποιοτικά στοιχεία της δραστηριότητας του, να ενημερώνεται συνεχώς επ' αυτών και να ακολουθεί πιστά το βασικό τραπεζικό κανόνα “Γνώριζε το ποιόν του πελάτη σου”.

iii. ΑΡΧΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ – ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ.

Οι Τράπεζες πιστοδοτούν κατά την διακριτική της ευχέρεια, πελάτες των οποίων η πιστοδότηση, καθώς και η χρήση των προϊόντων πίστης είναι σύνομες με τις αποφάσεις, τους κανόνες και διατάξεις των Νομισματικών και Εποπτικών Αρχών.

iv. ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ – ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ.

Οι Τράπεζες πρέπει να επιδιώκουν να έχουν συγκεκριμένο πρόγραμμα αποπληρωμής των πιστοδοτήσεων, που παρέχουν στους πελάτες τους. Για το λόγο αυτό, οι πελάτες υποχρεούνται να παρέχουν πλήρη και ακριβή οικονομική πληροφόρηση που να συνηγορεί στην ομαλή αποπληρωμή των πιστοδοτήσεων. Εύλογη θεωρείται η μη ύπαρξη δυσμενών στοιχείων εις βάρος των πελατών και των τυχόν ενεχομένων (Εγγυητών).

v. ΑΡΧΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.

Για κάθε πιστοδότηση είναι αναγκαία η εξακρίβωση δεύτερης πηγής αποπληρωμής. Επιπλέον και κατά περίπτωση, ιδιαίτερα όταν η πιστοληπτική ικανότητα του πιστούχου κρίνεται αδύνατη, επιβάλλεται η λήψη καλυμμάτων και εξασφαλίσεων που με την προϋπόθεση της έγκυρης αποτίμησης της αξίας τους, ελαχιστοποιούν τους πιστωτικούς κινδύνους και διασφαλίζουν την έγκαιρη αποπληρωμή.

vi. ΑΡΧΗ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ – ΥΨΗΛΟΤΕΡΗ ΑΠΟΔΟΣΗ (HIGHER RISK – HIGHER RETURN).

Οι Τράπεζες είναι ιδιαίτερα προσεκτικές στην παροχή πιστοδοτήσεων χωρίς ή με περιορισμένες εξασφαλίσεις, στηριζόμενες σχεδόν αποκλειστικά στην πιστοληπτική ικανότητα του πιστούχου και αναλαμβάνοντας με τον τρόπο αυτό υψηλότερους κινδύνους. Είναι ευνόητο ότι η πιστοληπτική και διαπραγματευτική ικανότητα των πιστούχων ποικίλλει. Οι Τράπεζες όμως, σε κάθε περίπτωση, προσδοκούν ως αντιστάθμισμα των υψηλότερων κινδύνων που αναλαμβάνουν από τις πιστοδοτήσεις αυτές, να πραγματοποιήσουν συγκριτικά, υψηλότερη απόδοση.

vi. ΑΡΧΗ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ.

Οι Τράπεζες συμμετέχουν στην πιστοδότηση επιχειρήσεων ανεξάρτητα ή κοινοπρακτικά με άλλες τράπεζες ή δανειστές αναλογικά, προσέχοντας να μην βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση συγκριτικά με τις άλλες τράπεζες ή δανειστές. Επίσης είναι ιδιαίτερα προσεκτικές στην παροχή πιστοδοτήσεων για την εξόφληση άλλων τραπεζών και δεν επιθυμούν να είναι η μοναδική και αποκλειστική δανειστρία τράπεζα, εκτός αν η ενέργεια αυτή είναι μέρος συγκεκριμένης στρατηγικής ως προς τον πελάτη. Θα εξετάσει επίσης με πολλή προσοχή περιπτώσεις όπου θα είναι η πρώτη στη σειρά δανειστρία τράπεζα.

vii. ΑΡΧΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΟΤΗΤΑΣ.

Τα στελέχη των Τραπεζών ελέγχουν, διαχειρίζονται και παρακολουθούν αποτελεσματικά τις παρεχόμενες πιστοδοτήσεις προς τους πελάτες, για να εξασφαλίζουν την εισπραξιμότητα αυτών και να προβαίνουν εγκαίρως σε ενέργειες επιχειρηματικές ή νομικές για την προστασία των συμφερόντων τους.

viii. ΑΡΧΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (RATING).

Στον καθορισμό πιστοδοτήσεων κάθε μορφής προς πάσης φύσεως επιχειρήσεις, τράπεζες και ιδιώτες, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αξιολόγηση του πιστούχου με βάση το σύστημα Rating που έχει η κάθε Τράπεζα ώστε να εφαρμόζεται η αντίστοιχη πολιτική.

ix. ΑΡΧΗ ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.

1. Οι Τράπεζες γενικά δεν παρέχουν πιστοδοτήσεις στηριζόμενες μόνο στη φήμη και στο όνομα του δανειζόμενου (name lending), χωρίς την ύπαρξη και αξιολόγηση επίσημων οικονομικών στοιχείων ή την ύπαρξη επαρκών περιουσιακών στοιχείων που να εξασφαλίζουν την ομαλή αποπληρωμή των πιστοδοτήσεων.
2. Στην Πλειονότητα των περιπτώσεων η πιστωτική πολιτική και πρακτική των Τραπεζών, είναι υπέρ της βραχυπρόθεσμης διάρκειας (short term) των πάσης φύσεως πιστοδοτήσεων. Η διάρκεια και η λήξη των πιστοδοτήσεων πρέπει απαραίτητως να ανταποκρίνεται στο συναλλακτικό κύκλωμα του πιστούχου. Οι Τράπεζες χορηγούν σε υφιστάμενους και νέους πιστούχους, μεσομακροπρόθεσμα δάνεια για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, με διάρκεια που καθορίζεται αναλόγως, αλλά κατά κανόνα δεν υπερβαίνει συνήθως τα δέκα (10) χρόνια. Η δανειοδοτούμενη επιχείρηση πρέπει να διαθέτει ικανοποιητικά

οικονομικά στοιχεία, να διοικείται από ικανά και φερέγγυα άτομα, οι προοπτικές της να διαγράφονται ευοίωνες, το προβλεπόμενο cash flow, καθώς και οι παρερχόμενες εξασφαλίσεις να θεωρούνται ικανοποιητικά και επαρκή για την εξυπηρέτηση του δανείου. Στους παραπάνω περιορισμούς υπάρχουν εξαιρέσεις που συνήθως αφορούν στα “τυποποιημένα” προϊόντα προς κλάδους επιχειρήσεων με εμπράγματα εξασφαλίσεις και τα στεγαστικά δάνεια προς ιδιώτες, η διάρκεια των οποίων είναι ανάλογη της διάρκειας του προϊόντος.

3. Οι Τράπεζες εκδίδουν εγγυητικές επιστολές κάθε μορφής υπέρ των πελατών τους, πάντοτε όμως με τακτή λήξη. Εξαιρούνται και εκδίδονται χωρίς τακτή λήξη οι εγγυητικές που απευθύνονται προς το Δημόσιο.
4. Οι Τράπεζες δεν παρέχουν πιστώσεις των οποίων η αποπληρωμή βασίζεται μόνο στο προϊόν ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής.
5. Οι Τράπεζες γενικά δεν πιστοδοτούν λέσχες, φιλανθρωπικά ιδρύματα ή άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, πολιτικά κόμματα και μέσα μαζικής ενημέρωσης.
6. Οι Τράπεζες δεν πιστοδοτούν στρατιωτικά όπλα ή συστήματα όταν δεν γνωρίζετε επαρκώς η νομιμότητα των συναλλαγών.
7. Οι Τράπεζες επιθυμούν να πιστοδοτούν επιχειρήσεις που έχουν, για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών, συνεχή και χωρίς προβλήματα δραστηριότητα σε συναφές αντικείμενο (κλάδο).
8. Οι Τράπεζες είναι ιδιαίτερα προσεκτικές στην παροχή πιστοδοτήσεων σε επιχειρήσεις, οι οποίες ξεκινούν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα (νεοσύστατες επιχειρήσεις – start up operation) και ιδιαίτερα όταν η λειτουργία τους βασίζεται ολοκληρωτικά σε νέα τεχνολογία ή νέα προϊόντα.

9. Οι Τράπεζες είναι ιδιαίτερα προσεκτικές στην παροχή χρηματοδοτήσεων και λοιπών πιστοδοτικών υπηρεσιών εκεί όπου δεν έχει σαφή γνώση του συγκεκριμένου κλάδου της οικονομίας που να τους επιτρέπει ασφαλή εκτίμηση των κινδύνων που εμπεριέχονται, π.χ. χρηματοδότηση χρηματιστηριακών προϊόντων (commodities), αεροσκαφών κλπ.

3.5. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ

Ως μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα ενός πιστωτικού ιδρύματος προς έναν πελάτη ή ομάδα συνδεδεμένων πελατών θεωρούνται εκείνα των οποίων το ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το 10% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος. Τα πιστωτικά ιδρύματα είναι υποχρεωμένα εντός εικοσαήμερου από τη λήξη κάθε ημερολογιακού εξαμήνου γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος χρηματοδοτικά ανοίγματα που υπερβαίνουν το όριο αυτό. Επιπροσθέτως, κάθε νέο μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα θα πρέπει να αναφέρεται εντός 10ημέρου.

Τα χρηματοδοτικά αυτά ανοίγματα προς έναν πελάτη ή ομάδα συνδεδεμένων πελατών δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ποσό που αντιστοιχεί στο 40% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος. Ακόμη το άθροισμα των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων κάθε πιστωτικού ιδρύματος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 800% των ιδίων κεφαλαίων του. Με τον τρόπο αυτό η Τράπεζα της Ελλάδος, χωρίς να επηρεάζει άμεσα τις επιχειρηματικές αποφάσεις των τραπεζών, εποπτεύει τη λειτουργία τους με στόχο την εύρυθμη και αξιόπιστη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος.

3.6. ΚΟΣΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ - ΕΠΙΤΟΚΙΑ

Οι εμπορικές τράπεζες είναι βασικοί πρωταγωνιστές στην αγορά των δανειακών κεφαλαίων και λαμβάνουν αποφάσεις που επηρεάζουν σημαντικά την ισορροπία της. Ο κύριος προσδιοριστικός παράγοντας της αγοράς είναι το επιτόκιο χορηγήσεων.

Οι χορηγήσεις αποτελούν τοποθετήσεις των κεφαλαίων των τραπεζών στην επιχειρηματική δραστηριότητα των πελατών τους. Οι εμπορικές τράπεζες συνεκτιμούν μια σειρά από χαρακτηριστικά προκειμένου να καθορίσουν επακριβώς το επιτόκιο χορηγήσεων.

Τέτοιοι παράγοντες είναι:

- Η απόδοση των τοποθετούμενων κεφαλαίων (R.O.I.),
- Ο βαθμός ρευστοποίησης, δηλαδή η ταχύτητα και η ευκολία επιστροφής των τοποθετούμενων κεφαλαίων,
- Ο βαθμός ασφαλείας, δηλαδή η έκταση και το μέγεθος των κινδύνων απώλειας των τοποθετούμενων κεφαλαίων.

Τα κεφάλαια που δανείζουν οι εμπορικές τράπεζες προέρχονται από κάποια πηγή (πελάτες καταθέσεων, δανεισμό κλπ.) στην οποία οφείλουν να αποδώσουν κάποιο τόκο ή αμοιβή, συνεξετάζοντας το κόστος των υποχρεώσεων τους και τη συνολική επιθυμητή αποδοτικότητα ή επικέρδεια από το πελατολόγιο τους.

Το κόστος που έχουν οι εμπορικές τράπεζες από την καταβολή τόκων επί των καταθέσεων και από δεσμεύσεις επί των καταθέσεων, επηρεάζει το επιτόκιο χορηγήσεων.

Η επιβολή από το κράτος στις εμπορικές τράπεζες της εισφοράς του Ν.128/1975 στα επιτόκια των χορηγήσεων αποτελεί, ακόμη και σήμερα, παράγοντα που διατηρεί αυξημένα τα επιτόκια. Η συγκεκριμένη εισφορά συμπεριλαμβάνεται στο τελικό επιτόκιο, το οποίο χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των τόκων επί των δανείων. Σχεδόν στο σύνολο των επιχειρηματικών δανείων στη χώρα μας σήμερα το επιτόκιο αυτό διαμορφώνεται σε 0,60% (Στα στεγαστικά μεταβάλλεται σε 0,12%)

Η διαμόρφωση του επιτοκίου χορηγήσεων προσδιορίζεται όμως και από το ύψος των επισφαλών απαιτήσεων (δηλαδή τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια), την απόδοση στην διατραπεζική αγορά, τα λειτουργικά κόστη των τραπεζών και τις παράλληλες εργασίες του κάθε πελάτη στη τράπεζα. Το επιτόκιο χορηγήσεων δηλαδή διαμορφώνεται βάσει της γενικότερης έννοιας του κόστους του χρήματος για τις εμπορικές τράπεζες.

Τελικά η κάθε εμπορική τράπεζα καθορίζει ένα ενιαίο επιτόκιο για την κάθε κατηγορία χορηγήσεων (στεγαστικά, επιχειρηματικά, προσωπικά), το οποίο θεωρεί ως

ελάχιστο επιθυμητό επίπεδο απόδοσης. Στη συνέχεια το επιτόκιο αυτό προσαυξάνεται με ένα περιθώριο (spread), που διαφέρει από πιστούχο σε πιστούχο και το οποίο προκύπτει εφόσον αξιολογηθούν πρώτα τα οικονομικά στοιχεία του κάθε πελάτη, η συναλλακτική του συμπεριφορά στην τράπεζα και στο τραπεζικό σύστημα γενικότερα και οι πιθανότητες ανάκτησης (recovery) των κεφαλαίων των δανείων σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων του πιστούχου.

Στην διαμόρφωση του περιθωρίου λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι εσόδων, μεριδίων αγοράς, κερδοφορίας και ο ανταγωνισμός μεταξύ των εμπορικών τραπεζών στην τιμολογιακή τους πολιτική. Για παράδειγμα αν μια εμπορική τράπεζα έχει ως επιτόκιο βάσης για πιστοδοτήσεις σε κεφάλαιο κίνησης το 7% και συμφωνεί για ένα πιστούχο ως περιθώριο 2 ποσοστιαίες μονάδες, τότε το τελικό επιτόκιο θα είναι $7\%+2\%+0,6\%$ εισφορά Ν.128/75 = 9,6%.(Παραρτημα πίνακες «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ»)

Μεγάλο ρόλο επίσης παίζουν τα επιτόκια Euribor, Libor καθώς δίνουν στις Τράπεζες ευελιξία, ώστε να παρέχουν προνομιακά επιτόκια σε επιλεγμένες Μ.Μ.Ε. επιχειρήσεις σε σχέση πάντοτε με τις παρερχόμενες εξασφαλίσεις (η Citibank κάνει χορηγήσεις και σε γιεν αλλά και σε USD).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο - ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

4.1.ΓΕΝΙΚΑ

Κάθε επιχείρηση λειτουργεί με απώτερο σκοπό το κέρδος. Ωστόσο η διαδικασία επίτευξης του αποτελεί ένα πολύπλοκο φάσμα ενεργειών, που καλούνται να φέρουν σε πέρας με επιτυχία οι φορείς του.

Θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε σε δυο κύριες δραστηριότητες της λειτουργίας μιας επιχείρησης:

- 1) Επίτευξη του επιθυμητού κύκλου εργασιών και
- 2) Ο ρυθμός ανάπτυξης των πωλήσεων.

Βεβαίως, ο πιο πάνω διαχωρισμός δεν είναι απολύτως ευκρινής, γιατί στη δυναμική της επιχείρησης οι έννοιες αυτές εμφανίζονται αλληλένδετες, μας βοηθά, όμως να κατανοήσουμε καλύτερα τις δυο κύριες μορφές χρηματοδοτήσεων, που είναι:

- 1) Οι **αμεσες πιστοδοτήσεις** (funded credit facilities)
  - Οι χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης
  - Οι χρηματοδοτήσεις για πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό
- 2) και οι **έμμεσες – ειδικές πιστοδοτήσεις** (non- funded credit facilities)

Συγκεκριμένα, για να πραγματοποιεί πωλήσεις η επιχείρηση, απαιτείται να διαθέτει ρευστά διαθέσιμα, ώστε να είναι σε θέση να προβαίνει στις απαραίτητες αγορές πρώτων υλών και εμπορευμάτων. Έτσι δημιουργούνται έκτατες ή διαρκείς ανάγκες για

κεφάλαιο κίνησης, το οποίο καλύπτεται είτε με ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είτε μέσω τραπεζικού δανεισμού.

Παράλληλα, οι επιχειρήσεις ενδιαφέρονται για την ανανέωση του μηχανολογικού τους εξοπλισμού, την αγορά νέων εγκαταστάσεων ή την επέκτασή τους. Οι επενδύσεις αυτές, που είναι απαραίτητες όχι μόνο για την ανάπτυξη τους αλλά πολλές φορές ακόμη και για τη διατήρηση του μεριδίου που κατέχουν στην αγορά, συνεπάγονται συνήθως υψηλά κόστη, τα οποία αποδίδουν τα κεφάλαιά τους μακροπρόθεσμα. Έτσι οι επιχειρήσεις καταφεύγουν στον τραπεζικό δανεισμό για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων αυτών ακόμη και όταν διαθέτουν τα απαραίτητα κεφάλαια, προκειμένου με αυτά να αντιμετωπίσουν βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα, ο κύριος όγκος των τραπεζικών χρηματοδοτήσεων, περίπου τα 4/5 τους, αφορά δάνεια βραχείας διάρκειας και μόνο τα τελευταία χρόνια οι τράπεζες στρέφονται με μεγαλύτερο ενδιαφέρον, και μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π) του τρίτου κοινοτικού πλαισίου, στρέφονται με μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε μακροπρόθεσμες τοποθετήσεις (σύμφωνα με εσωτερικές μελέτες Alpha Bank και Eurobank, παλαιότερα σχεδόν το σύνολο των χορηγήσεων για επαγγελματική στέγη γίνονταν με στεγαστικό ή επισκευαστικό δάνειο).

4.2.ΑΜΕΣΕΣ ΠΙΣΤΟΛΟΤΗΣΕΙΣ

Σε αυτές λαμβάνει χώρα, άμεση εκταμίευση, δηλαδή μεταφορά από λογαριασμό της Τράπεζας σε λογαριασμό ή λογαριασμούς του πελάτη. Έτσι τους παρέχεται η δυνατότητα να δανεισθούν κάποια ποσά και να τα χρησιμοποιήσουν για την κάλυψη αναγκών τους για μικρότερο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ανάλογα με τη συμφωνία που έχουν κάνει με την Τράπεζα και φυσικά ανάλογα με τις ανάγκες που επιδιώκουν να καλύψουν. Μπορούν να διακριθούν σε δύο βασικές κατηγορίες ανάλογα με τη χρονική τους διάρκεια:

4.2.1. Βραχυπρόθεσμες Πιστοδοτήσεις

Θεωρούνται αυτές που έχουν χρονική διάρκεια μέχρι 12 μήνες και καλύπτουν ανάγκες προσωρινές και είναι προγραμματισμένο να αποπληρωθούν σχετικά σύντομα. Παρέχουν στους πελάτες ρευστότητα προκειμένου να «γεφυρωθεί» το χρονικό χάσμα που ξεκινά από τη δημιουργία της απαίτησης του πελάτη μέχρι τη χρονική στιγμή είσπραξης της, χωρίς να διαταραχθεί το συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης.

Ανάλογα με την μορφή που λαμβάνουν μπορούν να διακριθούν σε:

α) Ανοικτός Αλληλόχρεος Λογαριασμός (Α.Α.Λ.)

Είναι η πιο συνηθισμένη μορφή βραχυπρόθεσμης πιστοδότησης, με χρηματοδοτικό λογαριασμό που μπορεί να εμφανίζει αυξομειούμενο υπόλοιπο και να χρησιμοποιείται για συνεχείς εκταμιεύσεις, ενώ παράλληλα μεσολαβούν καταβολές ποσών έναντι του εκάστοτε υπολοίπου. Σημειώνεται ότι ενίοτε το υπόλοιπο μπορεί να είναι και πιστωτικό. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπάρξει ακινητοποίηση ή πάγωμα του υπολοίπου με αποτέλεσμα η πιστοδότηση να μετατραπεί σε εφάπαξ χρηματοδότηση χωρίς λήξη. Ο εκτοκισμός του γίνεται συνήθως ανά ημερολογιακό 3μηνο (απαγορεύεται εκτοκισμός με μεγαλύτερη συχνότητα).

Οι χρηματοδοτήσεις με τη μορφή ορίου Α.Α.Λ. έχουν σκοπό να καλύψουν διαρκείς ανάγκες για Κεφάλαιο Κίνησης (Κ.Κ.). Οι ανάγκες αυτές, όπως προκύπτουν από το συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης, καθορίζουν και το μέγιστο όριο χρηματοδοτήσεων το οποίο είτε ο πελάτης χρειάζεται για να καλύψει τις ανάγκες του, είτε η Τράπεζα είναι διατεθειμένη να χορηγήσει στον συγκεκριμένο πελάτη (καθώς μια επιχείρηση μπορεί να διατηρεί όρια Α.Α.Λ. σε περισσότερες από μια Τράπεζες).

Λόγω της δυνατότητας που παρέχει ο Α.Α.Λ. για συνεχείς χρεοπιστώσεις, δεν τίθεται κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα αποπληρωμής (συνήθως 12 μήνες). Κατά τη διάρκεια ισχύος της πιστοδότησης, τα αρμόδια στελέχη παρακολουθούν στενά το λογαριασμό έτσι ώστε να διαπιστώσουν την ομαλή λειτουργία και ανακύκλωση του και ανάλογα λίγο πριν τη λήξη της με διαδικασίες που περιγράφουμε παρακάτω, προχωρεί στην αναθεώρηση. Εδώ επισημαίνεται η δυνατότητα που έχει η Τράπεζα, βάσει του

συμβατικού εγγράφου που υπογράφεται κατά το άνοιγμα Α.Α.Λ, να ανακαλέσει οποιαδήποτε στιγμή το χορηγηθέν όριο μερικά ή ολικά και να απαιτήσει από τον πελάτη την αποπληρωμή του χρησιμοποιηθέντος υπολοίπου, για κάποιο ισχυρό λόγο (π.χ. επιδείνωση οικονομικών στοιχείων).

β) Εφάπαξ πιστοδοτήσεις

Καλύπτουν ειδικές ή έκτακτες ανάγκες μιας επιχείρησης, με το εκταμιευμένο ποσό να χρησιμοποιείται για πολύ συγκεκριμένο σκοπό και τη διάρκειά τους να κυμαίνεται από λίγες ημέρες μέχρι ένα έτος. Η αποπληρωμή τους έχει συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα και μπορεί να προέλθει είτε από τις προγραμματισμένες ταμειακές ροές της επιχείρησης, θέτοντας έτσι εκ των προτέρων πρόγραμμα αποπληρωμής, είτε από την είσπραξη συγκεκριμένης απαίτησης ή απαιτήσεων της επιχείρησης οι οποίες μπορεί ακόμα και να εκχωρηθούν στην Τράπεζα. Απαραίτητη καθίσταται η στενή παρακολούθηση, ώστε να μην υπάρχουν αποκλίσεις ούτε από το σκοπό της χρηματοδότησης ούτε από το χρόνο της αποπληρωμής. Οποιαδήποτε πρόωρη αποπληρωμή, αποτελεί ένδειξη καλής χρήσης της χορήγησης και συνεπώς είναι επιθυμητή.

4.2.2.Μεσομακροπρόθεσμες πιστοδοτήσεις

Οι μεσοπρόθεσμες πιστοδοτήσεις έχουν διάρκεια 1-3 έτη και οι μακροπρόθεσμες άνω των 3 ετών. Οι ανάγκες που καλύπτονται από τις μεσομακροπρόθεσμες πιστοδοτήσεις είναι μεν συγκεκριμένες αλλά έχουν μονιμότερο χαρακτήρα καθώς διαρκούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Χορηγούνται με τη μορφή Δανείων Τακτής Λήξης (Δ.Τ.Λ.) και καθορίζεται συγκεκριμένη χρονική διάρκεια της πιστοδότησης και συγκεκριμένο πρόγραμμα αποπληρωμής το οποίο προβλέπει τακτές καταβολές τόσο για το χορηγηθέν κεφάλαιο όσο και για τους τόκους.

Επισημαίνεται η αβεβαιότητα που συνεπάγεται οποιαδήποτε μεσομακροπρόθεσμη πιστοδότηση, που έχει να κάνει με τη χρονική διάρκεια της πιστοδότησης. Έτσι θα πρέπει να απαιτείται μεγαλύτερη απόδοση και λήψη ισχυρών εξασφαλίσεων. Η μέγιστη επιθυμητή διάρκεια, συνήθως δεν πρέπει να ξεπερνά τα 8-10 έτη.

Ανάλογα με τους σκοπούς που εξυπηρετούν, διακρίνονται ως εξής:

α)Κεφάλαιο Κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα

Συνήθως η διάρκεια του φτάνει μέχρι τα 3-5 έτη, καλύπτοντας μια μόνιμη στενότητα ρευστότητας της επιχείρησης η οποία μπορεί να προέρχεται από διάφορες αιτίες. Είναι σημαντικό να μπορεί η Τράπεζα να διαπιστώσει εάν η ανάγκη ενός πελάτη αφορά βραχυπρόθεσμο Κ.Κ. ή Κ.Κ μονιμότερου χαρακτήρα ώστε να προχωρήσει στην κατάλληλη μορφή χρηματοδότησης. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω αναλυτικής συζήτησης με τον επιχειρηματία καθώς και με τη μελέτη των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.

β) Χρηματοδοτήσεις για πάγιο εξοπλισμό

Είναι η συνηθέστερη μορφή Δ.Τ.Λ. και έχουν σκοπό τη διευκόλυνση της επιχείρησης για την αγορά ή ανανέωση του μηχανολογικού της εξοπλισμού ή την αγορά, ανέγερση ή ανακαίνιση των κτιριακών της εγκαταστάσεων. Κατά την εξέταση αιτημάτων πιστοδοτήσεων αυτής της μορφής είναι σημαντικό να διαπιστωθεί η επίδραση της επένδυσης στην παραγωγική δυναμικότητα της επιχείρησης και η μεταβολή των μεγεθών της και επομένως οι προβλεπόμενες ταμειακές ροές για την αποπληρωμή του. Η υπερπαγιοποίηση δεν είναι επιθυμητή κατάσταση και μπορεί να προκύψει από τη δημιουργία εγκαταστάσεων μεγάλης δυναμικότητας χωρίς όμως να υπάρχει το αντίστοιχο επιθυμητό μέγεθος αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται η

επιχείρηση, ώστε να απορροφήσει την αυξανόμενη παραγωγή. Επίσης μπορεί η επιχείρηση να μην διαθέτει το κατάλληλο δίκτυο προώθησης των προϊόντων της.

Ακόμα η αυξημένη παραγωγική δυναμικότητα συνήθως απαιτεί και αυξημένα Κ.Κ., γεγονός το οποίο πολλοί επιχειρηματίες παραβλέπουν κατά το ξεκίνημα της επένδυσης, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν ρευστοτικά προβλήματα με την ολοκλήρωση αυτής. Σε κάθε περίπτωση, η Τράπεζα πριν να προχωρήσει σε πιστοδοτήσεις αυτής της μορφής πρέπει να σταθμίζει προσεκτικά όλα τα παραπάνω δεδομένα.

4.3. ΈΜΜΕΣΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Στην προσπάθεια των τραπεζών να ικανοποιήσουν και τις πιο ιδιαίτερες απαιτήσεις των πελατών τους έχουν δημιουργήσει μια σειρά από εξειδικευμένα προϊόντα, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που σε πολλές περιπτώσεις τα διαχειρίζονται και θυγατρικές επιχειρήσεις της τράπεζας.

Οι εξελίξεις στον τομέα των χρηματοδοτικών εργαλείων είναι σημαντικές και παρακάτω θα αναφερθούμε στις σημαντικότερες ειδικές μορφές χρηματοδότησης, όπως:

- **Εγγυητικές Επιστολές**
- **Ενέγγυες πιστώσεις**
- **Χρηματοδοτική μίσθωση (Leasing)**
- **Πρακτόρευση απαιτήσεων (Factoring)**

4.3.1.Εγγυητικές Επιστολές

Εγγυητική Επιστολή είναι το έγγραφο με το οποίο ο Εγγυητής (Τράπεζα) αναλαμβάνει την ευθύνη απέναντι στο δικαιούχο της Εγγυητικής Επιστολής (δηλαδή σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται – πιστωτή) μέχρι του ποσού που αναγράφεται σε αυτήν ότι ο υπόχρεος (εκείνος υπέρ του οποίου εκδίδεται η Εγγυητική Επιστολή –

πρωτοφειλέτης, είτε πρόκειται για τον εντολέα - πελάτη, είτε τυχόν τρίτο) θα εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει απέναντι στο δικαιούχο.

Με την Εγγυητική Επιστολή η τράπεζα υπεισέρχεται στις υποχρεώσεις του πρωτοφειλέτη και διασφαλίζει το δικαιούχο – πιστωτή έναντι επιζήμιου αποτελέσματος που είναι δυνατόν να υποστεί αποδεχόμενος συγκεκριμένη συναλλαγή (κατάπτωση Εγγυητικής).

Η σύμβαση για την παροχή εγγυητικής επιστολής κατατάσσεται στις έμμεσες πιστώσεις, σύμφωνα με τις οποίες ο πιστοδότης (τράπεζα) αναλαμβάνει χρηματική υποχρέωση απέναντι στον πιστολήπτη ή τρίτο, βοηθά αυτόν να πετύχει προσωρινά αγοραστική δύναμη από κάποιον άλλον ή να αποφύγει τη δέσμευση δικής του αγοραστικής δύναμης.

Συνήθως οι τράπεζες για την ανάληψη του κινδύνου αυτού απαιτούν τις συνήθειες εξασφαλίσεις ενώ συνηθίζεται να συνδέεται με την σύμβαση υφιστάμενου αλληλόχρεου λογαριασμού του υπέρ ου, ώστε να μην λαμβάνονται επιπρόσθετες εξασφαλίσεις.

Οι Εγγυητικές επιστολές χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με την σοβαρότητα του κινδύνου που εμπεριέχουν, τις Εγγυητικές τυπικού περιεχομένου (Χαμηλού κινδύνου), Ουσιαστικού περιεχομένου (Μέσου κινδύνου) και Ουσιαστικού περιεχομένου (Υψηλού κινδύνου).

• **Τυπικού περιεχομένου (Α΄ κατηγορίας - Χαμηλού κινδύνου).**

Πρόκειται για Ε/Ε μη ουσιαστικού κινδύνου και σύντομης χρονικής διάρκειας, για συμμετοχή σε διαγωνισμούς που αφορούν κυρίως τον δημόσιο τομέα και πιστοποιεί κυρίως τη φερεγγυότητα του φορέα και τυχόν κάλυψη ζημιάς που μπορεί να προκύψει στην περίπτωση που εάν κατακυρωθεί ο διαγωνισμός σε κάποιον και αυτός υπαναχωρήσει ή σε περίπτωση κατακύρωσης όπου και θα πρέπει να προβεί σε υπογραφή της σύμβασης οπότε και να προβεί προσκομίσει Ε/Ε καλής εκτέλεσης του έργου.

• **Ουσιαστικού περιεχομένου (Β΄ κατηγορίας - Μέσου κινδύνου).**

Πρόκειται για Ε/Ε ουσιαστικού κινδύνου και αφορούν στην καλή εκτέλεση και τήρηση των όρων συμβάσεων π.χ. κάποιου έργου κλπ.

• **Ουσιαστικού περιεχομένου (Γ΄ κατηγορίας-Υψηλού κινδύνου).**

Πρόκειται και σε αυτή την περίπτωση για Ε/Ε ουσιαστικού κινδύνου όπως για τη λήψη προκαταβολών από δημόσια έργα, για την αντικατάσταση δεκάτων και γενικότερα για όλες τις περιπτώσεις που ενέχουν ανάληψη ανειλημμένων υποχρεώσεων πληρωμής. Η Ε/Ε παύει να ισχύει όταν επιστραφεί από τον εντολέα, όταν

- επιστραφεί από το δικαιούχο
- με επιστολή περί απαλλαγής της Εγγυήτριας τράπεζας
- όταν δηλωθεί εγγράφως από το δικαιούχο ότι απαλλάσσει την τράπεζα από κάθε υποχρέωση
- μετά την παρέλευση της ημερομηνίας, που ορίζεται ως τακτή ημερομηνία λήξης
- λόγω παραγραφής του δικαιώματος να απαιτήσει ο δικαιούχος την εγγύηση από τον εγγυητή και
- σε περίπτωση κατάπτωσής της.

Η κατάπτωση είναι η ενεργοποίηση της Εγγυητικής επιστολής, είναι δηλαδή η κατόπιν εγγράφου αιτήματος του δικαιούχου εμπρόθεσμη απαίτηση του ορισμένου ποσού που αναφέρεται από τον εγγυητή στο σώμα της επιστολής.

4.3.2. Τραπεζική Ενέγγυα πίστωση.

Τραπεζική Ενέγγυα πίστωση ονομάζεται η γραπτή υπόσχεση που απευθύνεται από την τράπεζα του αγοραστή –εντολέα (εκδότρια τράπεζα) προς τον πωλητή –

δικαιούχο, ότι θα του καταβάλλει συγκεκριμένο ποσό, σε συγκεκριμένη προθεσμία με την παράδοση εκ μέρους του συγκεκριμένων εγγράφων, και την τήρηση συγκεκριμένων όρων και προθεσμιών.

Η ενέγγυα πίστωση είναι δυνατόν να λειτουργήσει και ως μορφή έμμεσης χρηματοδότησης, με την έννοια ότι η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση εφόσον τηρηθεί μια σειρά προϋποθέσεων, να καταβάλει στο δικαιούχο εξαγωγέα ένα συγκεκριμένο ποσό, το οποίο θα εισπράξει από τον εισαγωγέα ή την τράπεζα του.

Είναι προφανές ότι με την εμπλοκή των τραπεζών στις ενέγγυες πιστώσεις και στις εγγυητικές επιστολές διευκολύνονται οι διεθνείς συναλλαγές μιας και μέρος του κινδύνου των συναλλαγών αναλαμβάνεται από τις ίδιες, γεγονός που εξομοιώνει τις εργασίες αυτές με χρηματοδοτήσεις.

Η ενέγγυα πίστωση αν και έχει πολλές ομοιότητες με την εγγυητική επιστολή παρουσιάζει και διαφορές όπως:

- Η ενέγγυα πίστωση μπορεί να μεταβιβαστεί (transferable),
- Η ενέγγυα πίστωση είναι καθαρά μέσο πληρωμής, ενώ η εγγυητική επιστολή πληρώνεται μόνο σε περίπτωση κατάρτησής της,
- Η ενέγγυα πίστωση μπορεί να κατασχεθεί, π.χ. στα χέρια της τράπεζας, από δανειστές του δικαιούχου και για το λόγο αυτό όταν η πίστωση ασφαλίζει δάνεια προς τον εξαγωγέα, πρέπει να ενεχυριάζετε νομότυπα.

Μορφές Ενέγγυας πίστωσης.

Τα βασικά είδη πιστώσεων είναι δυο:

1. Ανακλητή Πίστωση (Revocable Credit):

Ο δικαιούχος της δεν έχει σχεδόν καμία διασφάλιση, γιατί ο εντολέας της έχει το δικαίωμα να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει την πίστωση οποιαδήποτε

στιγμή, χωρίς να ειδοποιήσει τον δικαιούχο. Η τράπεζα του αγοραστή έχει την ευθύνη να πληρώσει, μόνο αν δεν ανακληθεί η πίστωση, ενώ η τράπεζα του πωλητή απλώς κοινοποιεί την πίστωση στον αγοραστή. Συνήθως αυτής της μορφής ενέγγυες πιστώσεις δεν γίνονται αποδεκτές από τον αγοραστή και την τράπεζά του.

2. Ανέκκλητη Πίστωση (Irrevocable Credit):

Ο δικαιούχος της είναι εξασφαλισμένος, αφού ο εντολέας της δεν μπορεί μέχρι τη λήξη της να την ανακαλέσει ή να την τροποποιήσει χωρίς την συγκατάθεση του δικαιούχου. Υπεύθυνη απέναντί του είναι η εκδότρια τράπεζα και όχι η τράπεζα που του κοινοποίησε την πίστωση. Η τράπεζα αυτή θα τον πληρώσει, μόνο εάν η πίστωση εκτελεστεί κανονικά.

Η ασφαλέστερη μορφή πίστωσης που εξασφαλίζει το δικαιούχο είναι η ανέκκλητη και βεβαιωμένη πίστωση, γιατί απέναντί του είναι εξ ίσου υπεύθυνες και οι δυο τράπεζες δηλαδή τόσο η εκδότρια όσο και κοινοποιούσα. Η κοινοποιούσα βεβαιώνει την πίστωση στο δικαιούχο της και έχει την υποχρέωση να τον πληρώσει ακόμα και εάν δεν έχει λάβει το ποσό από την εκδότρια.

4.3.3.Χρηματοδοτική μίσθωση (Leasing).

Η χρηματοδοτική μίσθωση (Leasing) είναι μια νομική σύμβαση μεταξύ δυο μερών, κατά την οποία ο ιδιοκτήτης ενός περιουσιακού στοιχείου (εκμισθωτής) παραχωρεί σε κάποιον άλλο (μισθωτή) το αποκλειστικό δικαίωμα της χρήσης του περιουσιακού στοιχείου, για μια προσυμφωνημένη χρονική περίοδο, έναντι προσυμφωνημένων περιοδικών πληρωμών (μισθωμάτων).

Με την λήξη του χρόνου της μίσθωσης, ο μισθωτής μπορεί να επιστρέψει το περιουσιακό στοιχείο, να ανανεώσει τη μίσθωση με χαμηλότερο μίσθωμα ή να αγοράσει το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο σε προκαθορισμένη από τη σύμβαση συμβολική τιμή.

Θεσμικό πλαίσιο (Leasing).

Το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει στη χώρα μας προβλέπει τα εξής:

- Η εταιρεία παραχωρεί τη χρήση του πράγματος που προορίζεται για επαγγελματικό σκοπό στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του αντισυμβαλλόμενου.
- Ο μισθωτής επιλέγει τον προμηθευτή και το αντικείμενο της μίσθωσης.
- Τα μισθώματα υπολογίζονται ως τοκοχρεολυτικές δόσεις ενός δανείου, ώστε με την καταβολή του μισθώματος να γίνεται απόσβεση της συνολικής αξίας του πράγματος (κεφάλαιο συν τόκοι).
- Οι εταιρείες Leasing ενεργούν αποσβέσεις στα μεν κινητά πράγματα σε ίσα μέρη, ανάλογα με τα έτη διάρκειας της σύμβασης, στα δε ακίνητα σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις για τις αποσβέσεις ακινήτων.
- Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτων απαιτούν συμβολαιογραφικό έγγραφο και καταχωρίζονται σε ειδικά βιβλία των κατά τόπους Πρωτοδικείων.

Είδη Χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing).

Τα είδη του Leasing είναι τα εξής:

1. Απλή χρηματοδοτική Μίσθωση (direct leasing).

Αποτελεί την συνηθέστερη μορφή παρέχοντας τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αποκτήσουν επαγγελματική στέγη ή κινητό εξοπλισμό για την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων τους εκμεταλλευόμενοι όλα τα πλεονεκτήματα του leasing.

2. Πώληση και επαναμίσθωση (Sales and lease back).

Η επιχείρηση που επιθυμεί να βελτιώσει τη ρευστότητά της με τη μετατροπή σε κεφάλαιο κίνησης των κεφαλαίων της που έχουν επενδυθεί σε εξοπλισμό και επιχειρηματικά ακίνητα, μπορεί να πουλήσει τα πάγια αυτά στοιχεία στην εταιρεία Leasing και στη συνέχεια να τα μισθώσει, κάνοντας χρήση του θεσμού του leasing.

Με τη λύση αυτή δίνεται ακόμη η δυνατότητα στην επιχείρηση να βελτιώσει την εικόνα του ισολογισμού της μέσω της εξόφλησης τυχόν βραχυχρόνιου δανεισμού της που χρηματοδότησε την απόκτηση των παγίων και να αποκτήσει ρευστότητα αφού ουσιαστικά πρόκειται για ένα κεφάλαιο κίνησης καθώς δεν χρηματοδοτείται καμία νέα επένδυση. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν επιτρέπεται να πωλήσουν στην εταιρεία leasing τα επαγγελματικά τους ακίνητα και στη συνέχεια να τα μισθώσουν. Επιτρέπεται όμως να πωλήσουν τον εξοπλισμό τους.

3. Λειτουργική ή Διαχειριστική μίσθωση (operating Leasing).

Ο εκμισθωτής μισθώνει το προϊόν για ένα μικρό χρονικό διάστημα (μικρότερο της οικονομικής ζωής του περιουσιακού στοιχείου) ώστε να καλύψει έκτακτες λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης – μισθωτή. Ο εκμισθωτής αναλαμβάνει την πλήρη συντήρηση του εκμισθωμένου περιουσιακού στοιχείου, ενώ ο μισθωτής έχει τη δυνατότητα να ακυρώσει την μίσθωση καταβάλλοντας κάποια χρηματική αποζημίωση στον εκμισθωτή.

4. Συνεργασία εταιρείας Leasing, προμηθευτή και μισθωτή (Vendor Leasing).

Η συνεργασία μεταξύ της εταιρίας leasing και του προμηθευτή εξοπλισμού, με διάφορα σχήματα, συμβάλλει στην αύξηση των πωλήσεων και των δύο μερών. Ο προμηθευτής πωλεί στην εταιρία leasing, σε τιμή μετρητοίς,

τον εξοπλισμό που επιθυμεί ο επενδυτής, ο οποίος στη συνέχεια τον αποκτά κάνοντας χρήση του θεσμού του leasing.

5. Μοχλευμένη ή συμμετοχική μίσθωση (leveraged leasing).

Σε περίπτωση που το αντικείμενο της μίσθωσης είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, ώστε η εταιρεία leasing να μην έχει την δυνατότητα ή την επιθυμία της δέσμευσης αντίστοιχων κεφαλαίων για την αγορά του, καταφεύγει σε μακροπρόθεσμο δανεισμό, συμμετέχοντας η ίδια με ένα μικρό ποσοστό της τάξεως του 20%-30%. Έτσι παρεμβάλλεται στην τριγωνική σχέση της μίσθωσης και ένα επιπλέον μέλος (τράπεζα, ασφαλιστική εταιρεία ή μακροπρόθεσμος επενδυτής) που λειτουργεί ως συνεργάτης της εταιρείας Leasing, και όχι ως δανειστής της, γεγονός που συνεπάγεται ότι ικανοποιείται από την είσπραξη των μισθωμάτων ή ότι σε περίπτωση προβληματικής ρευστοποίησης, μπορεί να στραφεί μόνο κατά του μισθωτή. Η συμμετοχική χρηματοδοτική μίσθωση βρίσκεται έδαφος σε κλάδους εντάσεως κεφαλαίου όπως αεροπορικές, σιδηροδρομικές εταιρείες όπου τα αντικείμενα μίσθωσης είναι μεγάλης αξίας.

Πλεονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing).

Η χρηματοδοτική μίσθωση αποτελεί μια σύγχρονη μέθοδο απόκτησης πάγιων περιουσιακών στοιχείων της οποίας η αλματώδης ανάπτυξη των τελευταίων ετών δηλώνει μια σειρά πλεονεκτημάτων έναντι των παραδοσιακών μορφών χρηματοδότησης, τα οποία είναι:

- 1.** Τα μισθώματα θεωρούνται λειτουργικές δαπάνες και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα του μισθωτή.
- 2.** Η χρηματοδοτική μίσθωση δεν επιβαρύνει την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης, αφού οι οφειλές δεν εμφανίζονται στις υποχρεώσεις της και άρα δεν μεταβάλλεται το παθητικό της.

3. Η χρηματοδότηση καλύπτει το 100% της αξίας (και του ΦΠΑ) της επένδυσης του εκμισθωμένου περιουσιακού στοιχείου.
4. Με τη μίσθωση αποφεύγεται η τεχνολογική απαξίωση του εκμισθωμένου περιουσιακού στοιχείου, ενώ ο μισθωτής μπορεί να αναλάβει την δυνατότητα για διαφοροποίηση (diversification).
5. Ο επενδυτής μπορεί να επιτύχει καλύτερους όρους προμήθειας εξοπλισμού ή απόκτησης επαγγελματικού ακινήτου, καθώς η αξία τους εξοφλείται άμεσα τοις μετρητοίς
6. Η μίσθωση παρέχει ευελιξία και υπολογίζεται ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες και τις ανάγκες της επιχείρησης
7. Βελτιώνεται η εικόνα του ισολογισμού της επιχείρησης και της κεφαλαιακής της διάρθρωσης
8. Με την μίσθωση ο μισθωτής διατηρεί την ρευστότητα του καθώς δεν δεσμεύει δικά του κεφάλαια για την προμήθεια του περιουσιακού στοιχείου, ενώ συνήθως δεν απαιτούνται πρόσθετες εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Χρηματοδοτική μίσθωση ή τραπεζικός δανεισμός;

Η απάντηση στο ερώτημα αυτό δεν είναι εύκολη και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως η κατηγορία βιβλίων που τηρεί η επιχείρηση, ο συντελεστής φόρου των αδιανέμητων κερδών, ο συντελεστής απόσβεσης του εξοπλισμού, η παρούσα αξία των μισθωμάτων η υπολειμματική αξία του εξοπλισμού σε σχέση με το προσυμφωνημένο τίμημα αγοράς του.

Έτσι δεν είναι δυνατόν π.χ. κάποια επιχείρηση να βασίσει την επιλογή της με γνώμονα μόνο την φοροαπαλλαγή που θα έχει από την σύμβαση Leasing, εάν δεν τα

συγκρίνει με τις απαλλαγές των τόκων του αντίστοιχου δανείου συν το όφελος των παγίων από τις αποσβέσεις του παγίου που θα πραγματοποιηθούν.

4.2.3.Πρακτόρευση επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring)

Το Factoring είναι μια δέσμη υπηρεσιών που παρέχει λύσεις στα προβλήματα ρευστότητας, διαχείρισης και είσπραξης απαιτήσεων που τυχόν αντιμετωπίζει μια επιχείρηση.

Το Factoring είναι μια συμβατική σχέση ανάμεσα σε έναν Πράκτορα και έναν Προμηθευτή στα πλαίσια της οποίας ο Προμηθευτής εκχωρεί στον Πράκτορα το σύνολο ή μέρος των απαιτήσεων έναντι των Οφειλετών του, με σκοπό την απολαβή μίας ή περισσοτέρων εκ των κάτωθι υπηρεσιών:

- Αγοράζει το σύνολο ή μέρος των απαιτήσεων του πελάτη της (πωλητή) που προέρχονται από πώληση ή εξαγωγή εμπορευμάτων ή παροχή υπηρεσιών.
- Χορηγεί προκαταβολές.
- Καλύπτει τον πιστωτικό κίνδυνο του πελάτη της (πωλητή) και
- Αναλαμβάνει τη διαχείριση (λογιστική - παρακολούθηση – είσπραξη κλπ) των παραπάνω εκχωρούμενων σε αυτήν (εταιρεία Factoring) απαιτήσεων.

Οι παραπάνω απαιτήσεις είναι βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα (διάρκειας έως 6 μήνες) και προέρχονται κυρίως από την πώληση καταναλωτικών ή ελαφρά επενδυτικών αγαθών ή και παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις.

Παρεχόμενες Υπηρεσίες Factoring – Χαρακτηριστικά.

- **Προεξόφληση (Χρηματοδότηση) των απαιτήσεων**

Με την χρηματοδότηση μέσω του θεσμού του Factoring ο Προμηθευτής επιτυγχάνει:

1. Αυξημένη Ρευστότητα

2. Χρηματοδότηση των απαιτήσεων κατά την γέννηση τους
3. Αυξημένη διαπραγματευτική ισχύ έναντι των προμηθευτών του.
4. Αύξηση του κύκλου εργασιών λόγω της διεύρυνσης του πελατολογίου και συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι του ανταγωνισμού
5. Βελτίωση της εικόνας της επιχείρησης που εμφανίζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τους αριθμοδείκτες, καθώς η χρηματοδότηση λόγω των υπηρεσιών του Factoring χωρίς αναγωγή δεν εμφανίζεται στο παθητικό του ισολογισμού ως υποχρέωση (τους στον τραπεζικό δανεισμό) αλλά στο ενεργητικό ως Διαθέσιμα. Έτσι η εταιρεία εμφανίζει ταυτόχρονα βελτιωμένη ρευστότητα και μειωμένη επιβάρυνση.

- **Διαχείριση των απαιτήσεων**

Οι εταιρείες Factoring παρουσιάζουν υψηλή εξειδίκευση στον τομέα της διαχείρισης οπότε βοηθούν στην:

- i. Απεμπλοκή της επιχείρησης από τον μεγάλο όγκο τιμολογίων, αξιόγραφων, φορτωτικών και την διαχείριση τους.
- ii. Από την παρακολούθηση και τήρηση λογιστικών καταστάσεων.
- iii. Από το προσωπικό που απαιτείται για την τήρηση και ενημέρωση των καταστάσεων.
- iv. Από εξειδικευμένη και κοστοβόρα μηχανογράφηση.

- **Είσπραξη των απαιτήσεων**

Το Factoring με τους υπηρεσίες που προσφέρει βοηθά στην αποτελεσματική είσπραξη των απαιτήσεων από τον πελάτη – οφειλέτη και προσφέρει:

1. Μείωση του υψηλού κόστους των εισπράξεων
  2. Μείωση του λειτουργικού κόστους εξοικονομώντας προσωπικό για παραγωγικό έργο
  3. Αυστηρές διαδικασίες παρακολούθησης καθυστερήσεων και νομική υποστήριξη αν χρειασθεί.
  4. Εξειδικευμένο μηχανογραφικό πρόγραμμα καθυστερήσεων
- **Κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από αδυναμία πληρωμής των Απαιτήσεων από τους Αγοραστές των προϊόντων**

Οι εταιρείες Factoring παρέχουν:

- Μερική ή ολική κάλυψη του Πιστωτικού κινδύνου (κυρίως στο εξαγωγικό Factoring) από τη μη εμπρόθεσμη εξόφληση των οφειλών του αγοραστή.
- Χαμηλότερο κόστος και μικρότερη διαδικασία από κάθε άλλου είδους εξασφαλίσεις, όπως ενέγγυες πιστώσεις ή εγγυητικές επιστολές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Μ.Μ.Ε. –ΤΙ ΕΞΕΤΑΖΟΥΜΕ

5.1. ΓΕΝΙΚΑ

Η Αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης, αποτελεί το βασικότερο έργο που η αποτελεσματικότητά του εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αξιοπιστία των παρεχόμενων στοιχείων άλλα και την δυνατότητα της Τράπεζας να τα ελέγχει και κυρίως, να τα αξιολογεί υπό το πρίσμα της βιωσιμότητας και των προοπτικών της επιχειρηματικής μονάδας. Εννοείται βέβαια ότι τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης, δεν αποτελούν (ειδικά για τις επιχειρήσεις με βιβλία Β΄ κατηγορίας) και το μοναδικό κριτήριο για την τελική απόφαση της Τράπεζας, να χρηματοδοτήσει ή όχι την επιχείρηση.

Παρακάτω γίνεται αναφορά στα κυριότερα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την εξέταση μιας επιχείρησης. Επίσης αναφέρονται τα κυριότερα στοιχεία ενός Ισολογισμού, τα σημεία εκείνα που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, όπως και των αριθμοδεικτών που χρησιμοποιούνται ανάλογα.

Η αξιολόγηση των επιχειρήσεων γίνεται με βάση τη διάκριση τους, σε δύο ομάδες:

- α. Εκείνες που τηρούν πλήρη σειρά λογιστικών βιβλίων (Γ΄ κατηγορίας) και συνήθως εμπίπτουν στην κατηγορία των “Μεγάλων” με τζίρο άνω του 1.000.000 Ευρώ και
- β. Εκείνες που τηρούν απλά βιβλία (Α΄ & Β΄ κατηγορίας) που συνήθως εμπίπτουν στην κατηγορία των “Μικρών” με τζίρο κάτω του 1.000.000 Ευρώ.

5.2.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ Γ΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΒΙΒΛΙΑ

Η αξιολόγηση των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Γ΄ κατηγορίας στηρίζεται σε επιλεγμένους ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες, οι οποίοι εξεταζόμενοι σε διαχρονική βάση και συγκρινόμενοι παράλληλα, με τους αντίστοιχους του κλάδου (με στοιχεία που συνήθως λαμβάνονται από τον ICAP), προσδιορίζουν το επίπεδο της βιωσιμότητας της επιχείρησης.

Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με διατάξεις που ορίζονται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών οι επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω του 1,5 Εκ. Ευρώ ή εφόσον δραστηριοποιούνται υπό τη νομική μορφή της Ε.Π.Ε. ή Α.Ε υποχρεούνται να τηρούν βιβλία Γ΄ κατηγορίας. Επίσης, εάν για δυο συνεχόμενα έτη παρουσιάζουν κύκλο εργασιών άνω των 3 εκ. Ευρώ, εμφανίζουν συνολικό Ενεργητικό άνω των 1,5 εκ. Ευρώ και απασχολούν άνω των 50 ατόμων προσωπικού, υποχρεούνται να εκδίδουν ισολογισμό ελεγμένο από ορκωτούς ελεγκτές (πρέπει να ισχύουν έστω δυο από τα τρία κριτήρια).

5.2.1. Ποιοτικά κριτήρια

Τα ποιοτικά κριτήρια, με βάση τα οποία γίνεται η αξιολόγηση των μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεων, αφορούν:

- στην επιχειρησιακή της εικόνα και
- στη θέση της επιχείρησης στον κλάδο και την αγορά

Επιχειρησιακή εικόνα

Ως προς την επιχειρησιακή εικόνα, αξιολογούνται και συνεξετάζονται:

1. Η Ποιότητα της Διοίκησης, αποτελεί βασικό παράγοντα της συνολικής εκτίμησης πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου, καθώς η αξιολόγηση των ικανοτήτων και της εμπειρίας της διευθυντικής ομάδας όσον αφορά την οργάνωση, διαδοχή,

ικανότητες και το χαρακτήρα την επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό. Η ποιότητα της διοίκησης εστιάζεται στα εξής :

- Την εκτίμηση της διοικητικής οργάνωσης, που συνεκτιμά τα ηγετικά προσόντα (management) της διοίκησης, την οργανωτική διάρθρωση, τον προγραμματισμό των στόχων, την συνεργασιμότητα των μελών της ομάδας να λειτουργούν ως ομάδα.
  - Την Διαδοχή στην Διοίκηση, που συνεκτιμά την προετοιμασία των διαδόχων και το πρόγραμμα της διαδοχής.
  - Τις ικανότητες της διοίκησης στο “marketing”, όπου εξετάζεται η κατανόηση της διοίκησης στις απαιτήσεις της αγοράς, η προσαρμογή των προϊόντων και υπηρεσιών για την ικανοποίηση της πελατείας και ο τρόπος προώθησης, οι επιχειρηματικές ικανότητες που αφορούν στον έλεγχο της λειτουργίας των τομέων της αγοράς, παραγωγής, διανομής και εργατικού δυναμικού και τις χρηματοοικονομικές ικανότητες που αφορούν στην επιδεξιότητα της διοίκησης κατά την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων.
  - Τον χαρακτήρα των διοικούντων που αναφέρεται στην αφοσίωση των υψηλόβαθμων στελεχών στην επιχείρηση και στην ακεραιότητα του χαρακτήρα τους.
2. Η υπόσταση της εταιρείας όπου αξιολογείται η συνεχής μέριμνα της επιχείρησης για την διατήρηση της καλής φήμης και της θέσης της. Εδώ συνεκτιμώνται τα εξής:
- Η φήμη που έχει η επιχείρηση μεταξύ των πελατών, των προμηθευτών, των εργαζομένων και
  - Η αφοσίωση των ιδιοκτητών και η καθημερινή συμμετοχή τους στην λειτουργία της επιχείρησης, τα έτη λειτουργίας της και το πιστωτικό

παρελθόν όπου εξετάζεται η συμπεριφορά της απέναντι στους πιστωτές της και στην τράπεζα εάν υφίσταται προηγούμενο.

Κλάδος – Αγορά

Η ανάλυση του κινδύνου του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται η επιχείρηση αποτελεί μια βασική παράμετρο στην συνολική εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου της επιχείρησης και επηρεάζεται από την ευαισθησία των εσόδων και του κόστους του κλάδου, όπως και από οικονομικούς, πολιτικούς παράγοντες αλλά και τα χαρακτηριστικά του ανταγωνισμού και της λειτουργίας του κλάδου.

Η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει τα εξής:

- Την εκτίμηση Διαρθρωτικών παραγόντων, που αφορούν στην ανταγωνιστικότητα, την επιρροή από κανονιστικά θέματα την εξάρτηση από την δημοσιονομική πολιτική.
- Την εκτίμηση της αποδοτικότητας του κλάδου, που αφορούν στην τάση των πωλήσεων του κλάδου, την κερδοφορία του κλάδου, την διείσδυση εισαγωγών που αφορά στο ποσοστό των εισαγόμενων προϊόντων μεταξύ των συνολικών πωλήσεων του κλάδου, το ποσοστό πτωχεύσεων του κλάδου.
- Την εκτίμηση μακροοικονομικών παραγόντων που αφορούν στις κυκλικές διακυμάνσεις όπου τα συνολικά αποτελέσματα του κλάδου εξαρτώνται από τη γενική πορεία της οικονομίας, την επιρροή από τον πληθωρισμό, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τα επιτόκια.
- Τους παράγοντες παραγωγής που αφορούν στην ένταση εργασίας, την ιδιαιτερότητα του προϊόντος, την ένταση κεφαλαίου και την τεχνολογία. Γενικότερα η δραστηριοποίηση της επιχείρησης σε κλάδο, που η ζήτηση είναι στάσιμη ή πτωτική και αναπτύσσονται έντονες συνθήκες ανταγωνισμού, αποτελεί

στοιχείο αρνητικό αλλά και όχι απαραίτητα απαγορευτικό για την πιστοδότηση της επιχείρησης. Επίσης εξετάζεται η σχετική θέση της επιχείρησης στον κλάδο που δραστηριοποιείται.

5.2.2. Ποσοτικά κριτήρια

Τα ποσοτικά κριτήρια, με βάση τα οποία γίνεται η αξιολόγηση των μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεων, αφορούν:

1. στην οικονομική της κατάσταση και
2. στην πορεία των εργασιών της.

Οικονομική Κατάσταση

Για την εξέταση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης εξετάζονται τα παρακάτω ποσοτικά δεδομένα, τα οποία αντλούνται μέσα από τους δημοσιευμένους Ισολογισμούς των τριών τελευταίων ετών. Επειδή η εξέταση ενός Ισολογισμού αντικατοπτρίζει την εικόνα μιας επιχείρησης σε μια δεδομένη χρονική στιγμή και μπορεί να απέχει από την στιγμή της εξέτασης του αιτήματος πιστοδότησης, εξετάζονται και πρόσφατα Ισοζύγια. Ενδεικτικά αναφέρουμε παρακάτω τα κυριότερα σημεία μιας τέτοιας ανάλυσης και των αριθμοδεικτών που χρησιμοποιούνται.

- Πάγια Στοιχεία
- Αποθέματα
- Πιστώσεις προς την πελατεία
- Διαθέσιμα
- Ίδια κεφάλαια
- Ξένα Κεφάλαια
- Δανειακή επιβάρυνση
- Ίδιο Κεφάλαιο Κίνησης – Ρευστότητα

Πάγια Στοιχεία

Τα πάγια στοιχεία αποτελούν μακροπρόθεσμη επένδυση, μέσω της οποίας πραγματοποιείται η παραγωγική και εμπορική λειτουργία της επιχείρησης. Από χρηματοοικονομική άποψη αξιολογούνται και ελέγχονται τα ακόλουθα κυρίως στοιχεία:

Τα γεωγραφικά δεδομένα:

- Τόπος εγκατάστασης της μονάδας ή της έδρας της εμπορικής επιχείρησης.
- Υπάρχοντα ενεργειακά συστήματα (ηλεκτρισμός, φωταέριο κτλ) τηλεπικοινωνιακά και συγκοινωνιακά δίκτυα (πρόσβαση σε αγορές α' υλών και τελικών προϊόντων).
- Ύπαρξη στην περιοχή κατάλληλου εργατικού δυναμικού.

Τα οικονομικά δεδομένα:

- Υφιστάμενο καθεστώς κινήτρων, επιχορηγήσεις επενδύσεων, επιδοτήσεις επιτοκίων, αυξημένες αποσβέσεις, αφορολόγητα αποθεματικά κτλ.
- Πηγές κάλυψης υφιστάμενων παγίων.

Τα τεχνολογικά δεδομένα:

- Επίπεδο, δυναμικότητα και χρονολογία εγκατάστασης του μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Απαιτούμενες πρόσθετες επενδύσεις για βελτίωση κόστους, παραγωγή νέων προϊόντων και αύξηση δυναμικότητας.
- Ύψος νέων επενδύσεων, χρονική έναρξη και λήξη πραγματοποίησης τους, προτεινόμενο χρηματοδοτικό σχήμα (Ίδια Κεφάλαια – Επιχορήγηση – Δανεισμός).

Τα λογιστικά δεδομένα:

- Ακριβής απεικόνιση των αξιών στον Ισολογισμό
- Λογισμός των προβλεπόμενων αποσβέσεων

- Παρουσίαση παγίων στοιχείων που έχουν άμεση συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία
- Μη χρέωση των παγίων κυρίως του λογαριασμού “Δαπάνες Μακροχρονίου Απόσβεσης” με παραγωγικά έξοδα όπως τόκοι, εργατικά κτλ εκτός εκείνων που προβλέπονται (τόκοι κατασκευαστικής περιόδου).
- Ύπαρξη υπεραξίας στα πάγια υπό μορφή λανθάνοντος αποθεματικού που προσαυξάνει την καθαρή θέση της επιχείρησης.
- Ετήσια μεταβολή Παγίων (σε ότι αφορά, πως χρηματοδοτήθηκε και εάν διαπιστώνεται μείωση, ποιο πάγιο στοιχείο ρευστοποιήθηκε).

Στο κομμάτι των παγίων ένα σημείο που πρέπει να προβληματίζει τον αναλυτή είναι όταν ένα σημαντικό μέρος των επενδύσεων καλύπτεται σε μόνιμη βάση με βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό ή πιστώσεις από προμηθευτές, γεγονός που έχει άμεση επίπτωση στο κεφάλαιο κινήσεως και στις συνθήκες ρευστότητας της επιχείρησης.

Επίσης, η υπερπαγιοποίηση σε σύγκριση πάντοτε με τον κύκλο εργασιών και την κερδοφορία, πρέπει να μας προβληματίζει, για το αν ο επιχειρηματίας παίρνει σωστές επιχειρηματικές αποφάσεις και αν υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης του εξοπλισμού.

Αποθέματα

Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων σε μήνες (Inventory turnover):

Πωλήσεις / Μέσο απόθεμα προϊόντων
--

Ο δείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων μιας επιχείρησης μας δείχνει πόσες φορές ανανεώνονται τα αποθέματα της, σε σχέση με τις πωλήσεις της μέσα στην χρήση.

Γενικά όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της επιχείρησης, με ελαχιστοποίηση των τόκων κεφαλαίου που δεσμεύονται για την αγορά τους, εξοικονόμηση δαπανών αποθήκευσης, αλλαγή προτιμήσεων του

καταναλωτή, εποχικότητα κλπ.

Η δημιουργία υψηλών αποθεμάτων μπορεί να οφείλεται σε:

- Λανθασμένο προγραμματισμό παραγωγής – πωλήσεων (αυξημένη παραγωγή, μειωμένες πωλήσεις)
- Συγκυριακές αρνητικές αντιδράσεις της αγοράς (πτώση ζήτησης, αλλαγή μόδας κτλ)
- Εμφάνιση εικονικών, μέσω υπερτιμήσεως, αποθεμάτων, με προφανή στόχο την κάλυψη ζημιών
- Ύπαρξη απαξιωμένων και μη εμπορεύσιμων αποθεμάτων που στην ουσία αποτελούν ζημιά για την επιχείρηση.

Η ύπαρξη διογκωμένων αποθεμάτων και η χρηματοδότηση τους με ξένα, συνήθως βραχυπρόθεσμα, κεφάλαια υψηλού κόστους, έχει άμεση αρνητική επίπτωση στη ρευστότητα, στα αποτελέσματα και κατά επέκταση στην πιστοληπτική ικανότητας της επιχείρησης.

Πιστώσεις προς την πελατεία

Δείκτης διάρκειας πιστώσεων σε ημέρες - Μέση Περίοδος Είσπραξης (Average Collection Period) :

(Πελάτες, γραμμάτια εισπρακτέα, επιταγές / Κύκλος εργασιών) X 365 ημέρες.

Ο λογαριασμός “Απαιτήσεις” εμφανίζει το μέρος εκείνο του κύκλου εργασιών, το οποίο η επιχείρηση παρέχει υπό μορφή πιστώσεων (ακάλυπτων ή καλυμμένων με ρευστοποιήσιμα στοιχεία) στην πελατεία, προκειμένου να διεισδύσει, διατηρήσει ή αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά. Το ύψος των παρεχόμενων πιστώσεων διαφέρει από κλάδο σε κλάδο και καθορίζεται κυρίως από τις ειδικότερες συνθήκες που επικρατούν στις επιμέρους αγορές (ζήτηση, ρευστότητα, ανταγωνισμός κτλ).

Η εξέταση του ύψους των παρεχόμενων πιστώσεων έχει ουσιαστική σημασία,

δεδομένου ότι προσδιορίζει το μέγεθος των κεφαλαίων με το οποίο η επιχείρηση χρηματοδοτεί τους πελάτες της.

Ο αριθμοδείκτης μέσης περιόδου είσπραξης προσδιορίζει το μέσο αριθμό των ημερών που χρειάζεται για να εισπραχθούν οι απαιτήσεις μιας επιχείρησης. Δηλαδή ο δείκτης αντιπροσωπεύει το χρονικό διάστημα που πρέπει να περιμένει η επιχείρηση μετά την πραγματοποίηση μιας πώλησης για να εισπράξει μετρητά.

Εδώ ο αναλυτής θα πρέπει να ζητήσει πληροφορίες από την επιχείρηση για τη διάρκεια των εισπρακτέων λογαριασμών. Έτσι συγκρίνει την πιστωτική περίοδο που παρέχει η επιχείρηση στους πελάτες της με την μέση περίοδο είσπραξης. Έτσι αν π.χ. η πιστωτική περίοδος είναι 50 ημέρες και η μέση περίοδος είσπραξης είναι 70 ημέρες τότε ο δείκτης αυτός δηλώνει ότι η επιχείρηση αντιμετωπίζει προβλήματα στην έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεων της και θα πρέπει να αναθεωρήσει την πιστωτική της πολιτική.

Γενικά, δυσανάλογη αύξηση των παρεχόμενων πιστώσεων προς την πελατεία σε σχέση με τον κύκλο εργασιών, ενδέχεται να σημαίνει:

- δυσχέρεια στις πωλήσεις της επιχείρησης λόγω αυξημένου ανταγωνισμού ή ασθενούς ζήτησης.
- αδυναμία είσπραξης παλαιών απαιτήσεων πέρα του έτους, που πολύ πιθανόν να καταλήξουν εν μέρει και στο σύνολό τους σε ζημιές.
- συνειδητή πολιτική της εταιρείας, προκειμένου με ελεγχόμενο κόστος να αυξήσει το μερίδιο της στην αγορά.

Οι διευρυμένες πιστώσεις προς την αγορά δημιουργούν στην επιχείρηση:

- αυξημένες ανάγκες για κεφάλαια κίνησης με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στο δείκτη Ίδια / Ξένα Κεφάλαια όσο και στα αποτελέσματα της, λόγω υψηλών χρηματοοικονομικών εξόδων
- αυξημένους κινδύνους για δημιουργία επισφαλών απαιτήσεων, ιδιαίτερα σε περιόδους ύφεσης και τέλος
- δυσχέρειες στην ποσοτική και ποιοτική παρακολούθηση του πελατολογίου.

Είναι βέβαιο ότι οι επιχειρήσεις με αυξημένο δείκτη πιστώσεων προς την πελατεία αντιμετωπίζουν ή θα αντιμετωπίσουν σύντομα προβλήματα ρευστότητας.

Διαθέσιμα

Στο λογαριασμό αυτό περιλαμβάνονται οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί:

- Ταμείο
- Ληγμένα τοκομερίδια εισπρακτέα
- Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας

Στο “Ταμείο” καταχωρούνται και οι επιταγές προς είσπραξη. Εξυπακούεται ότι οι μεταχρονολογημένες επιταγές επί λογαριασμών όψεως δεν ανήκουν στην κατηγορία των “Διαθεσίμων” και ως εκ τούτου καταχωρούνται στο λογαριασμό “Επιταγές Εισπρακτέες” του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού.

Οι καταθέσεις Προθεσμίας θεωρούνται “Διαθέσιμα” εφόσον η ανάληψη τους είναι δυνατή οποτεδήποτε.

Τα “Διαθέσιμα” καλύπτουν συνήθως μικρό μέρος του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού. Αδικοιολόγητα υψηλά “Διαθέσιμα” σε σχέση με το Κυκλοφορούν Ενεργητικό ή τον Κύκλο εργασιών αποτελούν αντικείμενα διερεύνησης.

Ίδια Κεφάλαια

Δείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (Return on equity – ROE):

Κέρδη / Ίδια κεφάλαια

Η ύπαρξη επαρκών Ιδίων Κεφαλαίων εξασφαλίζει την ορθολογική και με προοπτικές λειτουργία της επιχείρησης. Τα Ίδια Κεφάλαια επενδύονται κυρίως σε πάγια και κατά μικρότερο ποσοστό σε κυκλοφοριακά στοιχεία.

Στα Ίδια Κεφάλαια εντάσσονται:

- το μετοχικό κεφάλαιο
- τα πάσης φύσεως αποθεματικά και
- τα λανθάνοντα αποθεματικά, εφόσον λογιστικοποιηθούν

Η Καθαρή Θέση της επιχείρησης, δηλαδή τα πραγματικά Ίδια Κεφάλαια, προκύπτει εάν από τα λογιστικά εμφανιζόμενα στον Ισολογισμό Ίδια Κεφάλαια, αφαιρεθούν οι λογιστικές ζημιές, εκπέσουν οι μη λογιστοποιηθείσες, όπως επισφαλείς απαιτήσεις, απαξιωμένα αποθέματα και προστεθούν τα μη λογιστικοποιημένα λανθάνοντα αποθέματα.

Ο παραπάνω δείκτης δείχνει την αποτελεσματικότητα με την οποία η επιχείρηση χρησιμοποιεί τα κεφάλαια των ιδιοκτητών της, καθώς παρουσιάζει το μέγεθος των κερδών που δημιουργήθηκαν από τα κεφάλαια που έχουν επενδύσει οι μέτοχοι στην επιχείρηση.

Η αξιοπιστία του όμως, επηρεάζεται από τις λογιστικές μεθόδους και την πολιτική που ακολουθεί η κάθε εταιρεία. Ο δείκτης εξαρτάται από δυο κυρίως παράγοντες, την αποδοτικότητα του Ενεργητικού και τον πολλαπλασιαστή ιδίων κεφαλαίων. Οπότε μετασχηματίζεται ως εξής:

ROE = Καθαρά κέρδη / Σύνολο ενεργητικού X Σύνολο Ενεργητικού / Ίδια κεφάλαια
 => **ROE** = ROA X Πολλαπλασιαστή Μόχλευσης =>
 => **ROE** = Περιθώριο καθαρού κέρδους X Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ενεργητικού X Πολλαπλασιαστή Μόχλευσης (Εξίσωση Du Pont).

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αυξάνεται είτε αυξάνοντας τη ROA (Αποδοτικότητα Ενεργητικού) είτε αυξάνοντας τον πολλαπλασιαστή μόχλευσης. Είναι φανερό ότι η ταυτόχρονη αύξηση των δυο συντελεστών θα επιφέρει μεγαλύτερη αύξηση της αποδοτικότητας Ίδιων Κεφαλαίων.

Ο πολλαπλασιαστής μόχλευσης αποτελεί ένα μέτρο του χρηματοοικονομικού κινδύνου στον οποίο είναι εκτεθειμένη η επιχείρηση, καθώς αντανακλά το μέγεθος της

μείωσης που μπορεί να υποστεί το Ενεργητικό της. Επομένως πρέπει να τονίσουμε ότι υψηλός πολλαπλασιαστής μόχλευσης αυξάνει την αποδοτικότητα των ίδιων κεφαλαίων αλλά συγχρόνως σηματοδοτεί και ανάληψη υψηλού χρηματοοικονομικού κινδύνου.

Γενικά πάντως επιχειρήσεις με σταθερές ταμειακές ροές μπορούν να χρησιμοποιούν περισσότερη χρηματοοικονομική μόχλευση από τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας.

Ξένα Κεφάλαια

1. Μακροπρόθεσμα

Βασικές μορφές μεσομακροπρόθεσμων πιστώσεων είναι:

- τα επενδυτικά δάνεια
- τα ομολογιακά δάνεια και
- οι πιστώσεις προμηθευτών παγίων
- οι χρηματοδοτικές μισθώσεις (Leasing)

Κύριος προσδιορισμός τους είναι η κάλυψη επενδυτικών προγραμμάτων, η εξαγορά επιχειρήσεων, οι συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις και βέβαια, σε μικρότερο βαθμό η κάλυψη κεφαλαίων κινήσεως.

2. Βραχυπρόθεσμα

Βασικές μορφές βραχυπρόθεσμων πιστώσεων είναι:

Ο τραπεζικός δανεισμός όπου κυρίως εξετάζονται:

- η σύνθεση του κατά Τράπεζα,
- οι μορφές δανεισμού
- το νόμισμα

Οι προμηθευτές όπου κατά βάση εξετάζονται:

- η προέλευση τους (εσωτερικό / εξωτερικό)

- η εξάρτηση από έναν ή περισσότερους προμηθευτές
- ο χρόνος πιστώσεων
- το νόμισμα

Οι δύο αυτές πηγές καλύπτουν κατά βάση τις ανάγκες σε κεφάλαια κίνησης της επιχείρησης. Οι όροι λήψεως των πιστώσεων, ιδιαίτερα από πλευράς προμηθευτών, καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό και τις συνθήκες ρευστότητας της επιχείρησης.

Δανειακή Επιβάρυνση

Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης (Ratio of owner's equity to total liabilities):

Ίδια / Ξένα Κεφάλαια (Σύνολο Δανειακών Κεφαλαίων)
--

Ο αριθμοδείκτης χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί εάν υπάρχει υπερδανεισμός σε μια επιχείρηση ή όχι και εκφράζει τη σχέση μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο των δανειακών κεφαλαίων. Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει την ασφάλεια που παρέχει η επιχείρηση στους δανειστές της. Αν είναι μεγαλύτερος της μονάδας, μας δείχνει ότι οι φορείς της επιχείρησης συμμετέχουν σε αυτή με περισσότερα κεφάλαια από τους πιστωτές της. Εξάλλου, όσο μεγαλύτερη είναι αυτή η σχέση τόσο μεγαλύτερη ασφάλεια παρέχεται στους πιστωτές της επιχείρησης. Ένας αριθμοδείκτης π.χ. 2 δείχνει ότι μια μονάδα υποχρεώσεων της επιχείρησης καλύπτεται από δυο μονάδες ιδίων κεφαλαίων.

Σε περίπτωση που η σχέση Ιδίων/ Ξένα Κεφάλαια κινείται κάτω από την μονάδα, εξετάζονται οι παράγοντες που επιδρούν στον δείκτη όπως:

- ύπαρξη ζημιωγόνων αποτελεσμάτων, που καλύπτονται με νέα δανειακά κεφάλαια ή με αναστολή εξόφλησης υποχρεώσεων,
- αυξημένες πιστώσεις προς την πελατεία, που χρηματοδοτούνται από βραχυπρόθεσμα ξένα κεφάλαια,

- διόγκωση αποθεμάτων με κάλυψη από πιστώσεις προμηθευτών ή βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό,
- ανάληψη άμεσα ή έμμεσα του συνόλου ή μέρους των περισσευμάτων της επιχείρησης σε μονιμότερη βάση

Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης – Ρευστότητα

Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης:

Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Δείκτης Ρευστότητας:

Κυκλοφορούν Ενεργητικό ή Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Κεφάλαιο Κίνησης είναι το σύνολο των κεφαλαίων που η επιχείρηση χρησιμοποιεί για την εξυπηρέτηση του παραγωγικού-συναλλακτικού της κυκλώματος. Τα κεφάλαια αυτά τα οποία λόγω του βραχυπρόθεσμου κυρίως χαρακτήρα τους αποτελούν και το κυκλοφοριακό ενεργητικό της επιχείρησης, επενδύονται σε:

- Αποθέματα
- Πιστώσεις προς την πελατεία
- Διαθέσιμα (μετρητά, καταθέσεις επιταγές)

Οι πηγές άντλησης των κεφαλαίων είναι συνήθως βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα (Τράπεζες Προμηθευτές). Στο βαθμό που ένα μέρος των κεφαλαίων προέρχεται από Ίδια ή Ξένα μακροπρόθεσμα, τότε η επιχείρηση διαθέτει ίδιο ή μονιμότερου χαρακτήρα κεφάλαιο κίνησης.

Η ύπαρξη αξιόλογου κεφαλαίου κίνησης στην επιχείρηση, έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι της εξασφαλίζει τη δυνατότητα να διαμορφώνει ως ένα βαθμό η ίδια τους

όρους και τις συνθήκες λειτουργίας της, απαλλαγμένη από τον πιεστικό βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Η ύπαρξη αρνητικού Ιδίου Κεφαλαίου Κίνησης επιβεβαιώνει κατά τρόπο αναμφισβήτητο την πλήρη εξάρτηση του παραγωγικού συναλλακτικού κυκλώματος της επιχείρησης από ξένο βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Παράγοντες που οδηγούν στην πλήρη δέσμευση της επιχείρησης και στη διαμόρφωση αρνητικού Ιδίου Κεφαλαίου Κίνησης είναι:

- Χρηματοδότηση παγιοποιήσεων με βραχυπρόθεσμο δανεισμό.
- Χρησιμοποίηση βραχυπρόθεσμου δανεισμού για εξόφληση δόσεων μεσοπρόθεσμων δανείων.
- Χρησιμοποίηση βραχυπρόθεσμου δανεισμού για κάλυψη ζημιωγόνων αποτελεσμάτων.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η χρηματοδότηση μιας επιχείρησης με έντονα αρνητικό Ίδιο Κεφάλαιο Κίνησης, ενέχει κινδύνους, δεδομένου ότι εξαρτάται αποκλειστικά από τις διαθέσεις των προμηθευτών και των πελατών της. Έτσι μια απλή αλλαγή των όρων αγορών πρώτων υλών ή των πωλήσεων ή έστω μια έκτακτη εκταμίευση ή ακόμα και μια μικρή αναβολή λήψης ενός δανείου, είναι ικανή να ανατρέψει τις ευαίσθητες ισορροπίες λειτουργίας και να οδηγήσει σε ταμιακό αδιέξοδο.

Η Ρευστότητα της επιχείρησης, δηλαδή η ικανότητα να αντιμετωπίζει σε βραχυπρόθεσμη βάση (ημερησία, εβδομαδιαία, μηνιαία) τις υποχρεώσεις της, επηρεάζεται άμεσα από την αρνητικότητα του Ιδίου Κεφαλαίου Κίνησης, δεδομένου ότι ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός είναι εκείνος που δημιουργεί σε καθημερινή βάση πιεστικές συνθήκες εξυπηρέτησης του.

Η ύπαρξη σε μονιμότερη βάση αρνητικού Ιδίου Κεφαλαίου Κίνησης, αποτελεί σοβαρή ένδειξη δυσμενών συνθηκών ρευστότητας.

Η έλλειψη ρευστότητας οδηγεί μαθηματικά σε αύξηση δανειακών αναγκών, σε δημιουργία ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και τελικά σε συρρίκνωση των αποτελεσμάτων.

Οι συνθήκες ρευστότητας επηρεάζονται άμεσα από τη διάρκεια των λαμβανόμενων και παρεχόμενων πιστώσεων, το χρόνο παραμονής των αποθεμάτων στην επιχείρηση και βέβαια την δυνατότητα της να εξασφαλίζει έγκαιρα τα απαιτούμενα κεφάλαια. Η διαμόρφωση των όρων αυτών σε ικανοποιητικό επίπεδο (χαμηλά αποθέματα, πιστώσεις πελατών, υψηλές πιστώσεις προμηθευτών) εξασφαλίζει στην επιχείρηση δυνατότητα ρευστοποίησης του μεγαλύτερου μέρους των προ αποσβέσεων περισσευμάτων της.

Τέλος εάν ο δείκτης ρευστότητας υπερβαίνει την μονάδα (1) θεωρείται ότι η επιχείρηση εξασφαλίζει, κατά βάση, ικανοποιητικές συνθήκες ρευστότητας.

Πορεία Εργασιών

Ως προς την πορεία των εργασιών της επιχείρησης εξετάζονται τα παρακάτω οικονομικά δεδομένα:

- Εξέλιξη του Κύκλου Εργασιών κατά την τελευταία τριετία
- Μικτό κέρδος
- Τελικά αποτελέσματα
- Κέρδη προ αποσβέσεων

Εξέλιξη του Κύκλου Εργασιών κατά την τελευταία τριετία

Η εξέλιξη του Κύκλου Εργασιών θεωρείται θετική όταν:

- Το ποσοστό της αύξησης των πωλήσεων υπερβαίνει κατά αξία το μέσο ετήσιο πληθωρισμό,
- Υπάρχει ποσοτική αύξηση των πωλήσεων,
- Η αύξηση των πωλήσεων είναι αποτέλεσμα συνδυασμένης αύξησης τιμών και ποσοτήτων,
- Σε περίοδο ύφεσης και συρρίκνωσης της ζήτησης, η επιχείρηση διατηρεί το επίπεδο του κύκλου εργασιών.

Ένα σημείο που χρίζει ιδιαίτερης προσοχής, είναι όταν υπάρχει στασιμότητα στις πωλήσεις, ενώ σε αντίθεση οι πωλήσεις του κλάδου εξελίσσονται θετικά, οπότε και πρέπει να διερευνείται εάν αυτό οφείλεται στην μη ικανοποιητική αποδοχή του προϊόντος στην αγορά ή στις έντονα ανταγωνιστικές πιέσεις.

Μικτό κέρδος

Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους (Gross profit margin):

Μικτά Κέρδη / Πωλήσεις

Το Μικτό Κέρδος αποτελεί τον κατεξοχήν δείκτη λειτουργικής επάρκειας της επιχείρησης σε παραγωγικό επίπεδο. Τα Μικτά κέρδη μιας επιχείρησης απεικονίζουν κατά τον πλέον αξιόπιστο τρόπο την ορθολογική διαχείριση των βιομηχανικών και εμπορικών συντελεστών κόστους (πρώτες ύλες, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα, εμπορεύματα) το επίπεδο του τεχνικού της εξοπλισμού και βέβαια την τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης.

Ισχυρός δείκτης Μικτού Κέρδους προσφέρει τη δυνατότητα απορρόφησης υψηλότερων χρηματοοικονομικών δαπανών και κατά συνέπεια μεγαλύτερου ύψους τραπεζικού δανεισμού, εφόσον βέβαια αυτό καταστεί εκ των πραγμάτων αναγκαίο.

Στην αξιολόγηση του Μικτού Κέρδους, σημείο προβληματισμού αποτελεί η κάμψη του περιθωρίου, όταν εμφανίζεται τουλάχιστον για δυο συνεχείς χρήσεις.

Συνήθως η μείωση του δείκτη οφείλεται σε συγκράτηση ή και πτώση των τιμών πωλήσεως, σε αύξηση των συντελεστών κόστους παραγωγής (πρώτες ύλες, εργατικά) ή ακόμα και σε μη σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό με χαμηλό ποσοστό απασχόλησης του.

Ουσιαστικά συμπεράσματα για το επίπεδο του δείκτη της επιχείρησης εξάγονται από τον έλεγχο της εξέλιξης του την τελευταία τριετία, καθώς και από τη σύγκριση του με τον αντίστοιχο μέσο όρο του κλάδου.

Κέρδη προ Αποσβέσεων

Δείκτης κερδών προ αποσβέσεων:

Κέρδη προ αποσβέσεων / Πωλήσεις

Δείκτης Ικανότητας αποπληρωμής ετήσιων δόσεων μακροπρόθεσμων δανείων:

Ετήσια κέρδη προ αποσβέσεων / Ετήσιες υποχρεώσεις τακτής λήξης

Τα κέρδη προ αποσβέσεων είναι το κατεξοχήν μέγεθος που απεικονίζει την ικανότητα της επιχείρησης να χρηματοδοτείται με κεφάλαια κίνησης και επιπλέον να καλύπτει τους φόρους εισοδήματος, τα μερίσματα, τις ετήσιες δόσεις μακροπρόθεσμων δανείων παγίων (υφιστάμενων και αιτουμένων) καθώς και τις δόσεις τακτής λήξεως από ρυθμισμένες οφειλές (ΙΚΑ, Δημόσιο Τρίτους) που έχουν τεθεί οριστικά εκτός παραγωγικού και συναλλακτικού κυκλώματος της επιχείρησης.

Οι προβλέψεις των προ αποσβέσεων κερδών για την αμέσως επόμενη τριετία θα βασίζονται, κυρίως:

- Στο μέσο ποσοστό της ετήσιας μεταβολής των αντίστοιχων κερδών της τελευταίας τριετίας
- Στις εκτιμήσεις της τράπεζας σύμφωνα με τις αναμενόμενες βελτιώσεις και τις επικρατούσες συνθήκες στην αγορά και τέλος
- Στις ρεαλιστικές προβλέψεις της εταιρείας για το ίδιο διάστημα.

Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών, όπου τα προβλεπόμενα ετήσια κέρδη προ αποσβέσεων θα πρέπει και πάλι να επαρκούν για την κάλυψη των δόσεων της ρύθμισης.

Βραχυπρόθεσμα και σε ετήσια βάση, η δυνατότητα της επιχείρησης να εξυπηρετήσει τις τακτής λήξης υποχρεώσεις της που προέρχονται από επενδυτικά δάνεια ή

ρυθμισμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές της (ΙΚΑ, Δημόσιο Τρίτους) ελέγχεται από το δείκτη εξυπηρέτησης υποχρεώσεων (Debt Service Ratio) όπως παραπάνω.

Στο βαθμό που τα κέρδη προ αποσβέσεων δεν επαρκούν για την κάλυψη των συγκεκριμένων αυτών υποχρεώσεων, η επιχείρηση στερείται της ικανότητας αυτοχρηματοδότησης σε κεφάλαια κίνησης και ακόμη και της δυνατότητας πραγματοποίησης των ετήσιων αναγκαίων επενδύσεων συντηρήσεως και οδηγείται αναπόφευκτα σε αύξηση του δανεισμού της, δημιουργία ληξιπρόθεσμων και σημαντική υποβάθμιση των συνθηκών λειτουργίας της.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση εμφανίζει μεγάλου ύψους μεσοπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τρίτους, θα εξετάζεται η κλιμάκωση των δόσεων για τα επόμενα χρόνια, προκειμένου να αξιολογείται η μελλοντική δυνατότητα εξυπηρέτησης και τα περιθώρια αυτοχρηματοδότησης της σε κεφάλαια κίνησης.

Τελικά Αποτελέσματα

Καθαρό αποτέλεσμα :

Τελικά Αποτελέσματα (προ φόρων) / Κύκλο Εργασιών

Τα Τελικά Αποτελέσματα αποτελούν τη συνισταμένη έκφραση όλων των ενεργειών και δραστηριοτήτων της επιχείρησης, σε παραγωγικό, συναλλακτικό και εμπορικό επίπεδο.

Είναι η τελική της εικόνα και βέβαια το μοναδικό κριτήριο κατάταξης της σε μία από τις δύο καθοριστικές κατηγορίες: κερδοφόρος – ζημιογόνος.

Η διαμόρφωση των τελικών αποτελεσμάτων επηρεάζεται σε μικρό ή μεγάλο ποσοστό από όλους τους παράγοντες που συνθέτουν την επιχειρηματική δράση, με κυριότερους:

- Το Management
- Το επίπεδο του υπάρχοντος τεχνολογικού εξοπλισμού,
- Την ασκούμενη εμπορική πολιτική,

- Τις συνθήκες αγοράς
- Σε ποσοτικό επίπεδο τον κύκλο εργασιών, τα μικτά κέρδη, τα χρηματοοικονομικά έξοδα.

Στην αξιολόγηση των τελικών αποτελεσμάτων σημασία έχει να γίνεται διαχωρισμός μεταξύ λειτουργικών κερδών (οργανικού και μονιμότερου χαρακτήρα) και κερδών που προέρχονται από έκτακτες συγκυριακές καταστάσεις και αφορούν μία χρήση, όπως πωλήσεις ακινήτων, μετοχών, μεριδίων κτλ

Εξίσου σημαντικό είναι κατά την τελική διαμόρφωση των κερδών να γίνονται οι ανάλογες προβλέψεις για υπάρχουσες ή πιθανές επισφαλείς απαιτήσεις, να διενεργούνται οι σωστές αποσβέσεις και βέβαια να μη λογίζονται έσοδα επόμενων χρήσεων.

Από την άλλη πλευρά είναι επιβεβλημένο να γίνεται διαχωρισμός μεταξύ τακτικών και εκτάκτων ζημιών.

Έκτακτες ή μη λειτουργικές ζημιές είναι δυνατόν να προκύψουν :

- Κατά την διενέργεια σημαντικού ύψους επενδύσεων μέχρι του χρόνου της απόδοσης τους
- Κατά την εξυγίανση χαρτοφυλακίου απαιτήσεων με το λογισμό πρόσθετων προβλέψεων
- Κατά την ρευστοποίηση σε τιμές κάτω του κόστους απαξιωμένων αποθεμάτων
- Με την εμφάνιση αρνητικών συναλλαγματικών διαφορών λόγω έντονης διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών

Γενικότερα έκτακτες ζημιές που δεν αφορούν τη λειτουργία της χρήσης και προκύπτουν κατά την εξυγίανση της οικονομικής της κατάστασης από χρόνιες αδυναμίες.

Βασικοί λόγοι διαμόρφωσης λειτουργικών ζημιών είναι:

- Η στασιμότητα ή κάμψη του κύκλου εργασιών (πτώση ζήτησης, έντονος ανταγωνισμός)

- Ο περιορισμός του περιθωρίου μικτού κέρδους (αύξηση συντελεστών κόστους παραγωγής, απαξιωμένος τεχνολογικά εξοπλισμός κτλ)
- Η δυσανάλογη επιβάρυνση της εκμετάλλευσης σε σχέση με τη δραστηριότητα
- Τα υψηλά χρηματοοικονομικά έξοδα, τα οποία πάντως πρέπει να ελέγχεται κατά πόσον αντιστοιχούν στον υφιστάμενο τραπεζικό δανεισμό, καθώς ενδέχεται μέρος των τόκων, κατά πάγια τακτική, να μεταφέρεται σε δαπάνες μακροχρονίου αποσβέσεως, σε πάγια κτλ.
- Οι έντονα και σε μονιμότερη βάση αρνητικές συνθήκες ρευστότητας.

5.3. Αξιολόγηση επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' Κατηγορίας

Οι επιχειρήσεις που τηρούν Β' κατηγορίας βιβλία συνήθως είναι ατομικές ή Ο.Ε., Ε.Ε, ενώ ο τζίρος τους δεν ξεπερνά το 1.000.000 Ευρώ.

Τα κύρια χαρακτηριστικά, που παρουσιάζουν οι μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις είναι:

- Ο έντονα προσωπικός χαρακτήρας τους
- Η απουσία συγκροτημένης διοίκησης και οργάνωσης
- Οι δυσχέρειες διερεύνησης της οικονομικής τους κατάστασης και η αδυναμία προσδιορισμού του ύψους των επιχειρηματικών τους κεφαλαίων, λόγω μη τήρησης πλήρους σειράς Λογιστικών Βιβλίων.

Τα οικονομικά στοιχεία που ζητούνται είναι:

- Ε3 των τελευταίων ετών,
- Εκκαθαριστικές δηλώσεις Φ.Π.Α των τελευταίων τριών ετών,
- Περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α για την τρέχουσα και περυσινή χρονιά.

Από το έντυπο Ε3 τα στοιχεία που μπορεί να εξαχθούν, αφορούν κυρίως στα λογιστικά κέρδη της επιχείρησης όπως προσδιορίζονται από τη σχέση:

Συνολικές πωλήσεις + (Αποθέματα αρχής χρήσης + Αγορές Εμπορευμάτων – Αποθέματα λήξης) – διάφορες δαπάνες και Χρηματοοικονομικά έξοδα = Λογιστικά κέρδη.

5.3.1. Ποιοτικά Κριτήρια

Τα ποιοτικά κριτήρια με βάση τα οποία γίνεται η αξιολόγηση των μικρού μεγέθους επιχειρήσεων αφορούν κυρίως στα εξής:

- Επικινδυνότητα κλάδου δραστηριότητας
- Διοίκηση / Management
- Επίπεδο ανταγωνισμού
- Βαθμός εξάρτησης / Ευαισθησίας
- Συμπεριφορά επιχείρησης
- Προσωπική παρουσία φορέων / Εγγυητών
- Δυσμενή στοιχεία (Φορέων και Επιχείρησης)
- Ηλικία Επιχείρησης και
- Έτη συνεργασίας με την τράπεζα.

Εδώ θα πρέπει να επισημάνουμε ότι κατά την εξέταση τέτοιων επιχειρήσεων τον πρώτο λόγο στην έγκριση της πιστοδότησης, έχουν τα ποιοτικά κριτήρια και σε δεύτερη μοίρα περνούν τα ποσοτικά κριτήρια.

5.3.2. Ποσοτικά Κριτήρια

Ειδικότερα αξιολογούνται τα βασικά οικονομικά δεδομένα που αναφέρονται:

- Στην εξέλιξη των πωλήσεων
- Στην εξέλιξη των αποτελεσμάτων

- Στην εξέλιξη των υποχρεώσεων
- Στη σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια

Εξέλιξη των πωλήσεων

Εξετάζεται η εξέλιξη των πωλήσεων, την τελευταία τριετία. Τυχόν στασιμότητα, πτωτική τους πορεία ή και ξαφνική θεαματική βελτίωση τους, αποτελεί σημείο προβληματισμού και ερευνείται όσο είναι δυνατόν.

Εξέλιξη των αποτελεσμάτων

Είναι γνωστή η αδυναμία εντοπισμού των πραγματικών αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων της μορφής αυτής. Όμως πρέπει να διαμορφώνεται άποψη για την κερδοφορία τους, με κάθε εφικτό τρόπο και κυρίως με τη λήψη των υποβαλλόμενων στη Δ.Ο.Υ εντύπων – δηλώσεων (ΦΠΑ διμήνου ή τριμήνου).

Σε περίπτωση που από έλλειψη ή αναξιοπιστία των υφιστάμενων στοιχείων δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός, έστω και κατά προσέγγιση του ύψους της κερδοφορίας της επιχείρησης σοβαρές ενδείξεις ζημιών, αποτελούν με σειρά αξιολόγησης οι παρακάτω κατά βάση παράγοντες:

- Συρρίκνωση ή ακόμα και στασιμότητα του κύκλου εργασιών.
- Ύπαρξη σημαντικού ύψους ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- Δυσανάλογη αύξηση των πάσης φύσεως υποχρεώσεων και ιδιαίτερα η μη αιτιολογημένη διόγκωση του τραπεζικού δανεισμού σε σχέση με την εξέλιξη του κύκλου εργασιών.
- Επικράτηση δυσμενών συνθηκών στον κλάδο αλλά και στη τοπική αγορά.

Η πιθανότητα ύπαρξης ζημιών αυξάνεται στην περίπτωση που συνυπάρχουν περισσότεροι του ενός των προαναφερόμενων παραγόντων. Η εμφάνιση αρνητικών

αποτελεσμάτων ή ακόμα και η ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων, σύμφωνα με τα παραπάνω, αποτελεί αρνητικό στοιχείο για την έγκριση ή επέκταση της πιστοδότησης.

Εξέλιξη των υποχρεώσεων

Εξετάζεται η εξέλιξη των υποχρεώσεων κατά την τελευταία τριετία, γενικά αρνητικό σημείο, αποτελεί η δυσανάλογη αύξηση των υποχρεώσεων σε σχέση με την εμφανιζόμενη δραστηριότητα της επιχείρησης. Η ύπαρξη ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς Ταμεία – Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Δημόσιο (απαραίτητη η προσκόμιση βεβαίωσης ενημερότητας) καθώς και προς Τράπεζες, Προμηθευτές.

Συνήθως οι διογκωμένες υποχρεώσεις υποκρύπτουν ζημιές, ανορθόδοξη πολιτική κάλυψης παγιοποιήσεων (κάλυψη δαπανών παγίων με βραχυπρόθεσμο δανεισμό).

Σχέση Ιδίων προς ξένα κεφάλαια

Ο εν λόγω δείκτης, μολονότι είναι δύσκολο να προσδιοριστεί από διαθέσιμα στοιχεία των επιχειρήσεων της μορφής αυτής, είναι σκόπιμο να υπολογίζεται προσεγγιστικά, έστω και σύμφωνα με τα κατά δήλωση στοιχεία του φορέα, ενώ κατά τα άλλα ισχύει ότι αναφέρεται για τον συγκεκριμένο δείκτη και στις μεγάλες επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο - ΠΟΡΕΙΑ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

6.1.ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ

Η γνώση της τοπικής αγοράς αποτελεί βασική προϋπόθεση για την προσέλκυση πελατείας. Έτσι το κατάστημα αυτόματα καθίσταται η θεμελιώδης πηγή πληροφόρησης, τόσο για την υφιστάμενη πελατεία του όσο και για τις ενδεχόμενες ευκαιρίες ανάπτυξης των εργασιών του.

Οι πελάτες υφιστάμενοι ή νέοι υποβάλουν αίτημα στο οποίο καθορίζονται γενικά τα παρακάτω:

- Το ποσό της χρηματοδότησης,
- Σκοπός για τον οποίο ζητείται (κεφάλαιο κίνησης, αγορά επαγγελματικής στέγης κλπ),
- Την μορφή του αιτούμενου δανείου (όριο, εφάπαξ χορήγηση κλπ),
- Την διάρκεια και τον τρόπο πληρωμής,
- Επιχειρηματικό πλάνο (business plan) κ.α.

Τα παραπάνω συνοδεύονται από τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας ήτοι :

Για εταιρείες που τηρούν βιβλία Γ΄ Κατηγορίας:

- Ισολογισμούς 3 οικονομικών χρήσεων.
- Πρόσφατο ισοζύγιο (Β΄ βαθμίων).
- Αντίστοιχο ισοζύγιο του προηγούμενου έτους (Β΄ βαθμίων)
- Ισοζύγιο (Β΄ βαθμίων) με 31/12/χχ (τελευταίου Ισολογισμού)
- Δήλωση ατομικής περιουσιακής κατάστασης (Ε9).
- Βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας (απαιτείται την ημέρα της εκταμίευσης)
- Φωτοαντίγραφα ταυτότητας εκπροσώπων

Για εταιρείες που τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας:

- Φωτοαντίγραφα των δηλώσεων Ε3 και Ε5 των τριών προηγούμενων οικονομικών χρήσεων.
- Φωτοαντίγραφα των υποβληθέντων φορολογικών δηλώσεων για όλους του εταίρους (ατομικών) την τελευταία οικονομική χρήση
- Δήλωση ατομικής περιουσιακής κατάστασης (Ε9).
- Βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας (απαιτείται την ημέρα της εκταμίευσης)
- Περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ του τρέχοντος έτους, πλέον συγκεντρωτική προηγούμενου έτους
- Φωτοαντίγραφα ταυτότητας των εκπροσώπων

Δικαιολογητικά Εγγυητή (εφ' όσον υπάρχει):

- Φωτοαντίγραφα ταυτότητας
- Φωτοτυπία 3 τελευταίων εκκαθαριστικών φόρου εισοδήματος και αναλυτικών στοιχείων φορολογίας

Απαιτούμενα Δικαιολογητικά σε περίπτωση εγγραφής προσημείωσης ακινήτου:

- Άδεια ανέγερσης οικοδομής εγκεκριμένη από την πολεοδομία
- Τοπογραφικό διάγραμμα του οικοπέδου
- Τοπογραφικό κάλυψης
- Σχέδιο κάτοψης ακινήτου

Πρόσφατα πιστοποιητικά από το αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο:

- Πιστοποιητικό ιδιοκτησίας του ακινήτου
- Πιστοποιητικό μεταγραφής τίτλου κτήσεως
- Πιστοποιητικό βαρών
- Πιστοποιητικό μη διεκδίκησης

- Βεβαίωση αρμοδίου κτηματολογικού γραφείου (κτηματογραφικό απόσπασμα).

Αμέσως μετά την παραλαβή του αιτήματος εξετάζεται και εξακριβώνεται η συμβατότητά του με τους Γενικούς κανόνες που καθορίζονται από τις Νομισματικές Αρχές αλλά και από τις αρχές που απορρέουν από την πιστοδοτική πολιτική της εκάστοτε Τράπεζας (Συνήθως οι αρχές αυτές συγκλίνουν και γενικεύονται συνολικά σε αυτά που έχουν αναφερθεί στο πρώτο κεφάλαιο).

Ειδικότερα, διερευνάται το ενδεχόμενο η χρηματοδότηση να αποτελεί κάλυμμα ύποπτων συναλλαγών που εμπίπτουν των διατάξεων περί “Ξεπλύματος χρήματος” (Money laundering), ενώ παράλληλα διενεργείται λεπτομερής έλεγχος δυσμενών στοιχείων και άντληση πληροφοριών. Οι πηγές από τις οποίες αντλούνται οι πληροφορίες αυτές είναι οι παρακάτω:

- Τα «Τραπεζικά συστήματα πληροφοριών – Τειρεσίας» προκειμένου για έλεγχο δυσμενών στοιχείων.
- Το άμεσο οικονομικό περιβάλλον με το οποίο λειτουργεί και συναλλάσσεται η επιχείρηση (ανταγωνισμός, πελάτες προμηθευτές, κλπ).
- Οι κλαδικές μελέτες που καταρτίζονται από την τράπεζα ή διάφορους αρμόδιους οργανισμούς, εφόσον το δείγμα μπορεί να είναι αξιόπιστο από άποψη μεγέθους και αριθμού των ομοειδών επιχειρήσεων.
- Τα Υποθηκοφυλακεία, Πρωτοδικεία, ασφαλιστικά ταμεία, Οικονομικές εφορίες κλπ.
- Οι Νόμοι, Υπουργικές αποφάσεις, Διοικητικές πράξεις που είναι δυνατόν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά την εξέλιξη των εργασιών της επιχείρησης.
- Τα πιστοποιητικά ελέγχου των Ορκωτών λογιστών περί Α.Ε.
- Ο ημερήσιος και οικονομικός και πολιτικός τύπος.

6.2.ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ

Κατά την έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησης της επιχείρησης και του αιτήματος, προχωρούν παράλληλα και διάφορες άλλες εργασίες όπως:

- Η συλλογή των απαραίτητων δικαιολογητικών για την γνωμάτευση της επιχείρησης από το νομικό τμήμα της τράπεζας,
- Πιστοποιητικό φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας,
- Λοιπά δικαιολογητικά ανάλογα με την περίπτωση όπως για παράδειγμα:
  1. Δάνεια για κτιριακές εγκαταστάσεις: προϋπολογισμός δαπάνης, μελέτες, άδειες, εκτιμήσεις τεχνικών υπηρεσιών κλπ.
  2. Δάνεια για μηχανολογικό εξοπλισμό: προτιμολόγια ή προσφορές κλπ.

Επίσης στην περίπτωση που παραχωρούνται υπέρ της Τράπεζας εμπράγματα εξασφαλίσεις, πρέπει να γίνεται Νομικός Έλεγχος, του προς εξασφάλιση ακινήτου και εκτίμηση για την αξία του. Επίσης λαμβάνονται Ασφαλιστήρια Πυρός – Σεισμού, για τα προσημειωμένα ακίνητα όπου αναγράφεται η τράπεζα ως ενυπόθηκος δανειστής.

Κατά την διαδικασία υποβολής αιτήματος επιβάλλεται η επίσκεψη στελεχών της τράπεζας στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, ακόμα και της πολύ μικρής (Πιστοποίηση Έδρας).

Κατά την επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης εξετάζεται κατά το δυνατό:

- Ο βαθμός λειτουργίας της επιχείρησης
- Η παραγωγική μονάδα (εάν υφίσταται)
- Το επίπεδο management
- Η οργάνωση της επιχείρησης (Λογιστήριο, τμήμα πωλήσεων κλπ).

6.3.ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- **ΚΑΛΥΨΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ**

Κάθε χρηματοδότηση οποιασδήποτε μορφής, οφείλει να καλύπτει πραγματικές και άμεσες ανάγκες, οι οποίες θα δημιουργήσουν τα απαραίτητα έσοδα τόσο για την αύξηση της κερδοφορίας του πιστούχου, όσο και αποπληρωμής του δανείου.

- ΣΚΟΠΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Για την κάθε χρηματοδότηση πρέπει να αναφέρεται ο σκοπός και να εξακριβώνεται η χρήση της για τον σκοπό αυτό (εισαγωγή προϊόντων με πληρωμή ξένων οίκων μέσω διακανονισμού ή ανοίγματος Ενεγγυων Πιστώσεων).

- ΥΨΟΣ – ΜΟΡΦΗ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Το ύψος ώστε να αποφεύγεται η αλόγιστη παραγωγική επέκταση και ο υπερδανεισμός, η μορφή ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες του πελάτη με το κατάλληλο χρηματοδοτικό σχήμα και η διάρκεια ώστε να παρέχεται στον πελάτη ο απαραίτητος χρόνος για την αξιοποίηση της χρηματοδότησης και η ομαλή ρευστοποίηση αυτής.

- ΠΗΓΕΣ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ

Κατά την εξέταση του αιτήματος θα πρέπει να προσδιορίζονται οι πηγές ρευστοποίησης που θα πρέπει κατά κύριο λόγο να προέρχονται από την ομαλή ρευστοποίηση των στοιχείων του Ενεργητικού της και τα ετήσια υπόλοιπα.

- ΣΧΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι χρηματοδοτήσεις οφείλουν να συσχετίζονται με τις δραστηριότητες της επιχείρησης και η αύξηση των πιστώσεων της τράπεζας να συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

- ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.

Παράλληλα με τον καθορισμό των αναγκών για κεφάλαια σε μια επιχείρηση και την δυνατότητα αποπληρωμής θα πρέπει να εξετάζεται και η επίδραση της πιστοδότησης στα τελικά αποτελέσματα της επιχείρησης.

6.4.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

Υπολογισμός του κεφαλαίου κίνησης

Οι τράπεζες έχοντας λάβει υπόψη τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, καθορίζουν το ύψος του κεφαλαίου κίνησης που θα εγκρίνουν.

Ο προσδιορισμός αυτός απαιτεί γνώση όχι μόνο των οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης αλλά και των όρων του συναλλακτικού της κυκλώματος, των απαιτούμενων αποθεμάτων ασφαλείας και της διάρκειας των χορηγούμενων στην πελατεία και λαμβανόμενων από τους προμηθευτές, πιστώσεων.

6.5.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια αφορούν σε επενδυτικά προγράμματα (πάγιες εγκαταστάσεις, εξοπλισμός) και παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες ως προς την αξιολόγηση τους. Έτσι εκτός από τα προαναφερθέντα εξετάζονται και αξιολογούνται με μεγαλύτερη λεπτομέρεια τα εξής:

- Οι μακροπρόθεσμες προοπτικές της επιχείρησης όπως διαμορφώνονται με την προτεινόμενη επένδυση
- Το ύψος των κινδύνων που πρόκειται να αναληφθούν και
- Στη δυνατότητα ομαλής ρευστοποίησης αυτών.

Η αξιολόγηση πρέπει να καλύπτει τα εξής στοιχεία:

- **ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ** : όπου περιγράφεται ο σκοπός της επένδυσης που συνήθως αφορά σε αύξηση της παραγωγής, καθετοποίηση παραγωγής, εκσυγχρονισμός για μείωση του κόστους, προσθήκη προϊόντων, προστασία περιβάλλοντος κλπ.

- **ΤΕΧΝΙΚΟ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ** : όπου περιγράφονται οι εγκαταστάσεις, ο μηχανολογικός εξοπλισμός κλπ που πρόκειται να καλύψει η προγραμματιζόμενη επένδυση και τεκμηριώνεται από προσφορές προμηθευτών, εκτιμήσεις μηχανικών κλπ., ενώ παράλληλα υποβάλλεται το χρηματοδοτικό σχήμα (ίδια συμμετοχή – δανεισμός – επιχορήγηση) με βάση τον προγραμματισμό υλοποιήσεως της επένδυσης.
- **ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ** : όπου ορίζονται ο χρόνος έναρξης, διάρκειας και περάτωσης του έργου.
- **ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ** : όπου γίνεται αναφορά στις συνθήκες του κλάδου, προβλέψεις πωλήσεων και των αποτελεσμάτων για τα επόμενα τρία έως πέντε έτη και τις επιπτώσεις που θα έχει η επένδυση, στην υφιστάμενη οικονομική κατάσταση, στα αποτελέσματα και τη θέση της στον κλάδο.
- **ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ** : με cash-flow όπου θα προκύπτει η δυνατότητα αποπληρωμής του δανείου
- **ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ** : προσημειώσεις, προσωπικές εγγυήσεις κλπ.
- **ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ** : με έκθεση των τεχνικών υπηρεσιών για το εύλογο κόστος της επένδυσης, το ποιοτικό επίπεδο του εξοπλισμού κλπ.

6.6.ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

Η τελική επιδίωξη των χορηγήσεων είναι από την πλευρά της τράπεζας να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν υψηλότερη αποδοτικότητα στα πλαίσια της γενικής αρχής ότι κάθε χρηματοδότηση θα πρέπει να καλύπτει το λειτουργικό κόστος πλέον ενός περιθωρίου κέρδους, έτσι η συνολική αποδοτικότητα των πιστώσεων υπολογίζεται με βάση τους εισπραττόμενους τόκους σε συνδυασμό με τα έσοδα από λοιπές παραγωγικές

εργασίες όπως εισαγωγές – εξαγωγές – αξίες προς είσπραξη κ.λ.π. και προσμετράτε στην τελική απόφαση για την αξιολόγηση του αιτήματος.

Η ανάθεση από πλευράς πιστούχου για μεσολαβητικές εργασίες θα πρέπει να είναι σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με εκείνο της συμμετοχής της τράπεζας στη συνολική πιστοδότηση της, ενώ η απόδοση της συνεργασίας αυτής μπορεί να μετρηθεί εάν από το σύνολο των εργασιών αυτών διαιρέσουμε το μέσο όρο των κεφαλαίων που απασχολήθηκαν και αφορούν μια συγκεκριμένη περίοδο.

6.7.ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ II

Η εξέταση κάθε αιτήματος βασίζεται στην ύπαρξη συστημάτων τα οποία βοηθούν τον αναλυτή, αλλά την τράπεζα στην καλύτερη διάθεση των κεφαλαίων της αλλά και στην διάρθρωση τους, για καλύτερη απόδοση αυτών, σύμφωνα με τις οδηγίες του Πυλώνα I, για τον πιστωτικό κίνδυνο, του κειμένου της Βασιλείας II.

Στα πλαίσια λοιπόν, του νέου κανονιστικού πλαισίου εποπτείας της Επιτροπής της Βασιλείας και όσων αφορά στον Πυλώνα I, για την πιστωτική πολιτική που θα πρέπει να ακολουθούν οι τράπεζες, απαιτείται πλέον μια συγκεκριμένη μέθοδος, με βάση ένα εσωτερικό σύστημα διαβάθμισης (Internal Rating based approach), που θα πρέπει να εγκρίνεται από τις εποπτικές αρχές.

Η εφαρμογή των νέων κανόνων προϋποθέτει οπωσδήποτε τη δημιουργία ενός συστήματος rating, καθώς οι νέοι κανόνες επιβάλλουν την τακτική (τουλάχιστον ανά έτος), δημοσιοποίηση της ακολουθούμενης μεθοδολογίας.

Η δομή των πλέον δοκιμασμένων αυτών συστημένων rating είναι συνήθως η ακόλουθη:

- Στοιχεία αγοράς (soft facts), όπου εξετάζονται η δομή και η προοπτική του κλάδου, τα στοιχεία του ανταγωνισμού, σχέση με προμηθευτές/ πελάτες, ποικιλία, ποιότητα προϊόντων, δαπάνες επενδύσεων σε πάγιο εξοπλισμό και δαπάνες για έρευνα και τεχνολογία.
- Στοιχεία διοίκησης (soft facts), όπου εξετάζονται η επιχειρηματική στρατηγική, εταιρική διακυβέρνηση, ικανότητες διοικούντων, θεάματα

διαδοχής, διαφάνεια και αξιοπιστία, εμπειρία από την επικοινωνία με την τράπεζα.

- Οικονομικά στοιχεία (Hard facts), όπου εξετάζονται η εξέλιξη των εσόδων και κερδοφορίας, διαχείριση κεφαλαίου κίνησης (cash flow), κεφαλαιακή δομή, δανεισμός, ρευστότητα, δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων από την κεφαλαιαγορά, τριετής τουλάχιστον οικονομικός προγραμματισμός.
- Ειδικοί κίνδυνοι (soft and hard facts), όπου εξετάζονται το μέγεθος, δομή του ομίλου, εμπειρία συμπεριφοράς στην αγορά, άλλοι κίνδυνοι π.χ. περιβαλλοντικοί, εργασιακοί,
- Μακροοικονομικοί – Θεσμικοί κίνδυνοι, όπου εξετάζονται η ευαισθησία σε συγκυριακές αλλαγές (π.χ. τουρισμός), ευαισθησία σε θεσμικές αλλαγές (π.χ. φαρμακοβιομηχανία) και
- Υπάρχουσες εξασφαλίσεις σε κινητές αξίες, ακίνητα κ.λπ.

Η διαδικασία «βαθμολογίας» (rating), του πελάτη ολοκληρώνεται με τον σταθμισμένο συνδυασμό :

- των αριθμητικών κριτηρίων με τα οποία αποτυπώνεται η αξιολόγηση του πελάτη στα hard facts με
- των ποιοτικών κριτηρίων που αποτυπώνουν την αξιολόγηση του πελάτη στα soft facts, λαμβανομένων πάντοτε των εξασφαλίσεων που προσφέρονται.

Ανάλυση ενός Εσωτερικού συστήματος διαβάθμισης

Παρακάτω θα εξετάσουμε εν συντομία ένα πρότυπο σύστημα καταχώρησης οικονομικών καταστάσεων των πιστούχων, την αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής τους κατάστασης και τέλος την διαβάθμιση της πιστοληπτικής τους ικανότητας (rating).

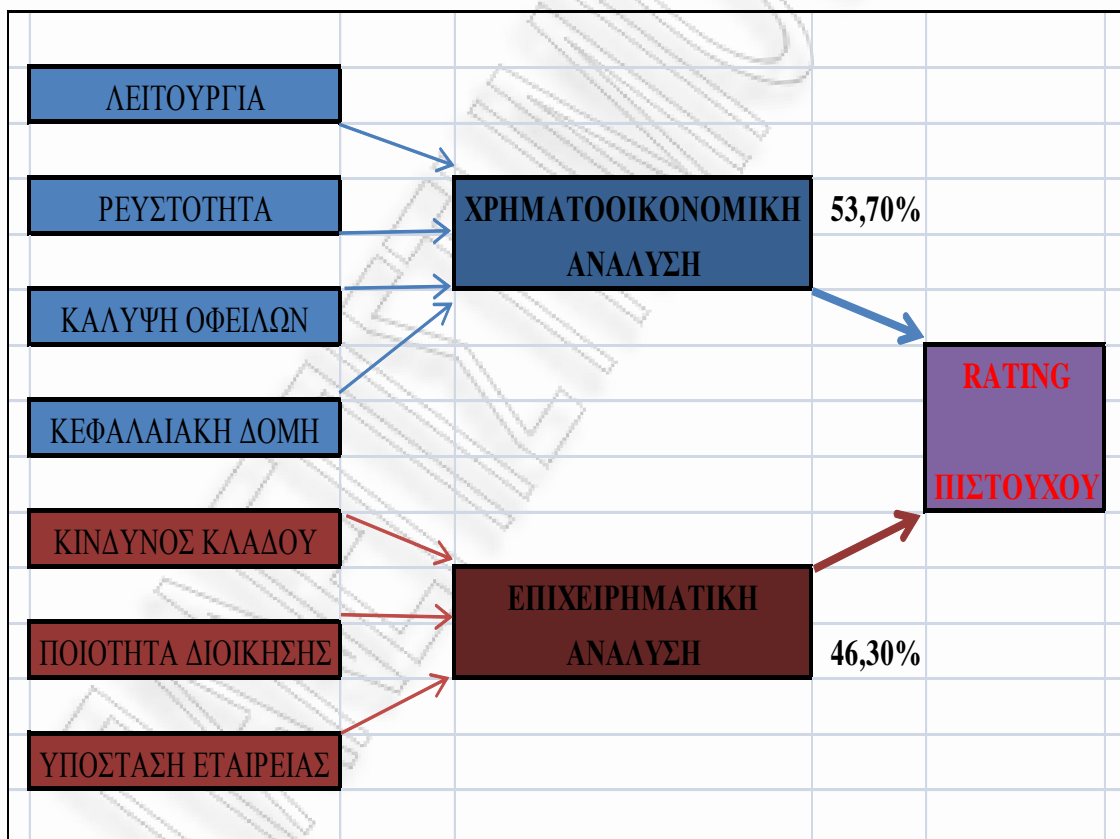
Το σύστημα αυτό αποτελείται από τρία κομμάτια που αναλύονται ως εξής:

- Ένα εργαλείο καταχώρησης και ανάλυσης των ιστορικών οικονομικών στοιχείων.
- Ένα εργαλείο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων, που λαμβάνει υπόψη τόσο τα οικονομικά στοιχεία (hard facts), όσο και τα ποιοτικά

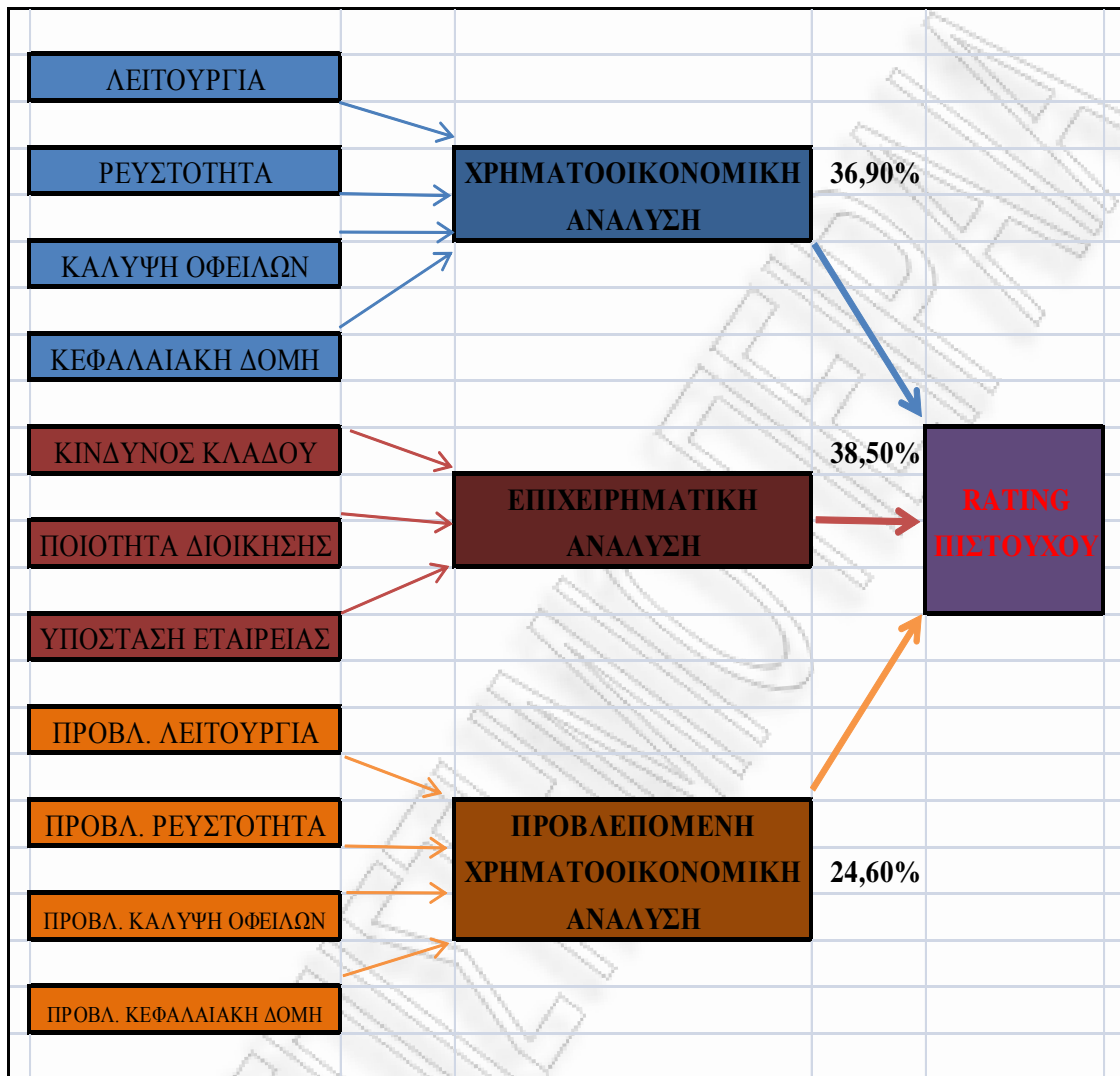
(soft facts) μέσω απαντήσεων σε υποκειμενικές ερωτήσεις που αφορούν και στον κλάδο της επιχείρησης. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής αποτελεί και το τελικό rating της επιχείρησης (borrower rating).

- Ο υπολογισμός του rating, μέσω του δεύτερου εργαλείου, μπορεί να πραγματοποιηθεί τόσο όσο και όταν έχουν συνταχθεί οικονομικές καταστάσεις και cash flows (κυρίως για μακροπρόθεσμα δάνεια), όσο και όταν δεν έχουν πραγματοποιηθεί.

Η δομή του συστήματος (borrower rating) με βάση το δεύτερο εργαλείο σε περίπτωση που δεν έχουν συνταχθεί προβλέψεις παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Όταν έχουν συνταχθεί προβλέψεις η δομή του παραπάνω διαγράμματος μεταβάλλονται ως εξής :

(ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ)

Η παραπάνω δομή αυτή βασίζεται στο μοντέλο “Moody’s Risk Advisor” της Moody’s και χρησιμοποιείται από Ελληνικές Τράπεζες ως σύστημα πιστωτικής ανάλυσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/04

7.1. ΓΕΝΙΚΑ

Ο Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004 ψηφίστηκε με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην ελληνική επικράτεια, παρέχοντας κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση.

Ο Αναπτυξιακός Νόμος παρέχει εναλλακτικά (όχι ταυτόχρονα) στα επενδυτικά σχέδια τις παρακάτω ενισχύσεις:

- Παροχή επιχορήγησης από το ελληνικό Δημόσιο ή επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing).
- Φορολογική απαλλαγή από την καταβολή του φόρου εισοδήματος μη διανεμομένων κερδών.
- Επιδότηση κόστους δημιουργουμένων θέσεων εργασίας για 2 χρόνια.

Ο αναπτυξιακός νόμος παρέχει τη δυνατότητα συνδυασμού των παραπάνω ειδών ενισχύσεων, υπαγόμενα σε ειδικά καθεστάτα ενισχύσεων.

7.2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Επιλέξιμες θεωρούνται υφιστάμενες (παλιές και νέες) ή υπό σύσταση επιχειρήσεις, που πρόκειται να υλοποιήσουν ένα από τα επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

Διευκρινίζεται ότι τα διάφορα επενδυτικά σχέδια διακρίνονται σε 2 κατηγορίες ανάλογα με τον τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Τομέας Δραστηριότητας	1η Κατηγορία	2η Κατηγορία
Πρωτογενής Τομέας		Σχέδια εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών και αδρανών υλικών
		Σχέδια σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας και συγκομιδής αγροτικών προϊόντων τα οποία πραγματοποιούνται από αγροτικούς συνεταιρισμούς καθώς και ομάδες παραγωγών
		Επενδυτικά σχέδια τυποποίησης, συσκευασίας ή συντήρησης γεωργικών ή κτηνοτροφικών προϊόντων ή προϊόντων αλιείας και ιχθυοτροφίας μη προερχόμενα από μεταποιητική δραστηριότητα
		Σχέδια γεωργ. Επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου και βιολογικής γεωργίας, κτηνοτροφικών και αλιευτικών επιχειρήσεων σύγχρονης τεχνολογίας
Δευτερογενής Τομέας	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ήπιες μορφές ενέργειας	Σχέδια εξόρυξης, επεξεργασίας βιομηχανικών ορυκτών και μεταλλευτικά επενδυτικά σχέδια.
		Επενδυτικά σχέδια στον ευρύτερο τομέα της μεταποίησης όπως αυτή ορίζεται στον ΣΤΑΚΟΔ
		Παραγωγή βιοκαυσίμων – βιομάζας με σκοπό που θα χρησιμοποιηθεί ως πρώτη ύλη για την παραγωγή ενέργειας
		Σχέδια για παραγωγή και τυποποίηση προϊόντων γεωγραφικής ένδειξης ή /και προστατευμένης ονομασίας προέλευσης

		από επιχειρήσεις που στεγάζονται σε παραδοσιακά κτίρια.
Τομέας Τουρισμού	Εκσυγχρονισμός / δημιουργία συμπληρωματικών εγκαταστάσεων ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον 2* πρώην Γ τάξης	Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός ξενοδοχείων τουλάχιστον 3*
	Εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερης κατηγορίας των 2* πρώην Γ τάξης σε διατηρητέα ή παραδοσιακά κτίρια εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε κατηγορία 2* πρώην Γ τάξης	Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός θεματικών πάρκων που παρέχουν ολοκληρωμένης μορφής υποδομές τουρισμού.
	Μετατροπή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχεία 2*	Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός αυτοκινητοδρομιών
	Εκσυγχρονισμός camping τουλάχιστον Γ' κατηγορίας	
	Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων τουρισμού υγείας, αθλητικού τουρισμού, θαλασσοθεραπείας, γηπέδων γκολφ, ιαματικών πηγών, χιονοδρομικών, συνεδριακών κέντρων.	
	Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός μαρινών	
Τριτογενής Τομέας	Δημιουργία εμπορευματικών σταθμών και διαμετακομιστικών κέντρων / υποδομές αποθήκευσης, συσκευασίας, τυποποίησης και κλειστών χώρων στάθμευσης φορτηγών από εμπορικές και μεταφορικές επιχειρήσεις.	Σχέδια για ανέγερση και εκμετάλλευση βιομηχανικών κτιρίων, κοινωνικών και πολιτιστικών χώρων σε ΒΙΠΕ
	Σχέδια για παροχής υπηρεσιών	Σχέδια για τη δημιουργία επιχειρήσεων

	εφοδιαστικής αλυσίδας	υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιά
	Σχέδια δημιουργίας ευζωνικών δικτύων	Σχέδια για τη δημιουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης καθώς επίσης και σχεδίων για την παροχή στέγης αυτόνομης διαβίωσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες.
	Σχέδια για δημιουργία εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, δασικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας.	Σχέδια ανέγερσης και εκσυγχρονισμού ξενόνων ή μετατροπή κτιρίων σε ξενώνες και χώρους πολιτιστικών λειτουργιών και εργαστηρίων χειροτεχνίας
	Σχέδια δημιουργίας παροχής υπηρεσιών ποιότητας / υψηλής τεχνολογίας	
	Σχέδια για δημιουργία parking τουλάχιστον 30 θέσεων για ΙΧ και 40 θέσεων για επαγγελματικά αυτοκίνητα.	
	Σχέδια ανάπτυξης λογισμικού	
Ειδικά Επενδυτικά Σχέδια	Αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα	
	Εξοικονόμηση ενέργειας	
	Παραγωγή νέων προϊόντων ή και υπηρεσιών ή προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας	
	Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής ή ενεργειακής έρευνας	

	Εισαγωγή και προσαρμογή περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία	
	Παραγωγή καινοτομικών προϊόντων	
	Αναβάθμιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων ή και υπηρεσιών	
	Αγορά και εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης αποθηκών	
	Ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων για την εναλλακτική διαχείριση συσκευών	
	Υλοποίηση ολοκληρωμένου πολυετούς επιχειρηματικού σχεδίου φορέων των μεταποιητικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων.	

7.3. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Στα πλαίσια του Αναπτυξιακού Νόμου, οι κύριες επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες:

- Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
- Η αγορά γηπέδων έως 10% της επένδυσης για μικρές επιχειρήσεις.

- Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων , ειδικών εγκαταστάσεων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.
- Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης , συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού.
- Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή , ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας σύγχρονων μεθόδων και βιομηχανικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού.
- Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του χώρου της εντασόμενης μονάδας. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων μαζικής μεταφοράς προσωπικού.
- Τις δαπάνες μελετών, αγορές καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού, εγκατάστασης και λειτουργίας των αναγκαίων υποδομών και διαδικασιών, καθώς και τα έξοδα πιστοποίησης των προϊόντων και των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας.
- Τις δαπάνες μελετών και τις αμοιβές συμβούλων για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου (με περιορισμούς & σε ποσοστό έως 8% του επενδυτικού σχεδίου).

Στις επιλέξιμες δαπάνες δεν συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Λειτουργικές Δαπάνες.
- Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων.
- Η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου.
- Η ανέγερση ή η επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων σε οικόπεδο που δεν ανήκει ή δεν έχει εκμισθωθεί για χρονική διάρκεια 15 ετών (κατά περίπτωση) στο φορέα της επένδυσης.

7.4. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το μέγεθος των επιχειρήσεων ορίζεται ως εξής:

Πολύ μικρή επιχείρηση	Απασχολεί από 0 έως 10 άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των 2.000.000,00 ευρώ. Τηρεί το Κριτήριο της Ανεξαρτησίας*
Μικρή επιχείρηση	Απασχολεί λιγότερα από 50 άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των 10.000.000,00 ευρώ. Τηρεί το Κριτήριο της Ανεξαρτησίας*
Μεσαία επιχείρηση	Απασχολεί λιγότερα από 250 άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της είναι μικρότερος των 50.000.000,00 ευρώ καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των 43.000.000,00 ευρώ. Τηρεί το Κριτήριο της Ανεξαρτησίας*
Μεγάλη επιχείρηση	Απασχολεί περισσότερα από 250 άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της είναι μεγαλύτερος των 50.000.000,00 ευρώ καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μεγαλύτερος των 43.000.000,00 ευρώ. Τηρεί το Κριτήριο της Ανεξαρτησίας*
*Κριτήριο Ανεξαρτησίας: Δε συμμετέχει σε αυτήν άλλη επιχείρηση, η οποία δεν είναι μικρομεσαία, σε ποσοστό που ξεπερνάει το 25% του μετοχικού κεφαλαίου	

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις διάφορες κατηγορίες επιχειρήσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

- Για πολύ μικρές επιχειρήσεις: 100.000 ευρώ
- Για μικρές επιχειρήσεις: 150.000 ευρώ
- Για μεσαίες επιχειρήσεις: 250.000 ευρώ
- Για μεγάλες επιχειρήσεις: 500.000 ευρώ

7.5. ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΣΕ 3 ΖΩΝΕΣ

*Κατ' εξαίρεση οι ΒΙΠΕ των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης καθώς και τα νησιά των Νομών αυτών εντάσσονται στην Περιοχή Β.

Ανάλογα με την περιοχή όπου πραγματοποιείται μια επένδυση και την κατηγορία στην οποία ανήκει με βάση τον πίνακα 1, παρέχονται οι ακόλουθες ενισχύσεις:

- Επιχορήγηση ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing) ή επιδότηση κόστους δημιουργουμένων θέσεων εργασίας:

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2
ΠΕΡΙΟΧΗ Α	20%	15%
ΠΕΡΙΟΧΗ Β	30%	25%
ΠΕΡΙΟΧΗ Γ	40%	35%

Με την υπ. Αρίθμ. Πρωτ. 33019/25-7-2007 καθορίζονται επιπλέον ποσοστά ενίσχυσης έως 10% στις μεσαίες επιχειρήσεις και έως 20% στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, ανάλογα με το είδος του επενδυτικού σχεδίου και την περιοχή υλοποίησης της επένδυσης.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, ένα επενδυτικό σχέδιο μπορεί να επιχορηγηθεί έως και 60% ανάλογα με την περίπτωση.

- Η εναλλακτικά φορολογική απαλλαγή:

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2
ΠΕΡΙΟΧΗ Α	60%	50%
ΠΕΡΙΟΧΗ Β	100%	100%
ΠΕΡΙΟΧΗ Γ	100%	100%

7.6. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ

Η επιχορήγηση καταβάλλεται σε 2 ισόποσες δόσεις, η 1η με την υλοποίηση του 50% και η 2η με την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργία της επένδυσης.

ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

Η επιδότηση καταβάλλεται σε 2 ισόποσες δόσεις, η 1η δόση σε ποσοστό 50%, μετά την εγκατάσταση του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού και η 2η μετά τη λήξη του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης, με την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας.

ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καταβάλλεται ανά εξάμηνο μέσα στο πρώτο έτος που ακολουθεί από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^Ο - ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε.

8.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Αποστολή της εταιρίας, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο 3066/2002 (ΦΕΚ Α΄ 252/18.10.2002), είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης στο χρηματοπιστωτικό και χρηματοοικονομικό σύστημα της χώρας μας των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΜΕ), παρέχοντας εγγυήσεις και αντεγγυήσεις υπέρ αυτών και αναλαμβάνοντας έτσι την κάλυψη μεγάλου μέρους των οικονομικών και εμπορικών κινδύνων τους.

8.2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Βασική αρχή λειτουργίας της ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ είναι η κατανομή των κινδύνων μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα (επιχειρήσεις, πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα και ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ). Με βάση την αρχή αυτή η Φιλοσοφία της εταιρίας εστιάζεται στην :

- Ενθάρρυνση-προτροπή, όλων των κοινωνικοοικονομικών ομάδων στο δικαίωμα του Επιχειρείν με περιορισμό των κοινωνικών συνεπειών στην περίπτωση μιας επιχειρηματικής αποτυχίας. Γι' αυτό το λόγο ο Κανονισμός Παροχής Εγγυήσεων και Λειτουργίας της ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ (Κ.Υ.Α. 12882/867 ΦΕΚ Β΄1065/31.7.2003) απαγορεύει να βαρύνεται με προσημείωση ή υποθήκη η μόνιμη και μοναδική κατοικία του επιχειρηματία, όταν η ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ παρέχει υπέρ αυτού εγγύηση (υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι η κατοικία αυτή δεν είναι ήδη προσημειωμένη ή υποθηκευμένη) .
- Κάλυψη των κενών της χρηματοοικονομικής αγοράς και ικανοποίηση των αναγκών των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων με χαμηλό κόστος και με στόχο τον περιορισμό της τοκογλυφίας και της παραοικονομίας εις βάρος των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων.

8.3. ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

Βασικές επιδιώξεις της εταιρίας είναι :

- Η υποστήριξη χιλιάδων, νεοϊδρυόμενων και υφιστάμενων, υγιών, βιώσιμων και ελπιδοφόρων Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, όλων των κλάδων και τομέων της οικονομίας, σε όλα τα στάδια του επιχειρηματικού κύκλου (εκκίνηση, ανάπτυξη, ωρίμανση, διεθνοποίηση, αναδιάρθρωση, μεταβίβαση, διαδοχή) ,
- Η υποστήριξη των επιχειρήσεων που έχουν δυσκολία ή αδυναμία πρόσβασης στην χρηματοδότηση (π.χ. νεοϊδρυόμενες Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις, επιχειρήσεις «νέας οικονομίας», επιχειρήσεις «ερευνητικής κουλτούρας», επιχειρήσεις με «ανεπαρκείς» εξασφαλίσεις, επιχειρήσεις δημιουργίας νέων προϊόντων και υπηρεσιών, κοινωνικές επιχειρήσεις) ,
- Η υποστήριξη δραστηριοτήτων με υψηλότερο, του μέσου όρου της αγοράς, κίνδυνο και κάλυψη, κυρίως, μεσομακροπρόθεσμων οικονομικών κινδύνων

και όλα αυτά με γνώμονα την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των Ελληνικών Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων και ταυτόχρονα την διαχρονική οικονομική βιωσιμότητα της TEMΠΙΜΕ ΑΕ.

8.4. ΘΕΣΜΙΚΟ & ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η στρατηγική, οι κατευθυντήριες γραμμές, ο τρόπος λειτουργίας και οργάνωσης και τα κριτήρια παροχής εγγυήσεων προσδιορίζονται από το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο, ήτοι:

- Από τον ιδρυτικό Νόμο της TEMΠΙΜΕ Α.Ε. (Ν. 3066/ΦΕΚ Α' 252/18.10.2002) όπως τροποποιήθηκε από τους: Ν. 3190/ΦΕΚ Α' 249/30.10.2003, Άρθρο 14, Ν.3297/ΦΕΚ Α' 259/23.12.2004, Άρθρο 9, Ν3434/ΦΕΚ Α' 33/14.2.2006, Άρθρο 10, Ν. 3661/ΦΕΚ Α' 89/19.05.2008

- Από την Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάπτυξης (Αρ.12882/867/ΦΕΚ Β' 1065/31.7.2003, όπως τροποποιήθηκε από: ΚΥΑ Αρ. 9536/1072/ΦΕΚ Β' 699/25.05.2005), ΚΥΑ 11403/1190/27.05.05 (ΦΕΚ Β' 771/8.6.05), ΚΥΑ 7910/1044/7.4.08 (ΦΕΚ Β' 68/30.4.08)
- Από την Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (Αρ.2540/27.2.2004, όπως συμπληρώθηκε από την απόφαση ΕΤΠΘ 190/26.01.2005)

Από τους σχετικούς Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), διότι το έργο «ίδρυση και λειτουργία της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.» έχει ενταχθεί στο Γ' ΚΠΣ.

Το έργο «ίδρυση και λειτουργία» της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ εντάχθηκε:

- Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» - ΕΠΑΝ τον Ιούλιο του 2003 (11/7/2003)
- Στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων τον Αύγουστο 2003 (26/8/2003)
- Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο ύψους € 100 εκατ. (κατατέθηκε στο λογαριασμό της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. τον Σεπτέμβριο του 2003) αυξήθηκε τον Δεκέμβριο του 2004 σε € 200 εκατ. και τον Δεκέμβριο του 2005 σε €240 εκατ.

Από το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο αξίζει περισσότερο να επισημανθούν τα εξής:

- Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ είναι ανώνυμη εταιρεία με μετοχικό κεφάλαιο € 240 εκατ. Το μετοχικό κεφάλαιο έχει καλυφθεί από την Ε.Ε./ΕΤΠΑ (67% του συνόλου) και το Ελληνικό Δημόσιο (33% του συνόλου).
- Λειτουργεί ως χρηματοδοτικό ίδρυμα με βάση την Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Παρέχει εγγυήσεις και αντεγγυήσεις στο χρηματοπιστωτικό και χρηματοοικονομικό σύστημα της χώρας μας υπέρ ΜΕ που απασχολούν έως 49 άτομα, ενώ απαγορεύεται να παρέχει δάνεια.
- Η αξία του συνόλου των εγγυήσεων της δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο των ιδίων κεφαλαίων της.

- Για το σκοπό του υπολογισμού του δείκτη φερεγγυότητας των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, τα ποσά των απαιτήσεων τους που καλύπτονται από την εγγύηση της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ σταθμίζονται με συντελεστή 50%.
- Οι παρεχόμενες από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ εγγυήσεις καλύπτουν μεγάλο μέρος των πιστωτικών διευκολύνσεων που τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα χορηγούν στις ΜΕ και η εγγύηση φθάνει έως 80% επί του ύψους της πίστωσης.
- Εγγυημένα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια διάρκειας 3 ετών και άνω της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ για τα Προγράμματα 1, 2, 3 και 1,5 έτους και άνω για το Πρόγραμμα 4 καλύπτονται από αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Επιχείρηση και το Επιχειρείν, ιδίως για τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (2001-2006).
- Όταν ασκείται η ένσταση διζήσεως, η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ καταβάλλει προκαταβολή που αντιστοιχεί στο είκοσι τοις εκατό (20%) της εγγυήσής της, όπως αυτή υπολογίζεται κατά την ημέρα καταγγελίας της σύμβασης πίστωσης, με βάση την οφειλή της ΜΕ και το ποσοστό της εγγυήσής της
- Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ καλύπτει τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μεσομακροπρόθεσμα δάνεια τακτής ημερομηνίας λήξης και συγκεκριμένου ποσού (δεν καλύπτει αλληλόχρεους λογαριασμούς), με ανώτατη διάρκεια εγγύησης τα 10 έτη.
- Όταν παρέχονται από την επιχείρηση / επιχειρηματία εμπράγματα εξασφαλίσεις με την μορφή προσημείωσης ή υποθήκης, οι εξασφαλίσεις αυτές δεν πρέπει να είναι υψηλότερες του 75% του αρχικού ποσού του δανείου.
- Στις περιπτώσεις εγγυήσεων για πράξεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) ή επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture Capital, Seed Capital, Start up capital κ.λπ.) η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ δύναται να παρέχει εγγυήσεις με ή χωρίς τη λήψη εξασφαλίσεων. Ειδικά για τις περιπτώσεις εγγυήσεων για πράξεις επιχειρηματικών συμμετοχών το ανώτατο ποσοστό παροχής τέτοιων εγγυήσεων δε δύναται να υπερβαίνει το 5% των ιδίων κεφαλαίων της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.

Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο η ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ δεν επιτρέπεται να παραιτηθεί από την ένσταση διζήσεως του άρθρου 855 του Α.Κ., εκτός από τις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Αν η πρωτοφειλέτης ΜΕ κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης και ο δανειστής δεν έχει ενέχυρο σε πράγμα του ή το δάνειό του δεν εξασφαλίζεται με υποθήκη ή προσημείωση και αν μέχρι την αίτηση προς την ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. για κατάπτωση της εγγύησης δεν έχει καταρτιστεί πτωχευτικός συμβιβασμός
2. Σε περίπτωση εφαρμογής μέτρων κοινωνικής πολιτικής (περιπτώσεις πλημμυρών, πυρκαγιάς, σεισμού, αναγκαστικής απαλλοτρίωσης κ.λπ.)
3. Σε περίπτωση θανάτου ή ανίατης αρρώστιας του φυσικού προσώπου που έχει παράσχει προσωπική εγγύηση και δεν εγκαταλείπει ικανά περιουσιακά στοιχεία, όπως αυτά εμφανίζονται στην τελευταία φορολογική του δήλωση
4. Αν από τα υπάρχοντα στοιχεία που γνωστοποιούν οι Τράπεζες στην ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ γίνεται φανερό ότι η αναγκαστική εκτέλεση εναντίον του πρωτοφειλέτη δεν θα είχε θετικό αποτέλεσμα.
5. Σε περίπτωση νεοϊδρυθέντων επιχειρήσεων (υπό σύσταση ή ιδρυθείσών εντός του τελευταίου εξαμήνου από την υποβολή του αιτήματος για εγγυοδοτούμενο δάνειο) εφόσον δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία κατά την χορήγηση του δανείου, σύμφωνα με την τελευταία φορολογική δήλωση (Ε9) και εφόσον δεν υπάρχει άλλη εμπράγματη ασφάλεια ή εκχώρηση απαίτησης που να καλύπτει έστω και τμήμα του δανείου, κατά την ημερομηνία χορήγησης του δανείου.

Επίσης, σε ότι αφορά τις βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις της ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ αυτές αποσκοπούν:

- στην συγκράτηση των καταπτώσεων των εγγυήσεων σε χαμηλά επίπεδα, με σκοπό την αποφυγή απομείωσης του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου της
- στην δημιουργία ορθολογικής διασποράς των κινδύνων (ανά μέγεθος, ανά τράπεζα, ανά περιφέρεια, ανά διάρκεια, ανά ΜΕ) με σκοπό την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και τον περιορισμό των οικονομικών και περιφερειακών ανισοτήτων

- στην προώθηση συνεργασιών με παρεμφερή συστήματα (Ευρωπαϊκή Ένωση, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων κ.λπ.) με σκοπό την απορρόφηση σχετικών προγραμμάτων και την εισαγωγή ειδικής τεχνογνωσίας.
- στην μείωση του συνολικού κόστους δανεισμού

Όλα αυτά επιτρέπουν η ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ να λειτουργεί, ως συμπληρωματικό εργαλείο του χρηματοοικονομικού - χρηματοπιστωτικού συστήματος και κύρια ως εθνικός αναπτυξιακός μοχλός, αφού η κινητοποίηση (πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα) επιχειρηματικών και πιστοδοτικών πόρων από την δραστηριότητα της ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ είναι εξαιρετικά μεγάλη.

8.5. ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το Ταμείο είχε δημιουργήσει 6 διαφορετικά προγράμματα / προϊόντα που αφορούν εγγυήσεις σε μεσομακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια ή χρηματοδοτικές μισθώσεις για νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις οιασδήποτε μορφής (Ατομικές, ΕΕ, ΟΕ, ΕΠΕ, ΑΕ). Το ύψος του δανείου ή της χρηματοδοτικής μίσθωσης που μπορεί να εγυηθεί το Ταμείο κυμαίνεται, ανάλογα με το Πρόγραμμα, από €10.000-€500.000 και το ποσοστό κάλυψης του δανείου από 45%-70%.

Εγγυημένα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια διάρκειας 3 ετών και άνω της ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ για τα Προγράμματα 1, 2, 3 και 1,5 έτους και άνω για το Πρόγραμμα 4 καλύπτονται από αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Επιχείρηση και το Επιχειρείν, ιδίως για τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (2001-2006).

ΤΕΜΠΙΜΕ 1₀₄: Εγγυοδοσία για την ίδρυση μικρών ή την αναπτυξη νέων μικρών επιχειρήσεων.

ΤΕΜΠΙΜΕ 2₀₄: Εγγυοδοσία για πολύ μικρές επιχειρήσεις.

ΤΕΜΠΙΜΕ 3₀₄: Εγγυοδοσία για μικρές επιχειρήσεις.

ΤΕΜΠΙΜΕ 4₀₄: Εγγυοδοσία μικροδανείων πολύ μικρών επιχειρήσεων.

ΤΕΜΠΙΜΕ 5₀₄: Εγγυοδοσία για εξαγορές, συγχωνεύσεις και μεταβιβάσεις μικρών επιχειρήσεων.

ΤΕΜΠΙΜΕ 6₀₆: Εγγυοδοσία χρηματοδοτικής μίσθωσης μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ						
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Νομική Μορφή	Διάρκεια Λειτουργίας Επιχείρησης	Προσωπικό σε ετήσια βάση	Ετήσιος Κύκλος Εργασιών ή/ και Ετήσιος Ισολογισμός	Κριτήριο ανεξαρτησίας	Λοιπά Κριτήρια
ΤΕΜΠΙΜΕ 1 ₀₄	Υπό σύσταση επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)		Έως 49 άτομα (κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας) ¹	Έως 10 εκατ. Ευρώ (κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας) ¹	Ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25% του κεφαλαίου της εταιρείας δεν ανήκει σε μία ή από κοινού επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 250 εργαζομένων και ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 50 εκατ. Ευρώ ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό άνω των 43 εκατ. Ευρώ.	
	Νέες επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)	Λιγότερο από 3 έτη	Έως 49 άτομα (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Έως 10 εκατ. Ευρώ (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)	Ως άνω	Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο

<p>ΤΕΜΠΙΜΕ 2₀₄</p>	<p>Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)</p>	<p>Από 3 έτη και άνω</p>	<p>Έως και 9 άτομα (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)</p>	<p>Έως 2 εκατ. Ευρώ (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)</p>	<p>Ως άνω</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
<p>ΤΕΜΠΙΜΕ 3₀₄</p>	<p>Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις)</p>	<p>Από 3 έτη και άνω</p>	<p>Από 10 έως 49 άτομα (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)</p>	<p>Έως 10 εκατ. Ευρώ (επί δύο διαδοχικά έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας)</p>	<p>Ως άνω</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.

<p>ΤΕΜΠΙΜΕ 4₀₄</p>	<p>Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, ατομικές επιχειρήσεις) - είτε είναι υπό σύσταση είτε ήδη δραστηριοποιούνται</p>		<p>Έως 6 άτομα (είτε πρόκειται για υπό σύσταση είτε για λειτουργούσες επιχειρήσεις)</p>	<p>Έως 2 εκατ. Ευρώ</p>	<p>Ως άνω</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων, για επιχειρήσεις που λειτουργούν πάνω από 3 έτη, ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
<p>ΤΕΜΠΙΜΕ 5₀₄</p>	<p>Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ,ΕΕ,ΕΠΕ,ΑΕ, Ατομική) οι οποίες επιθυμούν να προβούν σε ενέργεια εξαγοράς, συγχώνευσης, μεταβίβασης στην Ελλάδα.</p>	<p>Τουλάχιστον 2 έτη και τουλάχιστον 3 έτη για τις εξαγοράζουσες</p>	<p>Έως 49 άτομα (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)</p>	<p>Έως 10 εκατ. Ευρώ (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας)</p>	<p>Ως άνω</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων, της εξαγοράζουσας ήταν θετικά, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη, πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.

ΤΕΜΠΙΜΕ 606	Επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, Ατομική) είτε είναι υπό σύσταση είτε ήδη δραστηριοποιούνται		Έως 49 άτομα (επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας για τις υφιστάμενες ενώ για τις υπό σύσταση κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους)	Έως 10 εκατ. Ευρώ (κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας για τις υπό σύσταση ενώ επί ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας για τις υφιστάμενες)	Ως άνω	1. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. 2. Τα Αποτελέσματα προ Φόρων, της εξαγοράζουσας ήταν θετικά, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη, πριν την αίτηση εγγυοδοσίας.
--------------------	--	--	--	--	--------	--

Από όλα τα προγράμματα του ΤΕΜΠΙΜΕ (104 έως 606) αποκλείονται:

- Τα Ν.Π.Δ.Δ., οι Ο.Τ.Α. 1ου και 2ου βαθμού, οι Δημοτικές και Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί.
- Οι επιχειρήσεις του Χρηματοπιστωτικού και Χρηματοοικονομικού Τομέα (Τράπεζες, Εταιρείες Venture Capital, ΕΚΕΣ, Εταιρείες Leasing και Factoring, Ασφαλιστικές Εταιρείες, ΑΕΔΑΚ, ΑΕΕΧ, ΕΛΔΕ κλπ.)
- Τα Νομικά Πρόσωπα ή Ενώσεις Προσώπων ή Εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (σωματεία, σύλλογοι, όμιλοι κλπ.)
- Επιχειρήσεις που ασχολούνται με την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας εκτός από το Πρ 404 στο οποίο δύναται να ενταχθούν για την παροχή εγγύησης.

- Επιχειρήσεις στις οποίες κατά τον χρόνο υποβολής και εξέτασης της αίτησης τους έχουν υποβληθεί κυρώσεις για παράβαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας.
- Επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί σε προγράμματα του Γ' ΚΠΣ και Δ' ΚΠΣ με το καθεστώς de minimis και έχουν λάβει τα τρία τελευταία έτη ή θα λάβουν εντός των τριών προσεχών ετών, συμπεριλαμβανομένου στην τριετία και στις δύο περιπτώσεις του έτους της αίτησης για εγγυοδοσία, συνολική επιχορήγηση μεγαλύτερη ή ίση του ποσού που ορίζει το καθεστώς de minimis .

Ειδικά για το ΤΕΜΠΜΕ 504 αποκλείονται:

- Επιχειρήσεις οι οποίες με βάση την Εθνική Νομοθεσία απαγορεύεται να προβούν σε πράξεις εξαγορών, συγχωνεύσεων και μεταβιβάσεων κατά το χρόνο υποβολής και εξέτασης της αίτησής τους.

Για τις περιπτώσεις 4 έως 7 ο έλεγχος θα γίνεται από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Όταν πρόκειται για επενδύσεις, τα προγράμματα του ΤΕΜΠΜΕ 104 έως 404 αφορούν σε επενδύσεις:

- παγίων εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού (οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, αγορά S/W & H/W, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, μεταφορικά μέσα κλπ.).
- άυλων παγίων (έρευνα και ανάπτυξη, εκπαίδευση κλπ.).

Σκοπός των επενδύσεων μέσω των προγραμμάτων ΤΕΜΠΜΕ 104 έως 404 είναι:

- Η ίδρυση-εκκίνηση νέων επιχειρήσεων (μόνο μέσω των προγραμμάτων ΤΕΜΠΜΕ 104 και ΤΕΜΠΜΕ 404).

- Ο εκσυγχρονισμός, βελτίωση, επέκταση και συμπλήρωση αναγκών και απαιτήσεων υφιστάμενων επιχειρήσεων.
- Η προώθηση του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού καθώς και η εισαγωγή καινοτομιών στην οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων.
- Η δημιουργία και ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών ή/και στη βελτίωση υπαρχόντων προϊόντων.
- Η βελτίωση του μάρκετινγκ και η δημιουργία σύγχρονων δικτύων διακίνησης, εμπορίας, διανομής, διεθνοποίησης
- Η μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, τη βελτίωση και την επέκταση αυτών.

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΜΕ 504 αφορά:

- Στην απόκτηση μετοχών και στοιχείων ενεργητικού και παθητικού αναγκαίων για την ομαλή και απρόσκοπτη εκμετάλλευση και λειτουργία των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων.
- Στην κάλυψη δαπανών των δικαιωμάτων διαδοχής ή άλλων υποχρεώσεων που απορρέουν από την εξαγορά, συγχώνευση ή μεταβίβαση.
- Στις επενδύσεις για πάγιες εγκαταστάσεις ή εξοπλισμό (οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, αγορά S/W & H/W, τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα κλπ.) ή άυλα πάγια (έρευνα και ανάπτυξη, εκπαίδευση κλπ.) που θα υλοποιηθούν το αργότερο εντός 18 μηνών από την ημερομηνία της εξαγοράς, συγχώνευσης ή μεταβίβασης.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΕΜΠΙΜΕ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Οι εγγυήσεις αφορούν δάνεια	Διάρκεια Δανείου	Παρατηρήσεις	Το ΤΕΜΠΙΜΕ θα εγγυάται συνολικά δάνεια:	Ποσοστό κάλυψης*	Ετήσια Προμήθεια ΤΕΜΠΙΜΕ			
						Εμπράγματος Εξασφαλίσεις		Χωρίς Εμπράγματος Εξασφαλίσεις	
						Υψος δανείου		Υψος δανείου	
						<>	>50.000€	<>	>50.000€
ΤΕΜΠΙΜΕ 1₀₄	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από €25.001 έως €300.000	55% - 60% (70%)	0,83% - 1,15%	0,93% - 1,25%	1,08% - 1,40%	1,18% - 1,50%
ΤΕΜΠΙΜΕ 2₀₄	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από € 25.001 έως €400.000	50% - 55% (70%)	0,75% - 1,15%	0,85% - 1,25%	1% - 1,40%	1,10% - 1,50%
ΤΕΜΠΙΜΕ 3₀₄	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από € 25.001 έως € 500.000	45% - 50% (70%)	0,68% - 1,15%	0,78% - 1,25%	0,93% - 1,40%	1,03% - 1,50%
ΤΕΜΠΙΜΕ 4₀₄	Βραχυπρόθεσμα δάνεια διάρκειας 180-540 ημέρες Μεσομακροπρόθεσμα (μ/μ) δάνεια διάρκειας 1,5-5 έτη	έως 5 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από € 10.000 έως € 25.000	60% - 65% (70%)	0,90% - 1,15%	-	1,15% - 1,40%	-
ΤΕΜΠΙΜΕ 5₀₄	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	Τα μ/μ δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων.	Από €25.001 έως € 500.000	50% - 55%	0,75% - 0,93%	0,85% - 1,03%	1% - 1,18%	1,10% - 1,28%
ΤΕΜΠΙΜΕ 6₀₆	Όλων των μορφών τακτής ημερομηνίας λήξης και ορισμένου ποσού	έως 10 έτη	-	Από €10.000 έως € 500.000	65% (70%)	Διάρκεια σύμβασης			
						<3	3-5	>5	
						0,5% επί της ΚΑΑ	0,6% επί της ΚΑΑ	>0,7% επί της ΚΑΑ	

*Το ποσοστό κάλυψης είναι ένα και μοναδικό όταν υπάρχει η αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, δηλαδή 70% για όλα τα μεσομακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια διάρκειας 3 ετών και άνω στα Προγράμματα 1,2,3 και διάρκειας 1,5 έτους και άνω στο Πρόγραμμα 4.

Για όλα τα προγράμματα του ΤΕΜΠΙΜΕ (1₀₄ έως 6₀₆) ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Η επιχείρηση δύναται να προσφέρει οιασδήποτε μορφής εξασφάλιση, το τελικό ύψος της οποίας προσδιορίζεται από διάφορους παράγοντες (κίνδυνος επιχείρησης, αγαστή συνεργασία με τράπεζες κ.λπ.)
2. Η μόνιμη και μοναδική κατοικία των αυτοαπασχολούμενων ή των επιχειρηματιών - ιδιοκτητών των μικρών ή πολύ μικρών επιχειρήσεων ή των μελών του Δ.Σ. των επιχειρήσεων αυτών, δε βαρύνεται κατά τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης με προσημείωση ή υποθήκη, όταν το ΤΕΜΠΙΜΕ παρέχει εγγυήσεις υπέρ αυτών.
3. Η εγγύηση δίδεται υπό την προϋπόθεση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας του αιτούντος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο).

8.6. ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

8.6.1. «ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ - Α΄ Φάση»(ΛΗΞΗ 8/4/2009)

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Άτοκο κεφάλαιο κίνησης για την επιχείρηση Το Ταμείο Εγγυοδοσίας παρέχει επιδότηση που θα καλύπτει πλήρως το επιτόκιο (προκαθορισμένο επιτόκιο Euribor+2,1 μονάδες+0,6 εισφ. Ν.125/75).

- Το δάνειο είναι εγγυημένο το Ταμείο Εγγυοδοσίας παρέχει εγγύηση έως 80% χωρίς την παροχή επιπλέον εξασφαλίσεων από την επιχείρηση στη τράπεζα.
- Το ύψος του δανείου για κεφάλαιο κίνησης μπορεί να φτάσει το 30% του μέσου κύκλου εργασιών της εταιρίας των τριών τελευταίων ετών με ανώτατο όριο δανείου 350.000€.
- Η διάρκεια της εγγύησης και της επιδότησης θα είναι 3 έτη.
- Η προμήθεια του Ταμείου Εγγυοδοσίας θα είναι σταθερή 1% επί της εγγύησης και θα καταβάλλεται εφάπαξ.
- Η κάθε επιχείρηση θα έχει το δικαίωμα να υποβάλλει μία φορά αίτηση έτσι ώστε να επωφεληθούν όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Μια εμπορική επιχείρηση με μέσο τζίρο τριετίας €150.000 απευθύνεται σε όποια συνεργαζόμενη τράπεζα επιθυμεί. Η τράπεζα αξιολογεί την επιχείρηση γνωρίζοντας όμως ότι πλήρη τις ελάχιστες προϋποθέσεις του νέου προγράμματος. Η τράπεζα μπορεί να εγκρίνει δάνειο έως €45.000 χωρίς να υποθηκεύσει την όποια περιουσία του επιχειρηματία ή να ζητήσει οποιαδήποτε άλλη εξασφάλιση. Το επιτόκιο είναι δεδομένο και επιβαρύνει μόνο το Ταμείο Εγγυοδοσίας.

ΠΟΙΟΥΣ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Υγιείς επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον τρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις και τρία συνεχόμενα χρόνια κερδοφορίας.
- Επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερα από 50 άτομα και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών έως 10 εκατ. €.
- Όλους σχεδόν τους κλάδους της οικονομίας (το Ταμείο Εγγυοδοσίας ακολουθεί τον κανονισμό de minimis της Ε.Ε. (1998/2006) σύμφωνα με τον οποίο εξαιρείται η αλιεία, οι υδατοκαλλιέργειες και η γεωργική παραγωγή και κτηνοτροφία).

- Επιχειρήσεις όλων των εταιρικών μορφών και ελεύθερους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.
- Είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις δηλαδή δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζομένους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών υψηλότερο των € 50 εκατ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό υψηλότερο των € 43 εκατ..

ΠΟΙΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΙ

- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο πρωτογενή τομέα (αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, γεωργική παραγωγή και κτηνοτροφία).
- Επιχειρήσεις που διατηρούν βιβλία Α' κατηγορίας (πλανόδιοι, περίπτερα...).
- Επιχειρήσεις που η τράπεζα αξιολογεί αρνητικά ως προς τη βιωσιμότητα τους και την ικανότητά τους να αποπληρώσουν το δάνειο λόγω επιβαρυσμένων λοιπών στοιχείων (μεγάλες οφειλές, Τειρεσίας...).

ΟΦΕΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Οι επιχειρήσεις που πληρούν τις ελάχιστες αυτές προϋποθέσεις, θα έχουν την δυνατότητα να αποκτήσουν άτοκο δάνειο για να το χρησιμοποιήσουν όπως αυτές κρίνουν. Θα μπορούν να καλύψουν τρέχουσες ανάγκες τους, να αναχρηματοδοτήσουν υφιστάμενα δάνεια, να πληρώσουν προμηθευτές, ή άλλες υποχρεώσεις τους. Επίσης έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν χρήματα ή ακίνητη περιουσία που ενδεχομένως ήταν δεσμευμένα ως κάλυψη για άλλα δάνεια ή που θα τους δέσμευε η τράπεζα για το συγκεκριμένο δάνειο αν δεν είχαν την εγγύηση του ΤΕΜΠΙΜΕ. Το νέο πρόγραμμα του ΤΕΜΠΙΜΕ είναι καινοτόμο:

- Επιδοτούνται για πρώτη φορά οι τόκοι σε κεφάλαια κίνησης.
- Σε περίπτωση κατάπτωσης το ΤΕΜΠΙΜΕ καταβάλλει το εγγυημένο ποσό στην τράπεζα άμεσα χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες (δεν ασκεί την ένσταση διζήσεως).

- Η διαδικασία υποβολής θα γίνεται με ηλεκτρονική αίτηση μέσω τράπεζας χωρίς γραφειοκρατία και καθυστερήσεις (απάντηση το πολύ σε 10 ημέρες).
- Η επιχείρηση δεν θα παρέχει καμία άλλη εξασφάλιση.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η ενίσχυση της ρευστότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων διασφαλίζοντας την βιωσιμότητα τους στην διατήρηση της απασχόλησης στην διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΕ/ΠΜΕ στο χρηματοπιστωτικό σύστημα με ευνοϊκούς όρους.

8.6.2. «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - Β' Φάση) »

Η δεύτερη φάση του Προγράμματος Εγγύησης Δανείων Κεφαλαίου Κίνησης Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων είναι μια συνέχεια του προηγούμενου προγράμματος το οποίο ίσχυε μέχρι 8-4-2009 αλλά με αλλαγές σε τέσσερις βασικούς όρους έγκρισης του προγράμματος μεταξύ των οποίων η κατάργηση του όρου για την επιδότηση επιτοκίου.

Οι όροι του προγράμματος μεταβάλλονται στα ακόλουθα σημεία:

1. Επιλέξιμες εταιρείες είναι πλέον όλες εκείνες που ο μέσος όρος των 3 τελευταίων χρήσεών τους (2005, 2006 και 2007) είναι θετικός. Δηλαδή δεν απαιτείται κερδοφορία και για τις 3 τελευταίες χρήσεις.
2. Το πρόγραμμα δίνει εγγύηση δανείων - όπως ακριβώς στην Α φάση αλλά δεν επιδοτείται πλέον το επιτόκιο. Το επιτόκιο υπολογίζεται όπως και στην Α' φάση ($euribor+2.1\%+0.6\%$).

3. Μειώνεται το μέγιστο ύψος δανείου ανά επιχείρηση από 350.000 ευρώ στα 125.000 ευρώ.

4. Μειώνεται η εφάπαξ προμήθεια υπέρ του ΤΕΜΠΙΜΕ από το 1% στο 0,25%.

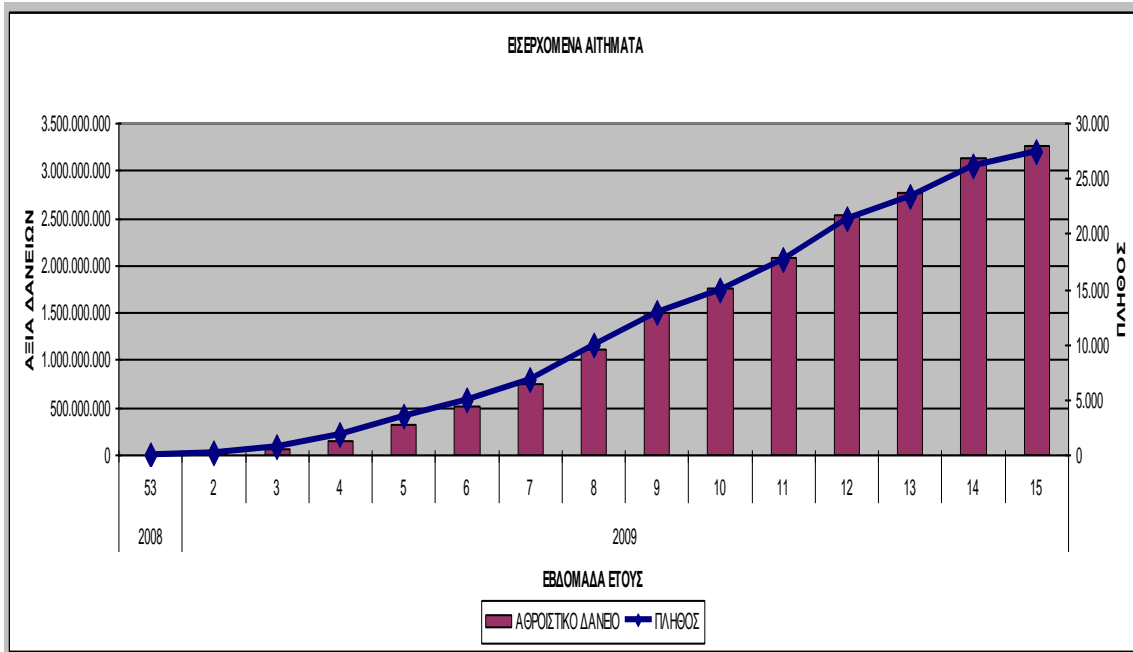
8.6.3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ Α΄ & Β΄ Φάση

Τα προγράμματα αυτά του ΤΕΜΠΙΜΕ αποτελούν δυο πρωτοποριακά προγράμματα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό που θα πρέπει να επισημανθεί είναι ότι σε μία πολύ δύσκολη στιγμή, ο κρατικός μηχανισμός μέσω αυτών των προγραμμάτων στάθηκε στο πλευρό χιλιάδων επιχειρήσεων, με ρευστότητα που άγγιξε τα 3,2 δισ. σε 3 μόλις μήνες, αξιοποιώντας τα ευρωπαϊκά κονδύλια, βοηθώντας ουσιαστικά τις ελληνικές επιχειρήσεις και τονώνοντας την αγορά.

Σε ένα απολογισμό της Α΄ Φάσης με στοιχεία που παρουσιάστηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών και επιβεβαιώθηκαν από το ΤΕΜΠΙΜΕ παρατηρούμε τα εξής :

- 27.338 επιχειρήσεις δανειοδοτήθηκαν,
- το συνολικό ύψος των δανείων ανήλθε σε 3,2 δισ.,
- το συνολικό ύψος των εγγυήσεων σε 2,5 δισ.,
- ενώ ο μέσος όρος ύψους δανείου ανά επιχείρηση σε 119.000 ευρώ.

Τα παραπάνω νούμερα είναι πολύ σημαντικά για το μέγεθος της ελληνικής αγοράς, αλλά και τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν.

Στο παραπάνω διάγραμμα, καταγράφεται, ανά εβδομάδα, το πλήθος των επιχειρήσεων και η αξία των δανείων που δόθηκαν κατά την πρώτη φάση του προγράμματος.

Στόχος της Β΄ Φάσης είναι να ενταχτούν στο πρόγραμμα 50.000 επιχειρήσεις. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα συνολικά, ο αριθμός των επιχειρήσεων, που θα συμμετέχουν – και στην Α΄ και στη Β΄ Φάση – να υπερβούν τις 77.000. Ενώ το συνολικό ύψος των δανείων θα ανέλθει σε 6,25 δις. και συνολικά και για τις δύο φάσεις σε 9,45 δις. ευρώ. Τέλος το ύψος των εγγυήσεων θα είναι 5 δις. και το συνολικό 7,5 δις.

	Β΄ ΦΑΣΗ	Α΄+Β΄ ΦΑΣΗ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ:	50.000	77.338
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΔΑΝΕΙΩΝ:	€6,30 δις.	€9,50 δις.
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ:	€5 δις.	€7,5 δις.

Τέλος έχει ανακοινωθεί ότι η δεύτερη φάση του προγράμματος θα λήξει μόλις καλυφθεί το ποσό των 5 δισ. ευρώ. Περισσότερες από 10.000 ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις ενισχύθηκαν στη Β΄ Φάση του ΤΕΜΠΜΕ, αριθμός που αντιστοιχεί στο 1/3 του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων, που δανειοδοτήθηκαν κατά την Α΄ Φάση, όπως αναφέρεται σε σχετικό ενημερωτικό σημείωμα του υπουργείου Ανάπτυξης. Όπως επισημαίνεται σχετικά η αξία των εγκεκριμένων δανείων υπερέβη τα 720 εκ. ευρώ ενώ διασφαλίστηκαν περισσότερες από 36.000 θέσεις εργασίας. Το 90% των δανείων, ήτοι περισσότερα από 9.000 δάνεια, δόθηκαν σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, που απασχολούν από 0 έως 9 εργαζόμενους. Ο μεγαλύτερος αριθμός δανείων δόθηκε στις περιφέρειες της Αττικής (3.552) και της Κ. Μακεδονίας (1.675), όπου εδρεύουν και οι περισσότερες επιχειρήσεις της Ελλάδας. Κύριοι κλάδοι που ενισχύθηκαν, σε ποσοστό άνω του 80% των δανείων που δόθηκαν, ήταν το λιανικό και το χονδρικό εμπόριο, τα ξενοδοχεία-εστιατόρια, η πώληση, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων-οχημάτων, οι κατασκευές και η βιομηχανία τροφίμων-ποτών.

8.6.4. ΤΑ «ΚΑΚΩΣ ΚΕΙΜΕΝΑ»

Παρόλο που τα προγράμματα χαρακτηρίστηκαν και ουσιαστικά είναι πρωτοποριακά σημειώθηκαν αρκετά προβλήματα κατά το διάστημα το οποίο είναι σε εφαρμογή.

Η Α΄ Φάση του προγράμματος βρήκε τις περισσότερες τράπεζες επιφυλακτικές λόγω του ότι το ΤΕΜΠΜΕ εγγυάτο το 80% ενώ το υπόλοιπο 20% παρέμενε ακάλυπτο και όχι μόνο αυτό αλλά απαγορευόταν στις τράπεζες να πάρουν εγγυήσεις. Αυτό σήμαινε ένα μεγάλο ρίσκο για όλες τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται στη χώρα και είχε ως αποτέλεσμα, να προωθούνται περισσότερο οι επιχειρήσεις οι οποίες είχαν πολύ χαμηλό scoring πιστωτικού κινδύνου. Πολλές από αυτές τις επιχειρήσεις δεν είχαν πραγματικά ανάγκη αυτά τα χρήματα με αποτέλεσμα όταν εκταμίευαν το άτοκο κεφάλαιο κίνησης να τα επανατοποθετούν σε προθεσμιακές καταθέσεις στην τράπεζα που έδινε το υψηλότερο

επιτόκιο. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να μην κυκλοφορήσει χρήμα στην αγορά και να μην βοηθηθούν μέσω του προγράμματος επιχειρήσεις που πραγματικά το είχαν ανάγκη.

Το ενδιαφέρον των ΜΜΕ ήταν πολύ μεγάλο με αποτέλεσμα πολλές αιτήσεις να μην προλάβουν να επεξεργαστούν και να αποσταλούν στο ΤΕΜΠΜΕ από τις τράπεζες. Σε αυτό συνέβαλλε το ότι δεν υπήρχε πλήρη ενημέρωση για το πότε τελειώνει το πρόγραμμα. Συνέπεια αυτής της κατάστασης ήταν η λήξη του προγράμματος στις 8 Απριλίου μετά από σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε μεταξύ Υπουργείου και ΤΕΜΠΜΕ.

Όλες αυτές οι αιτήσεις των επιχειρήσεων που δεν πρόλαβαν να επεξεργαστούν και να αποσταλούν στο ΤΕΜΠΜΕ έπρεπε να υποβάλλουν στην τράπεζα την οποία είχαν απευθυνθεί μια δήλωση για να υπαχθούν στη δεύτερη φάση. Αρκετές από αυτές αρνήθηκαν να προχωρήσουν στη δεύτερη φάση διότι το επιτόκιο δεν είναι επιδοτούμενο. Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημάνουμε πως παρόλο που το επιτόκιο επιβαρύνει την επιχείρηση είναι σημαντικά πιο χαμηλό από αυτά που χορηγούν οι τράπεζες για προγράμματα κεφαλαίου κινήσεως.

Τέλος σε δύσκολες οικονομικές αλλά και κοινωνικές συνθήκες, όπου πραγματοποιούνται ραγδαίες αλλαγές σε καθημερινή βάση το ότι και τα δυο προγράμματα έχουν διάρκεια αποπληρωμής τα 3 έτη είναι αρνητικό, πόσο μάλλον όταν οι δόσεις είναι ανά εξάμηνο όπου το πόσο που οφείλει η επιχείρηση να αποπληρώσει είναι αρκετά μεγάλο.

8.7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ

Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ είναι ένας σύνδεσμος ανάμεσα στις Ελληνικές Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις, ατομικές ή εταιρικές και στις Τράπεζες. Διευκολύνει και τις δύο πλευρές αναλαμβάνοντας μεγάλο μέρος του επιχειρηματικού κινδύνου της επιχείρησης.

Η διαδικασία που ακολουθείται για την παροχή εγγύησης από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ είναι η ακόλουθη:

- Η ΜΕ απευθύνεται στη Τράπεζα ή στις Τράπεζες της επιλογής της. Η Τράπεζα εξετάζει και αξιολογεί το αίτημα της ΜΕ, το Επιχειρηματικό - Επενδυτικό σχέδιο και την πιστοληπτική ικανότητα των υποψηφίων επενδυτών, σύμφωνα με τους ισχύοντες εσωτερικούς κανονισμούς της και τα κριτήρια πιστοδότησης που εκάστοτε εφαρμόζει.
- Σε περίπτωση που η Τράπεζα θεωρεί ότι το Επιχειρηματικό - Επενδυτικό σχέδιο είναι οικονομικά βιώσιμο, αλλά παράλληλα επιθυμεί για ένα μέρος του δανείου την εγγύηση της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, ενημερώνει την ΜΕ για τα προγράμματα της ΤΕΜΠΜΕ και κυρίως για το κόστος, τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς ένταξης της ΜΕ σε ένα από αυτά.

Η Τράπεζα ενημερώνει, μεταξύ άλλων, τις ΜΕ ότι:

- Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ε.Ε. και ως εκ τούτου το έργο «ίδρυση και λειτουργία της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ» έχει ενταχθεί στο Γ΄ΚΠΣ.
- Για αυτό τον λόγο, σε περίπτωση παροχής της εγγύησης και υπογραφής της σχετικής σύμβασης πίστωσης, η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν δικαίωμα διεξαγωγής λογιστικού ελέγχου της ΜΕ για την οποία έχει εγγυηθεί η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ ή ανάθεσης του εν λόγω έργου σε τρίτους.
- Η ΜΕ πρέπει να συμπληρώσει το έντυπο «Δελτίο Πληροφοριακών Στοιχείων Επιχείρησης», να το υποβάλει στην Τράπεζα με την οποία θα συνεργαστεί και να δηλώσει μέσω του νομίμου εκπροσώπου της ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθή.
- Η Τράπεζα πρέπει να συμπληρώσει το έντυπο «Αίτηση για Παροχή Εγγύησης Πιστοδότησης» με στοιχεία και πληροφορίες που ζητούνται από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ και κυρίως να αναφέρει τους όρους του δανείου (επιτόκιο, διάρκεια) αναλυτικά τις εξασφαλίσεις που παρέχει η ΜΕ καθώς και να εκτιμήσει / σχολιάσει την οικονομική βιωσιμότητα του επενδυτικού προγράμματος και της επιχείρησης.

- Η αποστολή των συμπληρωμένων παραπάνω εγγράφων από την Τράπεζα και την ΜΕ στην ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, δεν αποτελεί οποιαδήποτε δέσμευση της τελευταίας για την παροχή εγγύησης.
- Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ αποφασίζει με διάφορα κριτήρια όπως το ύψος των κινδύνων, τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της κλπ. για την παροχή εγγύησης και απαντά θετικά ή αρνητικά εγγράφως το αργότερο εντός 4-5 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης.
- Σε περίπτωση που η ΜΕ υπογράψει τη σύμβαση πίστωσης με την Τράπεζα οφείλει να γνωρίζει ότι η εγγύηση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία της πρώτης εκταμίευσης της πίστωσης. Αν παρέλθουν 6 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης πίστωσης, χωρίς κάποια εκταμίευση, η εγγύηση της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ δεν ισχύει .
- Η Τράπεζα, είτε πρόκειται για αυτοαπασχολούμενους, είτε για επιχειρηματίες - ιδιοκτήτες της ΜΕ, είτε για μέλη του Δ.Σ. απαγορεύεται να προσημειώσει ή να υποθηκεύσει τη μόνιμη και μοναδική κατοικία αυτών, κατά τον χρόνο συνομολόγησης της πίστωσης και εφ' όσον αυτή δεν είναι ήδη προσημειωμένη ή υποθηκευμένη.
- Η ΜΕ δύναται να προσφέρει οιασδήποτε μορφής εξασφάλιση, η οποία μπορεί να είναι ενοχική (π.χ. προσωπικές εγγυήσεις) ή/και εμπράγματα (προσημείωση / υποθήκη επί ακινήτων, ενέχυρο επί κινητών πραγμάτων). Το ύψος της εξασφάλισης αυτής προσδιορίζεται από διάφορους παράγοντες (κίνδυνος επιχείρησης, αγαστή συνεργασία με τράπεζες κ.λπ.).
- Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ δεν παραιτείται της ένστασης διζήσεως, εκτός κάποιων περιπτώσεων που αναγράφονται στον Κανονισμό Παροχής Εγγυήσεων.
- Το τελικό ποσοστό κάλυψης του δανείου και το ύψος της ετήσιας προμήθειας προσδιορίζεται επακριβώς από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ στην εγγυητική της πράξη.

Μετά την ενημέρωση της ΜΕ και στην περίπτωση που η Τράπεζα όσο και η ΜΕ επιθυμούν την εγγύηση της ΤΕΜΠΜΕ τότε:

α) Η ΜΕ συμπληρώνει το έντυπο «Δελτίο Πληροφοριακών Στοιχείων Επιχείρησης», το υποβάλλει στην Τράπεζα και δηλώνει μέσω του νομίμου εκπροσώπου της ότι τα υποβαλλόμενα στοιχεία είναι αληθή.

β) Η Τράπεζα επίσης, συμπληρώνει το έντυπο «Αίτηση για Παροχή Εγγύησης Πιστοδότησης» με στοιχεία και πληροφορίες που ζητούνται από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.

γ) Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ εξετάζει, αξιολογεί την αίτηση και απαντά θετικά ή αρνητικά.

δ) Στην περίπτωση θετικής απάντησης, η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ επαναποστέλλει στη Τράπεζα :

- τα έντυπα «Αίτηση για Παροχή Εγγύησης Πιστοδότησης» και «Δελτίο Πληροφοριακών Στοιχείων Επιχείρησης» διορθωμένα / συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα,
- καθώς και την Εγγυητική Πράξη συμπληρωμένη δεόντως και υπογεγραμμένη εις τριπλούν .

ε) Ταυτόχρονα με την υπογραφή της σύμβασης Πίστωσης υπογράφεται από την Τράπεζα και τη ΜΕ η Εγγυητική Πράξη εις τριπλούν και συγχρόνως αναγράφεται η ημερομηνία της υπογραφής. Μόλις γίνει η πρώτη εκταμίευση της Πίστωσης, οπότε και άρχεται η ισχύς της εγγύησης αποστέλλεται από την Τράπεζα στην ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ ένα από τα τρία αντίγραφα της Εγγυητικής Πράξης, καταλλήλως συμπληρωμένη και το χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής της πίστωσης.

στ) Η Τράπεζα τηρεί όλα τα σχετικά έγγραφα μέχρι το οριστικό κλείσιμο του φακέλου καθώς και όλες τις παρεχόμενες από την ΜΕ ασφάλειες. Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ δικαιούται να λαμβάνει οποτεδήποτε αντίγραφα του φακέλου που έχουν σχέση με το εγγυημένο δάνειο.

ζ) Τέλος, η Τράπεζα, αφού αρχίσει η ισχύς της εγγύησης, ενημερώνει την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ:

- στις περιπτώσεις ληξιπροθέσμων απαιτήσεων, που αφορούν προμήθειες, τόκους ή χρεολύσια, εντός 45 ημερών από την πρώτη ημέρα ληξιπροθεσμίας και
- στις περιπτώσεις δικαστικών ενεργειών από τρίτους, εις βάρος των ενεχομένων στη σύμβαση πίστωσης, καθώς και για τροποποιήσεις που αφορούν στοιχεία της δανειζόμενης ΜΕ (επωνυμία, διεύθυνση κ.λπ.), εφόσον αυτές περιέχονται σε γνώση της Τράπεζας.

8.8. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Η ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ έχει υπογράψει συμβάσεις συνεργασίας με τα κάτωθι χρηματοπιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα / εταιρείες :

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	
ΕΓΓΥΗΣΗ	ΔΡΑΣΗ 2.10.2 «ΕΠΙΛΟΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»
1. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ 3. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. 4. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 5. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ 6. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. 7. PROTON BANK Α.Ε. 8. ASPIS BANK Α.Ε. 9. EFG-EUROBANK ERGASIAS Α.Ε. 10. FBB- FIRST BUSINESS BANK 11. MILLENIUM BANK 12. PROBANK Α.Ε. 13. ALPHA BANK 14. CITIBANK 15. MARFIN EGNATIA BANK 16. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 17. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ 18. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	1. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 3. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ 4. ALPHA BANK 5. ASPIS BANK 6. CITIBANK 7. EFG-EUROBANK ERGASIAS 8. PROBANK 9. PROTON BANK Α.Ε. 10. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 11. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. 12. FBB-FIRST BUSINESS BANK 13. MARFIN EGNATIA BANK 14. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ 15. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 16. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ 17. MILLENIUM BANK 18. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	

ΕΓΓΥΗΣΗ	ΔΡΑΣΗ 2.10.2 «ΕΠΙΛΟΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»
<ol style="list-style-type: none"> 1. Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ.Π.Ε. 2. Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας ΣΥΝ.Π.Ε. 3. Συνεταιριστική Τράπεζα Δωδεκανήσου ΣΥΝ.Π.Ε. 4. Συνεταιριστική Τράπεζα Έβρου ΣΥΝ.Π.Ε. 5. Συνεταιριστική Τράπεζα Ευβοίας ΣΥΝ.Π.Ε. 6. Συνεταιριστική Τράπεζα Ιωαννίνων ΣΥΝ.Π.Ε. 7. Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας ΣΥΝ.Π.Ε. 8. Συνεταιριστική Τράπεζα Κορινθίας ΣΥΝ.Π.Ε. 9. Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας ΣΥΝ.Π.Ε. 10. Συνεταιριστική Τράπεζα Λέσβου - Λήμνου ΣΥΝ.Π.Ε. 11. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Κοζάνης ΣΥΝ.Π.Ε. 12. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Πιερίας "ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΙΣΤΗ" ΣΥΝ.Π.Ε. 13. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Τρικάλων ΣΥΝ.Π.Ε. 14. Συνεταιριστική Τράπεζα Παγκρήτια ΣΥΝ.Π.Ε. 15. Συνεταιριστική Τράπεζα Σερρών ΣΥΝ.Π.Ε. 16. Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων ΣΥΝ.Π.Ε. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ.Π.Ε. 2. Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας ΣΥΝ.Π.Ε. 3. Συνεταιριστική Τράπεζα Δωδεκανήσου ΣΥΝ.Π.Ε. 4. Συνεταιριστική Τράπεζα Έβρου ΣΥΝ.Π.Ε. 5. Συνεταιριστική Τράπεζα Ευβοίας ΣΥΝ.Π.Ε. 6. Συνεταιριστική Τράπεζα Ιωαννίνων ΣΥΝ.Π.Ε. 7. Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας ΣΥΝ.Π.Ε. 8. Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας ΣΥΝ.Π.Ε. 9. Συνεταιριστική Τράπεζα Λέσβου - Λήμνου ΣΥΝ.Π.Ε. 10. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Κοζάνης ΣΥΝ.Π.Ε. 11. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Πιερίας "ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΙΣΤΗ" ΣΥΝ.Π.Ε. 12. Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Τρικάλων ΣΥΝ.Π.Ε. 13. Συνεταιριστική Τράπεζα Παγκρήτια ΣΥΝ.Π.Ε. 14. Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων ΣΥΝ.Π.Ε. 15. Συνεταιριστική Τράπεζα Κορινθίας ΣΥΝ.Π.Ε. 16. Συνεταιριστική Τράπεζα Σερρών ΣΥΝ.Π.Ε.
ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ / LEASING	
ΕΓΓΥΗΣΗ	ΔΡΑΣΗ 2.10.2 «ΕΠΙΛΟΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»
<ol style="list-style-type: none"> 1. ΕΘΝΙΚΗ ΛΗΖΙΝΓΚ Α.Ε. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ 2. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 3. MARFIN LEASING 4. ASPIS ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 5. ALPHA ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 6. EFG-EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 7. ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 8. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 9. PROBANK ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ Α.Ε. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 2. ALPHA ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 3. ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 4. EFG-EUROBANK ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 5. ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε. 6. MARFIN LEASING 7. ASPIS ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ Α.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

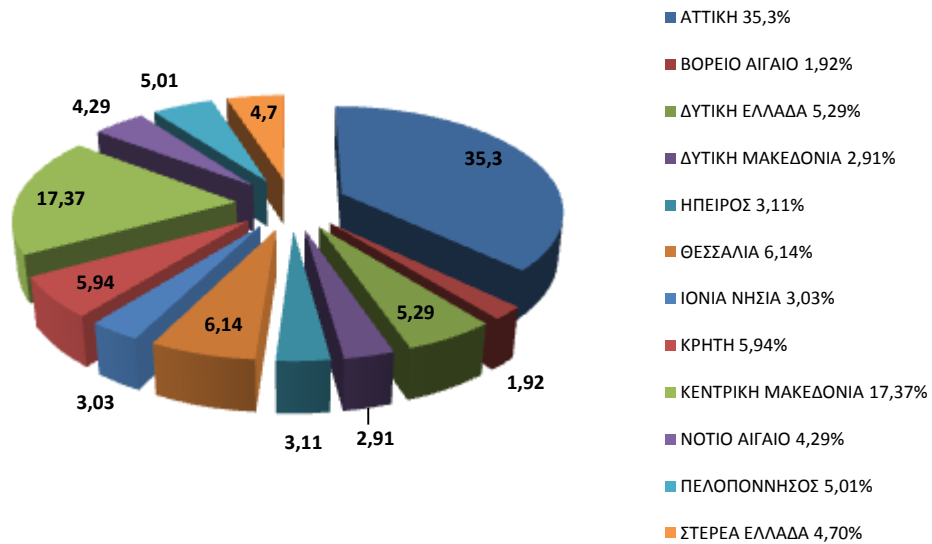
Όπως έχει είδη αναφερθεί και στην εισαγωγή, σκοπός κατά την εκπόνηση αυτής της διπλωματικής εργασίας ήταν η σωστή πληροφόρηση όσων ασχολούνται με τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις και η όσο το δυνατό πληρέστερη ενημέρωση για τις δυνατότητες τις οποίες έχουν.

Σε μία εποχή που χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση και τον εντεινόμενο ανταγωνισμό, η Ελληνική Πολύ Μικρή, Μικρή και Μεσαία Επιχείρηση καλείται να δώσει τον δικό της αγώνα για να εκσυγχρονισθεί, να επιβιώσει και να διακριθεί σε ένα διεθνώς ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η συμμετοχή της χώρας μας στην ΟΝΕ, οι διαρθρωτικές πολιτικές και οι νέοι όροι ανάπτυξης, αφενός έχουν δημιουργήσει ένα πλαίσιο σταθερότητας και ανάπτυξης, αφετέρου έχουν στερήσει από τις επιχειρήσεις τις εθνικές προστατευτικές πολιτικές της παραγωγής και της εξωστρέφειάς τους. Η στροφή όμως που παρατηρείται τα τελευταία έτη μέσω των επιδοτούμενων προγραμμάτων καθώς και τα πρωτοποριακά προγράμματα τα οποία είναι σε εφαρμογή μέσω του ΤΕΜΠΜΕ, σε μια πολύ δύσκολη για την παγκόσμια κοινότητα οικονομική συγκυρία, συγκλίνουν στο γεγονός πως η στήριξη των ΜΜΕ είναι μονόδρομος, αφού αποτελούν την ραχοκοκαλιά όχι μόνο της ελληνικής αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας.

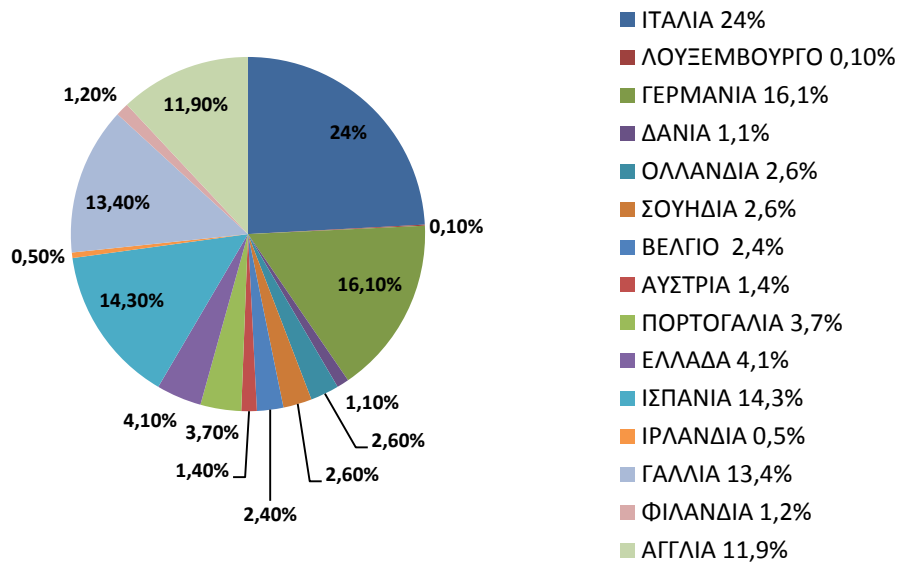
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ :

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΜΕ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΗΓΗ ΕΣΥΕ - ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΡΗΣΕΩΝ 2004

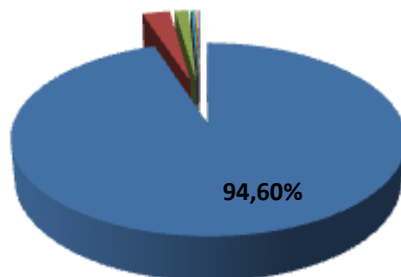
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
(15)

ΠΗΓΗ : OBSERVATORY OF EUROPEAN SME'S, SME'S IN EUROPE 2003

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

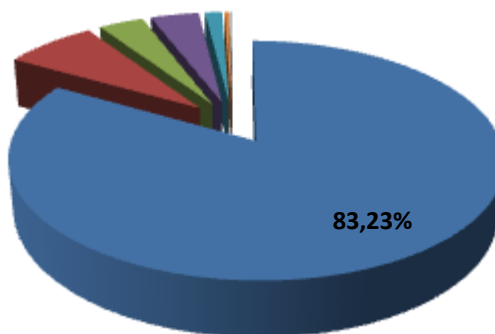
ΠΗΓΗ ΕΣΥΕ - ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2004

- ΕΩΣ 4 - 94,6%
- 5 ΕΩΣ 9 - 2,8%
- 10 ΕΩΣ 19 - 1,4%
- 20 ΕΩΣ 29 - 0,5%
- 30 ΕΩΣ 49 - 0,4%
- 50 ΕΩΣ 99 - 0,2%
- 100+ - 0,2%

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΤΑΞΕΙΣ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΥΡΩ)

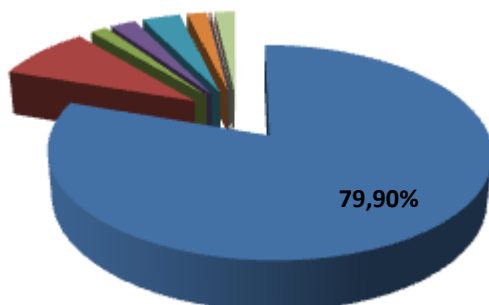
ΠΗΓΗ ΕΣΥΕ - ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2004

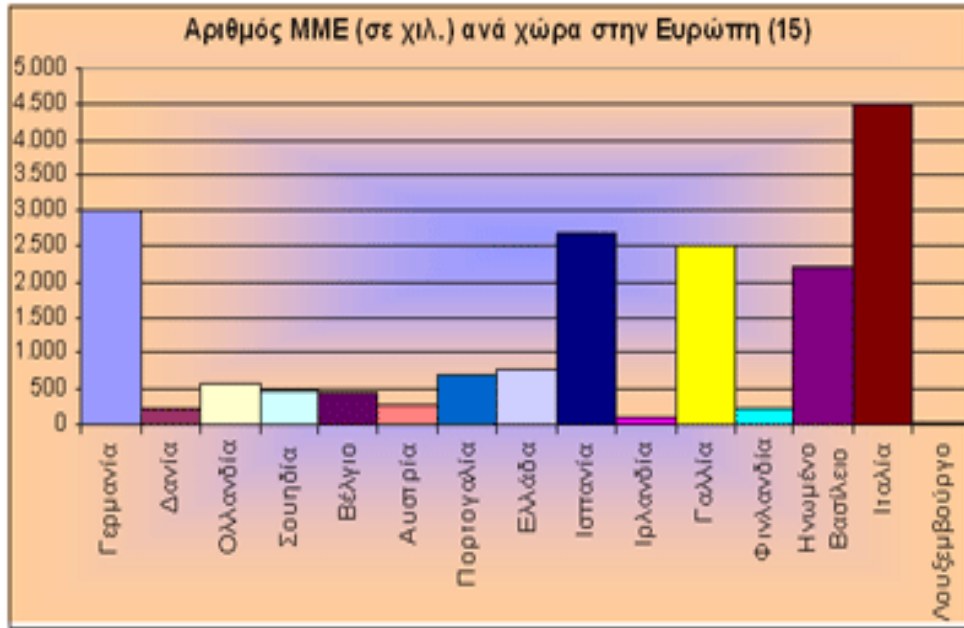
- 83,23% - ΕΩΣ 150
- 7,35% - 150-300
- 3,59% - 300-500
- 3,87% - 500-1500
- 1,38% - 1500-5000

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

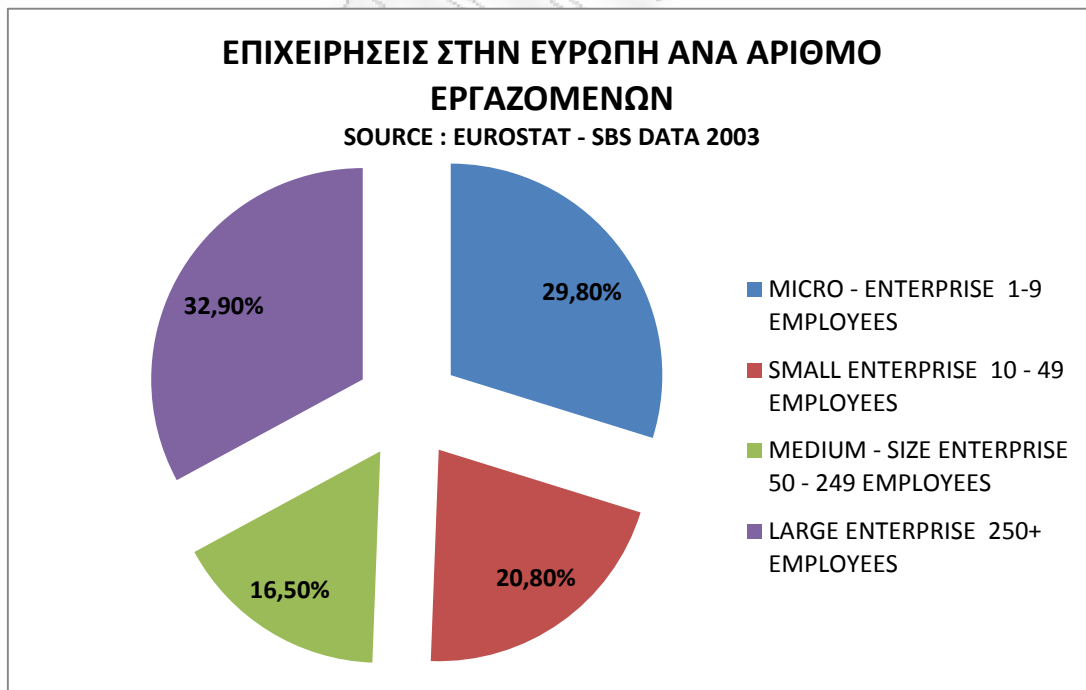
ΠΗΓΗ ΕΣΥΕ - ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2003

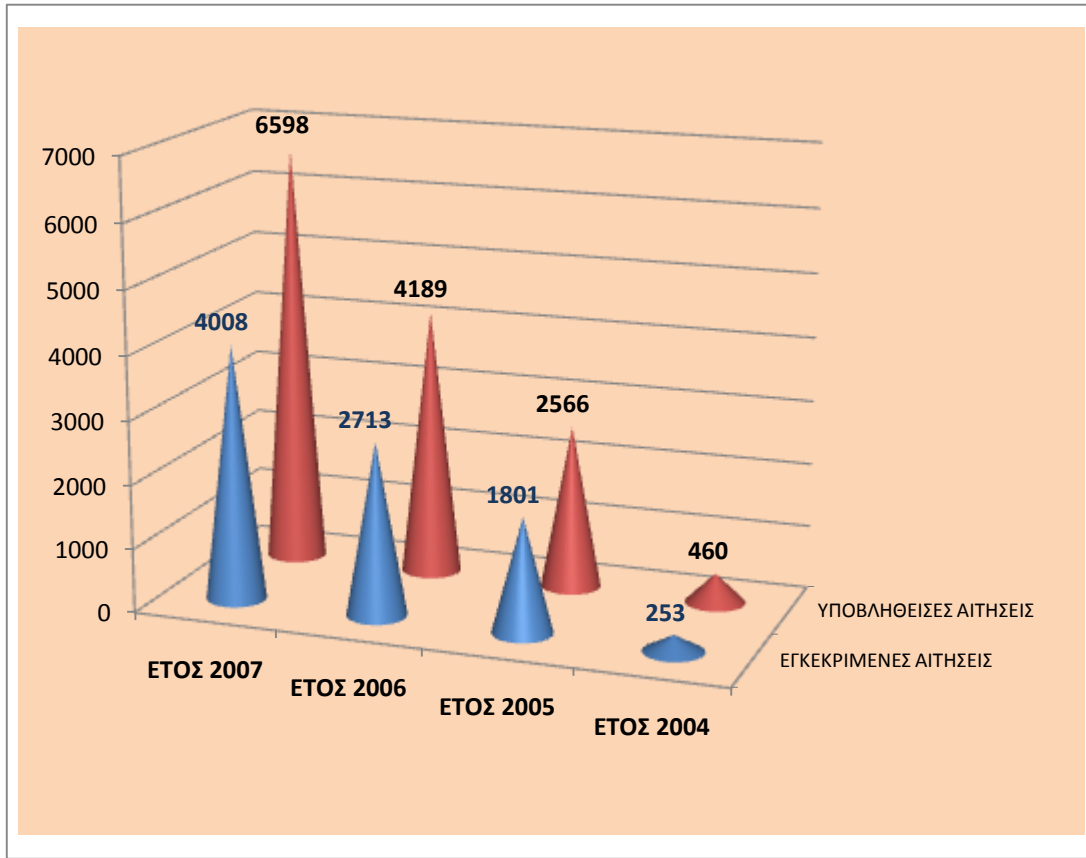
- 79,9% ΑΤΟΜΙΚΕΣ
- 8,6% Ο.Ε.
- 1,5% Ε.Ε.
- 2,3% Ε.Π.Ε.
- 3,4% Α.Ε.
- 1,8% ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ
- 0,6% ΚΟΙΝΩΝΙΑ
- 0,2% ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ
- 1,8% ΛΟΙΠΕΣ

ΠΗΓΗ: OBSERVATORY OF EUROPEAN SME's, SME's IN EUROPE 2003

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΕΜΠΙΜΕ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΗΓΗ : Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. Α.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :

- **Ζαϊρής Αντώνιος**, «TOTAL BUSINESS SUCCESS – ΕΝΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ», Εκδόσεις «Αθ. Σταμούλης», ημερομηνία εκδ. 04/2009.
- **Αγγελάκης Ε. Μιχάλης**, «ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΜΠΛΟΚΕΣ», Α΄ έκδοση «PRESS LINE», 2005.
- **Νιάρχου Α. Νικήτα**, «ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ», Εκδόσεις «Αθ. Σταμούλης», Πέμπτη έκδοση 1997.
- **Ρεπούσης Δ. Σπύρος**, «ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ», Εκδόσεις «ΣΑΚΚΟΥΛΑ», 2004
- **Ευθύμογλου Πρ.- Λαζαρίδης Ιωαν.**, «ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ», Πειραιάς 2000.
- **Γ. Αναγνωστάκης-Κ. Κοκκομέλης**, «ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΙΣΤΗΣ», Στρατηγική τραπεζών Τόμος Γ΄, Εκδόσεις «Ε.Α.Π», 2000.
- **Τράπεζα EFG-EUROBANK, Κανονισμός πιστοδοτήσεων 2008.**
- **Τράπεζα ALPHA BANK, Κανονισμός πιστοδοτήσεων 2009.**
- **Τράπεζα CITI BANK, CREDIT POLICY.**
- **ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΩΝ-ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ – ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ –** Ετήσια Έκθεση 2006.
- **ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΩΝ-ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ – ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ –** Ετήσια Έκθεση 2007.
- **ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΩΝ-ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ – ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ –** Ετήσια Έκθεση 2008.
- **«ΕΡΕΥΝΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ & ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ»** εκπονήθηκε από το Εθνικό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ.

- **European Commission**, Economic Forecasts Spring 2008.

INTERNET SITES :

www.alphabank.gr

www.eurobank.gr

www.nbg.gr

www.piraeusbank.gr

www.emporiki.gr

www.atebank.gr

www.eommex.gr

www.observatory.eommex.gr

www.tempme.gr

www.capital.gr

www.express.gr

www.imerisia.gr

www.kathimerini.gr

www.apogevmatini.gr

www.ypan.gr

www.beb.gr

www.express.gr

www.naftemporiki.gr

www.ebea.gr

www.ebeh.gr

www.ependyseis.gr

www.hba.gr

www.ec.europa.eu/enterprise/sme/index_en.htm